

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา
เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
กฤษฎณะ คำสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มกราคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา
เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
กฤษฎะ คำสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มกราคม 2550

กฤษณะ คำสุวรรณ. (2550). *บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*

โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา)

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ด้านการประเมินและรายงาน และบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 6 ด้านคือ ด้านสำรวจ ข้อมูลความพร้อมความต้องการและสภาพปัญหา ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้าน จัดทำแผนงานโครงการและปฏิบัติงาน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษา ด้านการนิเทศติดตามและ ประสานงาน ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียน บูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำนวน 103 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม มี 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 ถามความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า มี 5 ระดับ แบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 แบบสอบถามบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ LSD (The Least Significant Difference Method)

ผลการวิจัยพบว่า.

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
4. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ครูที่ทำการสอนในระดับช่วงชั้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงบทบาทของผู้บริหารในการบริหารในกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนมีดังนี้

5.1 ด้านบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและปฏิบัติให้ชัดเจน และควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ควรกำหนดให้มีการนิเทศ การติดตาม และสรุปผลการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

5.2 ด้านบทบาทหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ข้อเสนอแนะว่า หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรมีการกำหนดระยะ เวลา วิธีการ ผู้รับผิดชอบและเครื่องมือในการประเมินผลให้ชัดเจนควรมีการสำรวจข้อมูลด้านความพร้อมของบุคลากร ความต้องการของผู้เรียน และสภาพความพร้อมของสถานศึกษาเกี่ยวกับสถานที่ และอุปกรณ์ ควรเปิดโอกาสให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนงาน ควรมีการจัดหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ครูผู้สอน

THE ROLE' S ADMINISTRATORS ON STUDENT ACTIVITIES MANAGEMENT
IN BURANASUKSA SCHOOL THUNGKRU, BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
KRISANA KHAMSUWAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
January 2007

Krisana Khamsuwan. (2007). *The Role's Administrators on Student Activities Management in Buranasuksa School Thungkru, Bangkok*. Master's Projet, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Dr. Marasri Suthaniti.

The purpose of this study were to study four administrators' roles which were setting up the policy and practical way, supervising and following, supporting, evaluating and report. In addition, six roles of the head of student development activity which consist of surveying the readiness in problem-status needs, organizing student development activity teachers' meeting, student development activity project and calendar planning, supervising, following and coordinating, collecting the activity evaluation according to the development activity teachers' opinions. The samples of this study from stratified random sampling that was simple random sampling are 103 teachers in Buranasuksa school, Thungkhru, Bangkok. The tools are two – part questionnaires. The first part is a check list questionnaire asking for the characters of the samples, and the second part was a five-level rating scales questionnaires asking for the opinions about the roles of administrators and the head of student development activity. The correlation of the roles of administrators is 0.97, and the student development activity head is 0.98. The statistics values are used in this study were frequency, percent, mean, standard deviation, t-test, one - Way ANOVA and the Least Significant Difference Method.

The results of this study were as follows:

1. Teachers' opinions about the administration roles of the administrator and the head of student development activity were in the middle rate both considering in overview and each part.
2. The comparative between the administration roles of the administrator and the head of student development activity according to the teachers' educational level was revealed that both of them were not different considering in overview and each part.
3. The comparative between the administration roles of the administrator and the head of student development activity according to the teachers' working experiences was revealed that both of them were not different considering in overview and each part.
4. The comparative between the administration roles of the administrator and the head of student development activity according to the teachers' class level was revealed that both of them were different significantly at 0.5. The opinions of teachers who teach in the third and the second level are higher than those teaching in the first level.
5. The suggestions to improve on student activities management are;

5.1 The role's administrators should set up the duty of the stakeholders and participants clearly and also have the opportunity to the teachers to take part much more on policy and student activities management; Supervise and Summarize the result of activities preparation as well.

5.2 The roles of the student development activity head should set up the time, the process, the responsibility and the equipment on evaluation clearly; and also have the survey on officials in formation, students' need, the state of places at school and the equipment, have the specialist to take the knowledge to the teachers and the student development activity head.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา
เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ของ กฤษณะ คำสุวรรณ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศน แสงศักดิ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศน แสงศักดิ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

วันที่เดือน มกราคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยสมบูรณ์ ด้วยความกรุณาให้การช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องอย่างดียิ่ง จากท่านอาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ คณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงสารนิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ที่เป็นกรรมการสอบปากเปล่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ที่กรุณาสอบสารนิพนธ์ ซึ่งได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็น ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการแก้ไขปรับปรุงสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณทุก ท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพฑูรย์ อ่อนมั่ง ดร.ณัฐรัตน์ ประโยชน์อุดมกิจ ดร.กฤษฎวรรณ ภูระหงษ์ และอาจารย์เอกพงศ์ วรรณ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณคณะครู โรงเรียนบูรณะศึกษา และคณะครูโรงเรียนจรโรจน์วิทยาทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถาม ขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อนนิสิต ที่ให้คำแนะนำ แสดงความห่วงใยและให้กำลังใจตลอด มา ซึ่งผู้วิจัยถือว่ามีส่วนในความสำเร็จครั้งนี้

คุณค่า และประโยชน์ที่พึงมีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา และพระคุณครูอาจารย์ ที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ เป็นผู้ให้การสนับสนุน ห่วงใยและ เป็น กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาจนการศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี

กฤษณะ คำสุวรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	6
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
โรงเรียนบูรณะศึกษา.....	14
ประวัติความเป็นมา.....	14
ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร.....	16
การบริหารงานในโรงเรียนบูรณะศึกษา.....	17
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	24
หลักการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	25
จุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	26
โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	26
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	29
ความหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	29
ความสำคัญของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	30
จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	32
ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	33
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	34
การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	45
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา.....	50
ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ.....	50
ด้านการนิเทศและติดตาม	53
ด้านการส่งเสริมสนับสนุน.....	54
ด้านการประเมินและรายงาน.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	56
ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อมความต้องการและสภาพปัญหา.....	56
ด้านจัดประชุมที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	57
ด้านจัดทำแผน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	57
ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	57
ด้านนิเทศ ติดตาม และประสานงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	57
ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
งานวิจัยในประเทศ.....	63
งานวิจัยต่างประเทศ.....	67
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	69
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	109
สรุปผลการวิจัย.....	111
อภิปรายผล.....	114
ข้อเสนอแนะ.....	119
 บรรณานุกรม.....	 121
 ภาคผนวก	 126
 ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	 141

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนบุคลากร.....	16
2 จำนวนนักเรียน ห้องเรียน และครูผู้สอน.....	16
3 หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ยุวกาชาด.....	45
4 บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	46
5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	72
6 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคุณลักษณะโดยรวม.....	75
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม 4 ด้าน.....	76
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ จำแนกเป็นรายข้อ.....	77
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศและติดตาม จำแนกเป็นรายข้อ.....	78
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมสนับสนุน จำแนกเป็นรายข้อ.....	79
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินและรายงาน จำแนกเป็นรายข้อ.....	80
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวม 6 ด้าน.....	81
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหา จำแนกเป็นรายข้อ.....	82
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นรายข้อ.....	83
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นรายข้อ.....	84

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรม พัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นรายชื่อ.....	85
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงานการดำเนิน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นรายชื่อ.....	86
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นรายชื่อ.....	87
19	เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวม และรายด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	88
20	เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวม และรายด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	89
21	เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวม และรายด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....	90
22	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาท ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการกำหนดนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติ จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....	91
23	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาท ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศและติดตาม จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....	91
24	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาท ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการส่งเสริมสนับสนุน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....	92
25	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาท ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการประเมินและรายงาน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....	92

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

26	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาท ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวม จำแนกตาม ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....	93
27	เปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	94
28	เปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	95
29	เปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....	96
30	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาท ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านสำรวจข้อมูล ความพร้อม ความต้องการและสภาพปัญหา จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....	97
31	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาท ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดประชุม ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....	98
32	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาท ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....	98
33	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาท ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษา แก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....	99
34	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาท ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....	100

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 35 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาท
ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านรวบรวม
ผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....100
- 36 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาท
ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวม
จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....101

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

11

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ส่งผลให้ประเทศไทยในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปสังคมไทยให้พร้อมรับกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในทุกด้าน โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ทั้งนี้รวมถึงการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจากวิสัยทัศน์ของรัฐบาลที่เชื่อมั่นในนโยบายด้านการศึกษาในการสร้างคนสร้างงาน

เพื่อช่วยกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ (กรมวิชาการ. 2545: 2) จึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพของคน ซึ่งเป็นหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเป็นเครื่องชี้้นำในการพัฒนาสังคมไทยได้อย่างยั่งยืนด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงได้ตราเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ออกมาบังคับใช้โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวถือว่าเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาที่สำคัญ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ใช้ในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมอันจะเป็นกรอบและแนวทางให้กับผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดศึกษา ได้นำไปใช้ในกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนไทยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กล่าวคือ เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสันติ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.2544: 11)

การจัดการศึกษาที่ผ่านมาพบปัญหาที่สำคัญ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรหลายประการด้วยกัน หลักสูตรการศึกษาก็คือเป็นประเด็นที่สำคัญประเด็นหนึ่ง กล่าวคือ การจัดหลักสูตรที่ผ่านมาไม่สามารถสะท้อนภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษา ผู้เรียนและท้องถิ่นได้ การกำหนดสาระและกิจกรรมไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิด วิธีการเรียนรู้ รวมถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง ที่สำคัญการจัดการศึกษาขาดการบูรณาการให้สอดคล้องและทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของสังคม (กรมวิชาการ. 2545: 1) รัฐบาลจึงได้มีการปฏิรูปการศึกษา ปรับเปลี่ยนและประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางที่ใช้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทย โดยได้กำหนดสาระการเรียนรู้ที่เป็นองค์ความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังได้กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาแบบองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบตนเองในด้านความสามารถและความถนัดเห็นคุณค่าในการประกอบอาชีพ รู้จักบทบาทหน้าที่และมีความรับผิดชอบในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน สังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในสังคมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น (กรมวิชาการ. 2546ก: 1) เมื่อเป็นเช่นนี้ ในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องให้มีการสอดแทรกกิจกรรมเพื่อการก้าวสู่ความเป็นมนุษย์ของสังคมมากกว่าก้าวสู่ภาควิชาการ (ชาติรี สำราญ. 2543: 53) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และประสบการณ์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก “กิจกรรม” เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนที่สนองตอบความต้องการและความสนใจ ซึ่งแต่เดิมนั้นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดให้แก่แก่นักเรียนมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันเช่น กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมนอกเวลาเรียน กิจกรรมร่วมหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมพิเศษ กิจกรรมนอกห้องเรียน จนในปัจจุบันกรมวิชาการได้ใช้ชื่อเรียกใหม่ให้เหมือนกันว่า “กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน”

กรมวิชาการ (2546ก: 6) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการจัดด้วยรูปแบบและวิธีที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่ผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการได้รับประสบการณ์ตรง โดยได้ลงมือปฏิบัติจริงสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคม ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัว ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และได้แบ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 กิจกรรมแนะแนว ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนสามารถค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา การสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

ลักษณะที่ 2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรตั้งแต่ การศึกษา การวิเคราะห์ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนและ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงเป็นงานที่ต้องมีการออกแบบการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบที่สถานศึกษาจะต้องทำรายละเอียดไว้นอกเหนือจากสาระของหลักสูตรในสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มโดยสถานศึกษาจะต้องมีการดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม ในการออกแบบระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาอยู่ที่ “คน” กล่าวได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองตอบนโยบายของรัฐในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีความรู้ มีศีลธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยและมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและมีวิธีการที่เหมาะสม (สุขพัสรา ชัมเจริญ. 2545: 3) โดยเน้นให้นักเรียนเข้าร่วม และปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเลือกเองตามความสามารถ ความสนใจและความถนัดอย่างแท้จริง (อชิตา หาดอ้าน. 2545: 44)

จากความสำคัญดังกล่าว กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงต้องมีการพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสม โดยมุ่งเน้นให้เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดยเน้นให้นักเรียนเข้าร่วม และปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเลือกเองตามความสามารถ ความสนใจและความถนัดอย่างแท้จริง เมื่อเป็นเช่นนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและบทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ทำหน้าที่ในการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สนองต่อสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน และความพร้อมของสถานศึกษาให้ได้มากที่สุด

ในปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบูรณะศึกษาได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนนาร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 และได้เริ่มใช้หลักสูตรดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยได้มีการจัดทำหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมาได้ระยะหนึ่งพบว่านักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น สามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้เลือกเองตามความถนัด และความสนใจของตนเอง ในขณะเดียวกันก็พบว่า จากสภาพการณ์ในการบริหารและการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นตามความต้องการของผู้เรียน ทำให้พบปัญหาในการดำเนินการหลายประการเช่น ขาดครูที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านในแต่ละกิจกรรมตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดประสบการณ์ ขาดตัวอย่างกิจกรรมที่ดี ขาดการบูรณาการหลักสูตร ส่งผลให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้การขาดวิทยากรท้องถิ่น ขาดการให้ความร่วมมือจากผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ก็ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเช่นกัน และในส่วนของผู้บริหาร ก็ยังมีบทบาทต่อการบริหารกิจกรรมในแต่ละด้านน้อย โดยเฉพาะในด้านการให้การสนับสนุนและส่งเสริม ด้านการให้คำปรึกษา และขาดการยกย่องชมเชยซึ่งเป็นการเสริมแรงแก่ครูผู้ปฏิบัติการสอน และความไม่เพียงพอในด้านงบประมาณ อุปกรณ์และเวลา ซึ่งปัญหาที่เกิดจากสภาพการบริหารและการดำเนินการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนดังที่ได้กล่าวมานี้ ส่งผลให้การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนบูรณะศึกษาไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจและมุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จากแนวทางของกรมวิชาการ โดยแบ่งผู้บริหารออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา โดยศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้านคือด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านส่งเสริมสนับสนุนและ ด้านการประเมินและรายงาน 2) หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยศึกษาบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 6 ด้านคือด้านสำรวจข้อมูลความพร้อมความต้องการและสภาพปัญหา ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดทำแผนงานโครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศ ติดตามและประสานงาน และด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งผลของการศึกษาในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารและของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนบูรณะศึกษาแล้ว ข้อมูลที่ได้จากการศึกษายังอาจเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาอื่นๆ นำมาเป็นข้อมูลและแนวทางในการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของแต่ละสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่ามีศักยภาพและกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ด้านการประเมินและรายงาน และบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใน 6 ด้าน คือ ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อมความต้องการ และสภาพปัญหา ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงาน และด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และด้านการประเมินและรายงาน และบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใน 6 ด้าน คือ ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อมความต้องการ และสภาพปัญหา ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดทำแผนงานโครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศติดตาม และประสานงาน และด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร และสภาพการดำเนินงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารจัดการและให้การสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและใช้เป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในปีต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อยู่ในขอบเขตของเนื้อหา ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปร ดังนี้

ขอบเขตของเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากแนวทางของกรมวิชาการ ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ด้านการประเมินและรายงาน 2) ศึกษาบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใน 6 ด้านคือ ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อมความต้องการและสภาพปัญหา ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดทำแผนงานโครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงาน และด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ทั้งสิ้นจำนวน 139 คน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน คือ ช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 50 คน ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 69 คน และช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 20 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2548 จำนวน 103 คน ซึ่ง ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608) จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนเป็นชั้น (Strata) และกำหนดผู้ให้ข้อมูลโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลาก (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ.2538 : 95-99)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตามดังนี้

1.ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย

- 1.1 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น 2 ระดับ คือ
 - 1.1.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - 1.1.2 ปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี
- 1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ
 - 1.2.1 ต่ำกว่า 5 ปี
 - 1.2.2 ระหว่าง 5 – 10 ปี
 - 1.2.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
- 1.3 ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1.3.1 ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3)
- 1.3.2 ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6)
- 1.3.3 ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3)

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 2.1.1 ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ
- 2.1.2 ด้านการนิเทศและติดตาม
- 2.1.3 ด้านการส่งเสริมสนับสนุน
- 2.1.4 ด้านการประเมินและรายงาน

2.2 บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย

- 2.2.1 ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหา
- 2.2.2 ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 2.2.3 ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 2.2.4 ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 2.2.5 ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน

2.2.6 ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าวในสถานศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกอย่างอื่นที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนบูรณะศึกษา

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าวในสถานศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกอย่างอื่นที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนบูรณะศึกษาโดยมีบทบาทในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.2 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่าย หัวหน้าสาขาวิชา ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการสถานศึกษาให้เป็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาและเป็นบุคคลที่นำแผนงานด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ ไปดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

2. บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ตามนโยบายของโรงเรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 บทบาทของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานในการกำกับ ดูแลกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้านคือ

2.1.1 ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการกำหนดนโยบาย หลักสูตร วัตถุประสงค์ การวางแผนการปฏิบัติงาน และมอบหมายงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้เป็นการล่วงหน้าโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการเข้าร่วมกับคณะกรรมการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการวางแผน และเตรียมการไว้ล่วงหน้าในการกำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 ด้านการนิเทศและติดตาม หมายถึง บทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการให้คำแนะนำชี้แจง ให้ความรู้ ความเข้าใจ และนำความรู้ใหม่มาให้แก่คณะครูที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการสังเกตติดตาม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของคณะครูอย่างใกล้ชิด ให้คำปรึกษาแก่คณะครู ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และพิจารณาแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง

2.1.3 ด้านการส่งเสริมสนับสนุน หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่ให้ความสะดวกในด้านต่าง ๆ ในการประสานงานระหว่างบุคลากรในโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สัมพันธ์สอดคล้องกันเป็นอันดี ไม่ให้เกิดความขัดแย้ง ให้การส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดูแล รับผิดชอบ ชื่นชมผลงาน ให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

2.1.4 ด้านการประเมินและรายงาน หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการกำหนดหลักเกณฑ์ สร้างเครื่องมือตัวชี้วัดในการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน มีการจัดทำปฏิทินการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างเป็นระบบ และมีการกำหนดให้ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องจัดทำรายงานผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นไป

2.2 บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 6 ด้านดังนี้

2.2.1 สืบราชข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหา หมายถึง การดำเนินการสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหาของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ต่าง ภูมิปัญญาชาวบ้าน และผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพของสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น

2.2.2 จัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึงการจัดประชุมครูที่ปรึกษาด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางใน

การจัดกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการและปัญหาของสถานศึกษา ผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น

2.2.3 จัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การร่วมกันจัดทำแผน และแนวทางปฏิบัติ การรวบรวมแผนงาน โครงการ ทำเป็นปฏิทินงานของ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยกำหนดเป็นรายภาคเรียน หรือรายปีการศึกษาหรือตามระยะเวลาที่กำหนดและ เสนอขออนุมัติต่อผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.4 ให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้เรียน หมายถึง มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขปัญหาทันทีกับครูและนักเรียน เพื่อช่วยให้การดำเนินงานการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

2.2.5 นิเทศ ติดตาม และประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การให้ความรู้เพิ่มเติมจากภายในและภายนอกโรงเรียน ประสานงานและอำนวยความสะดวกใน ทุกด้าน เพื่อให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2.6 รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การรวบรวมผลการประเมินงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากครูผู้สอนและครูที่ปรึกษากิจกรรมตลอดจนรับ ทราบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม และนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษา

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นระบบมีกระบวนการจัดด้วย รูปแบบ และวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ เพื่อ พัฒนาศักยภาพให้แก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ในการ ดำรงชีวิตโดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1 กิจกรรมแนะแนว หมายถึง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม และพัฒนาความสามารถของ ผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะ ชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้อง ทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ

3.2 กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความสามารถ ของตนเองตามศักยภาพ โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรตั้งแต่ การศึกษา วิเคราะห์ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม หรือเป็นหมู่คณะ

4. โรงเรียนบูรณะศึกษา หมายถึง สถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุญาตให้จัดการศึกษาในระดับ อนุบาล จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2504 เป็นต้นมา โดยโรงเรียนบูรณะศึกษา ตั้งอยู่ที่ 193/5 ถนนประชาอุทิศ 76 เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

5. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานตามนโยบาย และแผนงานในการสอนนักเรียน และทำการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อเสนอแก่ผู้บริหาร ในตำแหน่งงาน หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ หัวหน้าสาขาวิชา และผู้ช่วยหัวหน้าสาขาวิชา รวมถึงผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามแผนงาน นโยบายที่ผู้บริหารโรงเรียนได้กำหนดไว้ในตำแหน่งงาน ครูอาจารย์ประจำสาขาวิชา ครูอาจารย์แนะแนว ครูอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6. คุณลักษณะของครูผู้สอน หมายถึง คุณสมบัติส่วนตัวของครู โดยในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดคุณสมบัติที่ศึกษาดังนี้

6.1 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาที่ครูผู้สอนสำเร็จการศึกษาเป็นระดับที่ครูใช้ในการแสดงระดับการศึกษาที่จบมา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี

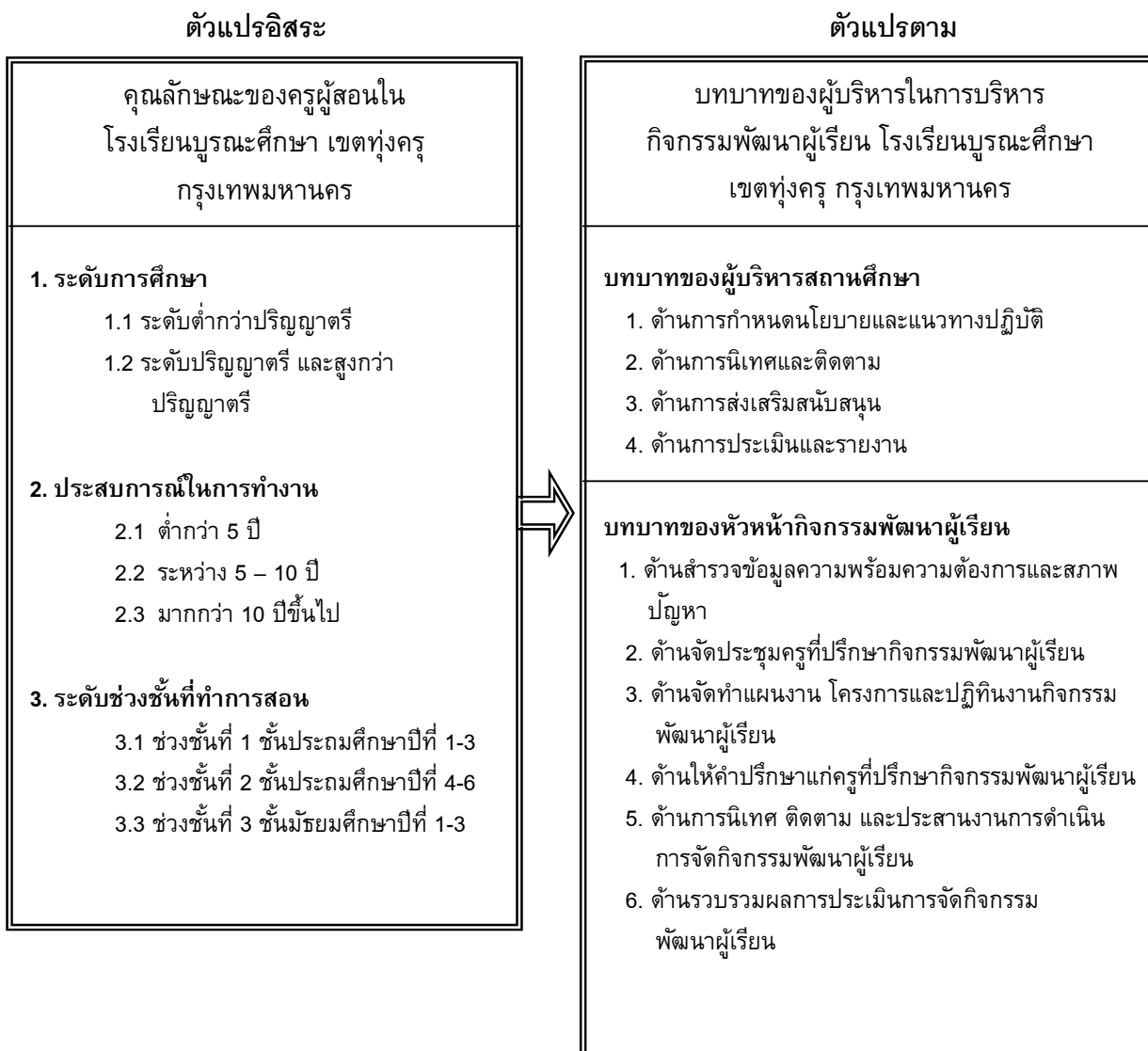
6.2 ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ช่วงระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่หรือดำรงตำแหน่งงาน ตั้งแต่เริ่มบรรจุ จนถึงปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 5 ปี, ระหว่าง 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

6.3 ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน หมายถึง ระดับชั้นเรียนที่ครูผู้สอนในโรงเรียนบูรณะศึกษาได้รับมอบหมายให้ทำการสอน แบ่งออกเป็น 3 ช่วงชั้นเรียน คือ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 และช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรมวิชาการ (2546ข: 6-11) ได้กล่าวไว้ว่า ในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปปรับปรุง และเลือกปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม และความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ยังได้กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยกำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและด้านการประเมิน และรายงาน และได้กำหนดบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไว้ 6 ด้าน คือ ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหา ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงาน และด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากข้อกำหนดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ส่วนคุณลักษณะของครูผู้สอนซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนมีผลต่อความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของ

ผู้บริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่างกัน ดังเช่นงานวิจัยของ คำตัน วิชัยคำจร (2548: 99 -100) พบว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และนริศ น้ำทิพย์ (2545: 91) พบว่าผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่างกัน จากข้อกำหนดของกรมวิชาการ และงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขต
ทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐาน ไว้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
2. บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
3. บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งนำเสนอไว้ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนบูรณะศึกษา
 - 1.1 ประวัติความเป็นมา
 - 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร
 - 1.3 การบริหารงานในโรงเรียนบูรณะศึกษา
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 2.1 หลักการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 2.2 จุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 2.3 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.1 ความหมาย ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.2 ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.3 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.4 ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.5 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 4.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 4.1.1 ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ
 - 4.1.2 ด้านการนิเทศและติดตาม
 - 4.1.3 ด้านการส่งเสริมสนับสนุน
 - 4.1.4 ด้านการประเมินและรายงาน
 - 4.2 บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 4.2.1 ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อมความต้องการและสภาพปัญหา
 - 4.2.2 ด้านจัดประชุมที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 4.2.3 ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 4.2.4 ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 4.2.5 ด้านนิเทศ ติดตาม และประสานงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 4.2.6 ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. โรงเรียนบูรณะศึกษา

1.1 ประวัติความเป็นมา

ชื่อโรงเรียน "บูรณะศึกษา" นี้ท่านเจ้าคุณราชธรรมวิสาร เจ้าอาวาสวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง ซึ่งเป็นอาจารย์ของนายพจน์ คำสุวรรณ เป็นผู้ตั้งชื่อให้หลังจากนั้น นายพจน์ และนางจำเรียง คำสุวรรณ ได้ขออนุญาตกระทรวงศึกษาธิการเพื่อตั้งโรงเรียนประเภทสหศึกษา บนที่ดินประมาณ 5 ไร่ และได้เปิดดำเนินการในวันที่ 17 พฤษภาคม 2504 โดยเปิดสอนครั้งแรกในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-4 มีนักเรียนจำนวน 174 คน มีครู 9 คน จากนั้นได้มีการพัฒนามาตามลำดับ และได้ทำการขยายโรงเรียน ในปี พ.ศ. 2505 โดยทำการเปิดสอนแผนกอนุบาล พร้อมกับสร้างอาคารเพิ่มขึ้นเป็นเรือนไม้ 2 ชั้นรวม 8 ห้องเรียน สามารถรับนักเรียนได้ 355 คน มีครูเพิ่มเป็น 14 คน ใน พ.ศ. 2505 ได้ทำการขยายอาคารเพิ่มขึ้นอีกเป็นเรือนไม้ 2 ชั้น 1 อาคาร สามารถรับนักเรียนได้ 712 คน มีครู 27 คน และขยายห้องเรียนเพิ่มเป็น 8 ห้องเรียนขยายชั้นเรียนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรับนักเรียนได้ 1,279 คน มีครู 44 คน ใน พ.ศ. 2508 มีอาคารเรียนทั้งหมด 3 อาคารเป็นเรือนไม้ทั้ง 3 อาคาร และมีนักเรียนเพิ่มขึ้นเป็น 1,465 คน มีครู 51 คน พ.ศ. 2509 มีห้องเรียน 45 ห้อง นอกจากนี้ ยังได้ปรับปรุงกิจการด้านอนุบาลรวมทั้งประถมศึกษา และเพิ่มขึ้นมัธยมศึกษาให้เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป ใน พ.ศ. 2512 โรงเรียนได้รับประกาศนียบัตรรับรองวิทยฐานะจากกระทรวงศึกษาธิการ ยกมาตราบฐานของโรงเรียนเท่าเทียมกับโรงเรียนรัฐบาล ปัจจุบันโรงเรียนบูรณะศึกษา ตั้งอยู่ที่ 193/6 หมู่ 2 ประชาอุทิศ 76 เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 10140 มีเนื้อที่ 10 ไร่ จัดการศึกษาระดับอนุบาล ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีนักเรียน 2,703 คน และครู 164 คน

โรงเรียนบูรณะศึกษาได้พัฒนาการเรียนการสอนจนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ทั้งนี้ยังได้รับการคัดเลือกให้เป็น "โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร" รุ่นแรกในบรรดาโรงเรียนนาร่อง 31 โรงเรียนในส่วกลาง นอกจากนี้ ยังได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนดีเด่นประจำปีการศึกษา 2530 ในด้านการจัดการศึกษา และกิจกรรมจริยศึกษาดีเด่น ซึ่งทางโรงเรียนบูรณะศึกษาได้มุ่งสร้างคุณภาพการศึกษาและตระหนักถึงคุณค่าในการเสริมสร้างความรู้และคุณธรรมด้านต่างๆ ของนักเรียนจนได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองได้นำบุตรหลานเข้าเรียนเป็นจำนวนมากด้วยความเชื่อมั่นในระบบการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐานมีคุณภาพ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนจึงจัดระบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น อีกทั้งมีวิสัยทัศน์ และนโยบายที่ชัดเจนที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยได้นำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามามีใช้จัดรูปแบบการเรียนการสอน มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ รู้จักคิด รู้จักทำและแก้ปัญหาเป็น เสริมสร้างสุขภาพพลานามัยให้สมบูรณ์พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม สามารถดำรงตนเป็นเยาวชนที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (โรงเรียนบูรณะศึกษา. 2546ก: 2) โรงเรียนบูรณะศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาตามปรัชญาประจำโรงเรียนว่า

“สอนเด็กให้เป็นคนดี มีความรู้ สู้งาน เป็นที่ต้องการของสังคมที่ดี”

“สอนเด็กให้เป็นคนดี” มีความหมายว่า ปลูกฝังให้นักเรียน มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย รับผิดชอบ ชยัน ซื่อสัตย์ กตัญญู เป็นคนตรงต่อเวลา รู้จักเคารพผู้ใหญ่ ให้การช่วยเหลือผู้เยาว์วัย

“มีความรู้” มีความหมายว่า โรงเรียนเน้นให้นักเรียนมีความรู้จริงตามหลักสูตร และเป้าหมายของหลักสูตร ให้ความรู้แปลกใหม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน สนับสนุนการศึกษาด้านเทคโนโลยี ปลูกฝังการพลศึกษา การดนตรี และเน้นกระบวนการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ รู้จักคิดวิเคราะห์ได้อย่างดี

“สู้งาน” มีความหมายว่า ให้นักเรียนมีความอดทนต่อการทำงาน สร้างพลังกายและใจให้เข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่ออะไรง่าย ๆ เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่อไป

“เป็นที่ต้องการของสังคมที่ดี” มีความหมายว่า คุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนเมื่อออกไปสู่สังคมแล้ว สังคมยอมรับว่าเป็นคนดี มีคุณภาพ มีความสามารถในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามได้อย่างดี ไม่เป็นที่รังเกียจในสังคม

คำขวัญ

วิชาเป็นเลิศ คุณธรรมล้ำ

คติธรรม

นิมิตต์ สาธุ รูปานํ กตญูกตเวทิตา

ความกตัญญูกตเวทิตี เป็นบ่อเกิดแห่งคนดี

วิสัยทัศน์

โรงเรียนบูรณะศึกษาลิขิตนักเรียนให้เป็นผู้มีความรอบรู้ทางวิชาการมีความคิดสร้างสรรค์ มีกระบวนการคิดทางวิทยาศาสตร์ สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้ มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนได้กำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และเป็นผู้นำโดย มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มุ่งพัฒนาความคิดของนักเรียน ให้คิดอย่างเป็นระบบและมีเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์
 - 1.1 ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
 - 1.2 ส่งเสริมพัฒนากิจกรรมให้นักเรียนเป็นผู้มีจริยธรรมที่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย
 - 1.3 ส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดการในฝ่ายต่าง ๆ
 - 1.4 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งใช้ประสบการณ์ตรง

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร

บุคลากรของโรงเรียนบูรณะศึกษาแบ่งตามลักษณะและประเภทของการปฏิบัติหน้าที่
ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนบุคลากร

ประเภทบุคลากร	จำนวน			ระดับการศึกษาสูงสุด			ประสบการณ์เฉลี่ย
	รวม	ชาย	หญิง	ต่ำกว่า ป.ตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	
ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารที่ได้รับ							
การแต่งตั้ง	21	7	14	5	15	1	10 - 45 ปี
ครูประจำการ (ที่บรรจุแล้ว)	99	18	81	18	81	-	5 - 10 ปี
ครูอัตราจ้าง/ช่วยสอน/ไม่บรรจุ	30	8	22	9	21	-	1 - 5 ปี
นักการ/ภารโรง	45	15	30	45	-	-	

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่าบุคลากรของโรงเรียนบูรณะศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นหญิง มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนมาก และมีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 1- 45 ปี

ตาราง 2 จำนวนนักเรียน ห้องเรียนและครูผู้สอน

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียน			จำนวนห้องเรียน	จำนวนครูผู้สอน
	เพศชาย	เพศหญิง	รวม		
ประถมศึกษาปีที่ 1	186	153	339	8	17
ประถมศึกษาปีที่ 2	172	173	345	8	17
ประถมศึกษาปีที่ 3	189	192	381	8	16
ประถมศึกษาปีที่ 4	217	175	392	8	20
ประถมศึกษาปีที่ 5	187	180	367	8	23
ประถมศึกษาปีที่ 6	206	176	382	8	26
รวมประถมศึกษา	1,157	1,049	2,206	48	119
มัธยมศึกษาปีที่ 1	91	89	180	4	7
มัธยมศึกษาปีที่ 2	89	83	172	4	7
มัธยมศึกษาปีที่ 3	85	60	145	4	6
รวมทั้งหมด	1,422	1281	2703	60	139

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษามีจำนวนมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาและเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนจำนวนห้องเรียน และจำนวนครูผู้สอนปรากฏว่าระดับประถมศึกษามีมากกว่าระดับมัธยมศึกษา เช่นกัน

1.3 การบริหารงานในโรงเรียนบูรณะศึกษา

โรงเรียนบูรณะศึกษามีนโยบายในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนถือว่าผู้ปกครองคือผู้บังคับบัญชาสูงสุดและเป็นผู้มีพระคุณกับชาวบูรณะศึกษา
2. เราชาวบูรณะศึกษาทุกคนจะต้องสร้างความพอใจประทับใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ผู้ปกครองและให้มวลชนชาวซึ่งในคุณธรรม ความดี ของพวกเราชาวบูรณะศึกษาทุกคน
3. การประกอบกิจการใดๆ โรงเรียนได้คำนึงและยึดถือประโยชน์ของเด็กนักเรียนก่อนที่จะนึกถึงประโยชน์ส่วนตนอีกทั้งมีความจริงใจต่อเด็ก สำนึกดีในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และยึดมั่นต่อจรรยาบรรณครู
4. โรงเรียนจะอบรมสั่งสอนให้เด็กมีความรู้ และมีคุณสมบัติตามหลักสูตรที่ทางราชการได้กำหนดให้ทั่วทุกคน และเท่าเทียมกัน ขวนขวายและพยายามให้เด็กมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมก่อนประโยชน์ส่วนตน มีความยึดมั่นในเรื่องชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย
5. โรงเรียนมีจุดยืนว่า การสร้างคนให้เป็นคนดีมีคุณภาพนั้น มิใช่แต่จะอ่านเขียนเรียนเก่งเพียงอย่างเดียว จะต้องสร้างให้เด็กเป็นคนมีคุณธรรม มีระเบียบ มีวินัย มีน้ำใจที่จะอยู่กับสังคมให้สงบสุขด้วย โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมทุกอย่างที่จะนำมาหล่อหลอมให้เด็กมีลักษณะเป็นพลดีมีคุณภาพดังกล่าว

ขอบข่ายของการบริหารงาน

โรงเรียนบูรณะศึกษา บริหารงานโดยแบ่งโครงสร้างของการบริหารและการปฏิบัติงานของบุคลากร ไว้ 4 ฝ่าย คือ

1. งานฝ่ายวิชาการ

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ สำหรับการบริหารงานโรงเรียนแล้วงานวิชาการนับเป็นงานสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นงานที่สามารถพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ขอบข่ายของงานวิชาการมี ดังนี้

- 1.1 งานเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 1.2 งานเกี่ยวกับการจัดทำโครงการสอนการจัดทำตารางสอนการจัดทำบันทึกการสอน
- 1.3 งานเกี่ยวกับตัวครูและระบบการนิเทศการเรียนการสอน
- 1.4 งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 1.5 งานเกี่ยวกับตัวนักเรียน
- 1.6 งานการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์การสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 1.7 การเลือกแบบเรียนและการส่งเสริมการผลิตเอกสาร
- 1.8 งานด้านการวัดผลและประเมินผล

1.9 งานส่งเสริมการสอน

1.10 งานห้องสมุด

1.11 งานประชุมอบรมทางวิชาการ

1.12 งานด้านการวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ (โรงเรียนบูรณะศึกษา. 2546ก: 1-4)

งานวิชาการเป็นงานหลักที่มีความสำคัญยิ่งของสถานศึกษาเพื่อสร้างให้เยาวชนของชาติเป็นประชากรที่มีคุณภาพ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการ จึงเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา โดยฝ่ายวิชาการมีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนี้ 1) งานบริหารวิชาการในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา 2) งานการจัดการเรียนการสอน 3) ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) 4) งานนิเทศภายใน 5) งานพัฒนาคุณภาพวิชาการ 6) งานพัฒนาสร้างสรรคักเรียน 7) งานประสานงานวิชาพิเศษ 8) งานวัดผลประเมินผลการศึกษา 9) งานโสตทัศนูปกรณ์, ห้องคอมพิวเตอร์, ห้องวิทยาศาสตร์ 10) งานห้องสมุด 11) งานห้องจริยศึกษา, ห้องดนตรีไทย, ห้องนาฏศิลป์ 12) งานลูกเสือ, เนตรนารี, ยุวกาชาด และ 13) งานติดตามและประเมินผล งานบริหารวิชาการระดับประถมศึกษา / มัธยมศึกษา โดยได้มอบหมายให้มีบุคลากรปฏิบัติงานดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา / มัธยมศึกษา มีหัวหน้าฝ่ายวิชาการประถมศึกษา และหัวหน้าฝ่ายมัธยมศึกษา เป็นผู้ดำเนินการ

2. ทุกระดับชั้นตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 มีหัวหน้าระดับประจำระดับละ 1 คน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีหัวหน้าระดับ 1 คน

3. ระดับประถมศึกษา มีหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ทั้งหมด 6 คน ประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์, กลุ่มทักษะ (ภาษาไทย คณิตศาสตร์), กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต, กลุ่มเสริมสร้างลักษณะนิสัย, กลุ่มงานพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ)

4. ระดับมัธยมศึกษา มีหัวหน้าหมวดทั้งหมด 8 คน ประกอบด้วย หัวหน้าหมวดคณิตศาสตร์, ภาษาไทย, สังคมศึกษา, วิทยาศาสตร์, การงานพื้นฐานอาชีพ, พลานามัย, ศิลปและหมวดภาษาอังกฤษ

2. งานฝ่ายบุคลากร

งานบุคลากรเป็นงานที่สำคัญรองจากการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร โดยทั่วไปเป็นการวางแผนนโยบายการกำหนดแผนงาน การเลือกสรร การฝึกอบรม การกำหนดค่าตอบแทน การจัดอัตราค่าจ้าง การเสริมสร้างแรงจูงใจ การเสริมสมรรถนะทางการสอน การประเมินผลผล การปฏิบัติงาน และการให้พ้นจากหน้าที่

โรงเรียนบูรณะศึกษาได้กำหนดขอบข่ายและหน้าที่ของงานฝ่ายบุคลากรในความรับผิดชอบ ดังนี้ 1) งานระเบียบวินัย 2) งานการจัดสวัสดิการผู้บริหารในวันหยุด 3) งานปกครองนักเรียน 4) งานปกครองครูงานปกครองพนักงาน 5) งานพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากร 6) งานจัดสวัสดิการ และเสริมกำลังใจ 7) เกณฑ์พิจารณา ผู้บริหารดีเด่น, ครูดีเด่น, ครูธุรการดีเด่น และพนักงานดีเด่น 8) งานพัฒนาวิชาการบุคลากร 9) งานกิจกรรมครู 10) งานรักษาความปลอดภัย 11) งานติดตามและประเมินผล โดยมีผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายบุคลากรเป็นผู้รับผิดชอบ

3. งานฝ่ายอาคารสถานที่ ธุรการ และการเงิน

งานฝ่ายอาคารสถานที่ ธุรการและการเงิน เป็นงานบริหารทั่วไป เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน งานธุรการของโรงเรียนคือ งานอื่นๆ ซึ่งนอกจากงานบริหาร เช่น งานสารบรรณ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่และพัสดุ งานการเงิน และงานสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชน งานธุรการถือเป็นงานเสริมฐานของงานบริหารให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น

การบริหารงานอาคารสถานที่ มีผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายอาคารสถานที่รับผิดชอบ ในการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์และการจัดการบำรุงรักษาสถานที่ ความสำคัญของการบริหารงานด้านอาคารสถานที่เป็นการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้การสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นจะต้องมีการเตรียมพร้อมในการที่จะรองรับบุคลากรในโรงเรียนเมื่อมีการขยายการรับนักเรียนให้มากขึ้นการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมหมายถึงการรู้จักหาให้ได้มาการรู้จักใช้อาคารสถานที่ให้คุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการดูแลรักษา การให้บริการแก่บุคลากรในโรงเรียน ส่งเสริมและทำนุบำรุงอาคารที่มีอยู่ให้คงสภาพดี และสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ ในส่วนของงานการเงินจำเป็นจะต้องมีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ความสามารถในการจัดการด้านการใช้เงินโดยให้เกิดประโยชน์ในทางการศึกษาให้มากที่สุด ซึ่งขอบข่ายของการบริหารงานการเงิน จะประกอบไปด้วย งานงบประมาณ งานบัญชี งานการเงินงานวัสดุและยังมีอีกหน้าที่หนึ่งคืองานด้านติดต่อสื่อสารระหว่าง โรงเรียน-ผู้ปกครอง, ครู-ผู้ปกครอง, โรงเรียน-หน่วยงานอื่น ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง และยังเกี่ยว ข้องกับบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนโดยมีผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายอาคารสถานที่และการเงินมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

1. มีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่งานในฝ่ายอาคารสถานที่ ธุรการ และการเงิน
2. วางแผนปฏิบัติงานอาคารสถานที่ ธุรการ และการเงิน
3. ประสานงานและให้บริการด้านงานธุรการฝ่ายบริหารและฝ่ายต่าง ๆ
4. ประสานงานและร่วมมือกับหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ในงานที่รับผิดชอบร่วมกัน
5. ควบคุมดูแลให้การปฏิบัติงานธุรการอาคารสถานที่และการเงินให้เป็นไปตามแผนงานและแนวทางที่กำหนดไว้
6. ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่บุคลากรในฝ่าย เพื่อปรับปรุงและแก้ไขปัญหาด้านอาคารสถานที่ธุรการและการเงิน

7. สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานเสนอผู้บังคับบัญชา
8. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

4. งานฝ่ายกิจการนักเรียนและสัมพันธ์ชุมชน

งานกิจการนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งงานกิจการนักเรียนจะได้ผลเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นอีกงานหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน หรือความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานโรงเรียน ในความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น โรงเรียนเป็น

หน่วยงานหนึ่งของชุมชน เป็นสถาบันพัฒนาคนเพื่อการดำรงชีวิตที่ดีในชุมชน นอกจากนี้โรงเรียนยังเป็
องค์กรและเป็นตัวกลางที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาชุมชน ดังนั้นโรงเรียนกับชุมชนจึงมีความ
สัมพันธ์กันอย่าง ใกล้ชิด

งานกิจการนักเรียน และสัมพันธ์ชุมชน เป็นงานหนึ่งที่บริการด้านการศึกษาและบริการ
ด้านอื่นๆ ให้นักเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานต่าง ๆ ทั่วทั้งภาครัฐและเอกชนและการสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายกิจกรรมนักเรียน และฝ่ายสัมพันธ์ชุมชนเป็น
หัวหน้า มีขอบเขตงานในความรับผิดชอบดังนี้

1. งานกิจกรรมนักเรียน
2. งานบริการด้านการศึกษา
3. งานส่งเสริมประชาธิปไตย
4. งานพัฒนาส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
5. งานแนะแนว
6. งานสละวายน้ำ
7. งานอนามัยนักเรียน
8. งานสัมพันธ์กับชุมชนและองค์กรต่างๆ
9. งานสมาคมผู้ปกครองและครู
10. งานสมาคมศิษย์เก่า
11. งานติดตามและประเมินผล

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนบูรณะศึกษา

โรงเรียนบูรณะได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามข้อกำหนด และหลักการของหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังนี้ (โรงเรียนบูรณะศึกษา. 2546: 1-16)

หลักการ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนตาม
ศักยภาพมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มการเข้าร่วมและ
ปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขจากกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เลือกด้วยตัวเองตาม
ความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์
ให้ครบทุกด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมและเป็นการจัดเพื่อการสนองนโยบายในการสร้าง
เยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบ และคุณภาพ เพื่อพัฒนาโดยองค์รวมของความ
เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่ง
ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมแนะแนว เป็น กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียน
ให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเองโดย
เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่ง
ครูผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษา ด้านชีวิต ด้านการศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่
โลกอาชีพและการมีงานทำ และ 2) กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่าง

ครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์เป็นต้น

เป้าหมายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญทั้งวิชาการ และวิชาชีพอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
2. ผู้เรียนค้นพบความสนใจ ความถนัดและพัฒนาความสามารถพิเศษเฉพาะตัวมองเห็นช่องทางในการสร้างงาน สร้างอาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตัวเอง
3. ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่าง ๆ สามารถนำความรู้ และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง และประกอบสัมมาชีพ
4. ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมในการดำเนินชีวิต และเสริมสร้างศีลธรรม จริยธรรม

แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษาที่คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้วางแผนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างสอดคล้องตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เหมาะสมกับความพร้อมของแต่ละสถานศึกษาดังนี้

1. เกื้อกูล ส่งเสริมสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในรูปแบบของการปฏิบัติตาม โครงการ / โครงการ ในลักษณะเป็นกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ โดยยึดหลัก คุณธรรม จริยธรรมเป็นพื้นฐาน
2. สนองความสนใจตามความถนัด ความสามารถและความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลในลักษณะ ชมรม / ชุมนุม กลุ่มสนใจ เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพและการดำเนินชีวิตที่ดึงดูดตลอดจนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
3. ปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ให้สามารถจัดการกับชีวิตและสังคมได้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวินัยในตนเอง มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และสถานักเรียน
4. ฝึกให้บริการด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ เอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

วิสัยทัศน์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนบูรณะศึกษามุ่งให้นักเรียนเรียนรู้ อย่างมีความสุข พัฒนาทักษะพื้นฐานเพื่อการเรียนพื้นฐานของความเป็นไทย และความเป็นสากล คุณธรรม จริยธรรม การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญาเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การจัดหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. แนวการจัด

1.1 เกื้อกูล ส่งเสริมสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ

1) โครงการ / โครงการงาน

1.2 สนองความสนใจตามความถนัด ความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน

1) ชมรม / ชุมนุม

1.3 ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม

1) ลูกเสือ / เนตรนารี

2) ยุวภาษา

3) สภานักเรียน

1.4 ฝึกให้บริการด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

1) ห้องพยาบาล

2) ห้องสมุด

3) แนะนำ

4) ธนาคารความดี

2. เวลา

กำหนดระยะเวลา 20 % ของเวลาเรียนทั้งหมด คิดเป็น 200 ชั่วโมง ต่อ 1 ปี
เฉลี่ย 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. กระบวนการ

3.1 จุดเน้น

1) ผู้เรียนต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2) ครูต้องส่งเสริมให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง

3) ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ตนเองถนัด

4) ผู้เรียนมีความรัก ความสามัคคีและร่วมกิจกรรมกันอย่างมีความสุข

4. ประเมิน

4.1 ลักษณะที่พึงประสงค์

1) นักเรียนตรงต่อเวลา

2) นักเรียนมีความรับผิดชอบ

3) นักเรียนมีความเป็นไทยและภูมิใจในความเป็นพลเมืองที่ดี

4) นักเรียนรักธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างสร้างสรรค์

5) ประเมินจากสภาพจริง

4.2 เกณฑ์ เวลา การเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติ

1) เข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อย 80 %

2) ผู้เรียนต้องผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของแต่ละกิจกรรม ถ้าผู้เรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ ครูผู้สอนจะต้องใช้วิธีการที่จะให้นักเรียนผ่าน

5. ผู้ประเมิน

5.1 ครูที่ปรึกษา

- 1) ดูแลให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์
- 2) รายงานเวลาและพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม
- 3) ศึกษา ติดตาม ผู้เรียนกรณีไม่เข้าร่วมกิจกรรม

5.2 ผู้เรียน เพื่อปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

- 1) มีหลักฐาน / ผลการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2) ไม่เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ให้ปฏิบัติเพิ่มเติม
- 3) ประเมินตนเองและเพื่อนร่วมกิจกรรม

5.3 ผู้ปกครอง

- 1) ร่วมมือในการติดตามพัฒนาการของนักเรียน
- 2) บันทึกความเห็น สรุปพัฒนาการของนักเรียน

การจัดเวลาเรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การกำหนดช่วงชั้น

ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 – ป.3) 200 ชั่วโมง

1. กิจกรรมแนะแนว (โฮมรูม)	40 ชั่วโมง
2. เกื้อกูลสาระทั้ง 8 กลุ่ม	40 ชั่วโมง
3. ชมรม / ชุมนุม	40 ชั่วโมง
4. ลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด	40 ชั่วโมง
5. บริการ	40 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6) 200 ชั่วโมง

1. กิจกรรมแนะแนว (โฮมรูม)	40 ชั่วโมง
2. เกื้อกูลสาระทั้ง 8 กลุ่ม	40 ชั่วโมง
3. ชมรม / ชุมนุม	40 ชั่วโมง
4. ลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด	40 ชั่วโมง
5. บริการ	40 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3) 200 ชั่วโมง

1. กิจกรรมแนะแนว (โฮมรูม)	40 ชั่วโมง
2. เกื้อกูลสาระทั้ง 8 กลุ่ม	40 ชั่วโมง
3. ชมรม / ชุมนุม	40 ชั่วโมง
4. ลูกเสือ / เนตรนารี / ยุวกาชาด	40 ชั่วโมง
5. บริการ	40 ชั่วโมง

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนบูรณะศึกษา โดยภาพรวม ซึ่งได้มีการนำการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ ป้องกัน และแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ดังที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า “กิจกรรม” เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนที่สนองความต้องการ และความสนใจเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและมีสุขในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทางโรงเรียนได้บูรณาการ ทั้งทางด้านวิชาการ และด้านกิจกรรมให้สอดคล้องกัน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนด้วย ซึ่งทางผู้บริหารโรงเรียนบูรณะศึกษาได้เห็นคุณค่าของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ถือว่าเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างมาก เพื่อส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพ สร้างอุปนิสัยของผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองที่ดีของประเทศ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก (กรมวิชาการ. 2546ค:1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้พัฒนาให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ซึ่งได้กำหนดให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมแห่งความเป็นคนไทย ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตรขั้นพื้นฐานมีหลักสูตรที่มีลักษณะเป็นแกนกลาง ซึ่งมีโครงสร้างของหลักสูตรที่ยึดหยุ่นได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ให้เป็นมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเนื้อหาสาระและกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี และมาตรฐานการเรียนรู้ในช่วงชั้นละ 3 ปี ทั้ง 8 กลุ่มสาระ คือสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพ เทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศ เฉพาะในส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นคนไทย ความเป็นพลเมืองดีของประเทศ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ในลักษณะ กรอบความคิดและหลักการกว้างๆ เพื่อให้การจัดทำสาระในรายละเอียดของ หลักสูตรเป็นรายปี หรือรายภาคตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 หลักการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของ ประเทศจึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2546ค: 4)

2.1.1 เป็นการศึกษาเพื่อเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2.1.2 เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.1.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

2.1.4 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้

2.1.5 เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

2.2 จุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ. 2546ค: 4)

2.2.1 เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์

2.2.2 มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

2.2.3 มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการมีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและเทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

2.2.4 มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต

2.2.5 รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

2.2.6 มีประสิทธิภาพ ในการผลิต และการบริโภคมีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค

2.2.7 เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.2.8 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี กีฬาภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสังแวดล้อม

2.2.9 รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีให้บ้าน และสังคม

2.3 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้ (กรมวิชาการ. 2546ค: 5-7)

2.3.1 ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

2.3.2 สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่มดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ ที่สถานศึกษา ต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็นกลุ่ยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ กลุ่มที่สองประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ ในเรื่องสิ่งแวดล้อมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่ม ต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษา และพลศึกษา กลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

2.3.3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน ได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพมุ่งเน้นเพื่อเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติ

กิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่ได้เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญได้แก่การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่ง ที่จะสนองต่อนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาต้องมีการจัดดำเนินการอย่างมีเป้าหมายมีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม ในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.3.3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้าง ทักษะชีวิต ภูมิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ

2.3.3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

2.3.4 มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่มเพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียน เรียนจบในแต่ละช่วงชั้นคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้นสำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

2.3.5 การจัดเวลาเรียน

ให้สถานศึกษา จัดเวลาเรียนให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมในแต่ละชั้นปี ทั้งการจัดเวลาเรียน ในสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งต้องจัดให้มีเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปีโดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4-5 ชั่วโมง ช่วงชั้นนี้เป็นช่วงชั้นแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐานเด็กจำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อช่วยให้สามารถเรียนสาระการเรียนรู้กลุ่มอื่นๆ ได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งทักษะเหล่านี้ได้แก่ภาษาไทย ด้านการอ่าน การเขียน และทักษะคณิตศาสตร์ ดังนั้นการฝึกทักษะด้านการอ่าน การเขียนและการคิดคำนวณจึงควรใช้เวลาประมาณร้อยละ 50 ของเวลาเรียนทั้งหมดในแต่ละสัปดาห์ ส่วนเวลาที่เหลือก็ใช้สอนให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วย

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปีโดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4-5 ชั่วโมงการจัดเวลาเรียนในกลุ่มภาษาไทย และคณิตศาสตร์อาจใช้เวลาลดลงเหลือประมาณร้อยละ 40 ของเวลาเรียนแต่ละสัปดาห์ โดยให้เวลากับกลุ่มวิทยาศาสตร์ มากขึ้นสำหรับ การเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์แม้เวลาเรียนจะลดลง ยังคงต้องฝึกฝนทบทวนเพียงพอเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเล่น และทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประมาณร้อยละ 20 ส่วนเวลาที่เหลือสถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปีโดยให้มีเวลาเรียนประมาณวันละ 5-6 ชั่วโมง การกำหนดเวลาเรียนสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มควรให้มีส่วนที่ใกล้เคียงกัน แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ยังคงมีความสำคัญ จึงควรจัดเวลาเรียนให้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ สำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อ และจัดรายวิชาชีพ หรือจัดโครงการอาชีพ สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถที่จะออกไปสู่โลกอาชีพ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาคโดยให้คือนำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่านำหนักวิชา 1 หน่วยกิต และมีเวลาเรียนประมาณวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง การจัดเวลาและสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้นนี้ เป็นการเริ่มเข้าสู่การเรียนเฉพาะสาขา จึงให้มีการเลือกเรียนในบางรายวิชาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดทำ "รายวิชาเพิ่มเติมใหม่" บางรายวิชาที่น่าสนใจหรือที่มีความยากในระดับ สูงขึ้นไป เช่น วิชาแคลคูลัสในคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ชั้นสูง สำหรับผู้เรียนกลุ่มสาระนี้ได้ดีเป็นพิเศษ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถปรับรูปแบบ การจัดหลักสูตร ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นได้ในบางกลุ่มสาระเช่น ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งยังจำเป็นต้องเรียนอยู่โดยอาจจัดเป็นรายวิชาสั้น ๆ หรือรายวิชาเดี่ยว หรือรวมกันในลักษณะบูรณาการ และเมื่อสถานศึกษาจัดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ระบุไว้แล้ว ก็อาจพัฒนาเป็นวิชาเลือกเฉพาะทางในระดับสูงขึ้นไปได้ เช่น เดียวกับการจัดเวลาเรียนดังกล่าวข้างต้น เป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาในระบบสถานศึกษา ส่วนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนั้นให้พิจารณายืดหยุ่นเวลาเรียนตามสถานการณ์ และโอกาสที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับในส่วนที่ตอบสนองความสามารถความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ให้สอดคล้อง และสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนการจัดเวลาเรียนดังกล่าวข้างต้น เป็นแนวทาง

สำหรับการจัดการศึกษาในระบบสถานศึกษาส่วนการจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย นั้น ให้พิจารณายืดหยุ่นเวลาเรียนตามสถานการณ์ และโอกาสที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.1 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ให้ความหมาย ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาโดยองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองต่อนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มี ศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็นสองลักษณะ คือ 1) กิจกรรมแนะแนว และ 2) กิจกรรมนักเรียน (กรมวิชาการ. 2546ก: 2)

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 10) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า เป็น กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการ ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม มุ่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

จินตนา รอดเรืองคุณ (2546: 35) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็น กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้ จัดให้เรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่น อย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเอง ตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่ สำคัญได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และ สังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติ ให้เป็นผู้มี ศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝัง และ สร้างจิตสำนึก ของการทำประโยชน์เพื่อสังคมซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมายมีรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม

เยาวภา อุตสาหกรรม (2547: 11-12) ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็น กิจกรรมที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาโดยองค์รวมของความเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ให้มีศีลธรรมและจริยธรรม เป็นคนมีคุณภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ด้วยวิธี การที่หลากหลาย ให้สอดคล้องกับความต้องการความสนใจ และความถนัดโดยคำนึงถึงความแตกต่าง

ระหว่างบุคคล นอกจากนี้ อนุชิต เชนจ์จาเนียร (2545: 7) ได้กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมนอกห้องเรียนที่นักเรียนร่วมกันจัดขึ้น โดยมีอาจารย์เป็นผู้ให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวก และกำกับดูแล ทั้งนี้เพื่อเสริมประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน

จากความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังกล่าว พอสรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการจัดด้วยรูปแบบและวิธีที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่ผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์โดยได้ลงมือปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคม ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัว ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

3.2 ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กรมวิชาการ (2546ข: 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 กำหนดแนวการจัดการศึกษา โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเป็นไปตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด และการฝึกให้เผชิญกับสถานการณ์การประยุกต์ความรู้ใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหา โดยเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม และเทคโนโลยีก่อให้เกิดทั้งผลดี และผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนิน ชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และมีความสุข

จินตนา รอดเรืองคุณ (2546: 21) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้กำหนดไว้ในโครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มแล้ว หลักสูตรยังได้กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในโครงสร้างด้วย โดยมุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มให้ผู้เรียน รู้จักตนเองค้นพบ ความสามารถความถนัดของตนเองเพื่อการพัฒนาให้เต็มศักยภาพเห็นคุณค่าในการประกอบสัมมาชีพมีระเบียบวินัย มีศีลธรรมจริยธรรมและ รู้จักบทบาทหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบการบำเพ็ญประโยชน์ให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติและเพื่อดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนในสังคม ทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นการพัฒนาที่สำคัญคือการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและมีคุณภาพ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม

พันธณี วิหคโต (2547: 45) ได้กล่าวสรุปความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นส่วนร่วม ซึ่งเป็นทักษะในการดำรงชีวิต ได้แก่ ทักษะกระบวนการปรับตัว ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม กระบวนการกลุ่มในการอยู่ร่วมกัน ทักษะกระบวนการจัดการ ทักษะกระบวนการวางแผน ทักษะชีวิต ทักษะทางสังคมและทักษะการดำเนินชีวิต

2. กระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเฉพาะด้าน ประกอบด้วย

2.1 กระบวนการทางปัญญา ได้แก่ กระบวนการในการแสวงหาและการใช้ข้อมูล กระบวนการในการตัดสินใจ กระบวนการในการแก้ไขปัญหา ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการสังเกต ทักษะการคิดวิเคราะห์

2.2 กระบวนการในทางปฏิบัติ ได้แก่ ทักษะในการทำงาน ทักษะการเป็นผู้ช่วยเหลือ กระบวนการเชิงทักษะ ทักษะกระบวนการลูกเสือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างสัมพันธ์ และทักษะในการให้คำปรึกษาเบื้องต้น

2.3 กระบวนการทางความรู้สึก ได้แก่ กระบวนการสร้างเสริมจิตสำนึกความรู้สึก รู้จักเข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีกระบวนการพัฒนาคุณภาพทางอารมณ์ บุคลิกภาพ ศีลธรรมและจริยธรรม

ดาริน สุทธิสอาด (2547: 18) กล่าวว่า ในทางปฏิบัติสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในลักษณะของการบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มีความกว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ค้นพบและใช้ศักยภาพที่มีในตนอย่างมีคุณภาพ เน้นการสร้างทักษะชีวิต คุณภาพทางอารมณ์ ศีลธรรม และจริยธรรม รู้จักสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีเพื่อปรับตัวเข้ากับบุคคล และสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างดีและมีความสุข เช่น กิจกรรมสร้างเสริมความรู้สึกรัก และเห็นคุณค่าในตนเอง กิจกรรมพัฒนาคุณภาพทางอารมณ์ ศีลธรรม และจริยธรรม กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมสร้างเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้สามารถหลอมเข้าไปในการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ในลักษณะของการเข้าค่ายต่างๆ หรืออาจแยกจัดเป็นกิจกรรมเฉพาะทางได้เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ โดยมุ่งเน้นการฝึกระเบียบวินัย การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข กิจกรรมชมรมวิชาการ มุ่งเสริมสร้างประสบการณ์ความชำนาญเฉพาะเรื่องที่ถนัดและสนใจจากการเรียนรู้กลุ่มสาระ ชุมชนต่างๆ เพื่อการร่วมกันคิดค้นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ก่อให้เกิดความสนุกและเกิดการพัฒนาทางสังคม ทั้งนี้แม้จะแยกจัดกิจกรรมเฉพาะทางก็สามารถบูรณาการกิจกรรมแนะแนวเข้าไปด้วย เพื่อให้ค้นพบศักยภาพของตนเอง

ทิพย์วรรณ สุวรรณ (2548: 23) ได้สรุปความสำคัญและความจำเป็นของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็นกิจกรรมที่มีบทบาทในการช่วยพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพสูง ด้านวิชาการและวัฒนธรรม ศีลธรรมและระเบียบวินัย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ความสามารถของตนเองได้สำรวจความสนใจจากตัวเองดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความมุ่งมั่นหมายของการศึกษาในปัจจุบันอีกด้วย

จากความสำคัญที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาให้เกิดความสมดุลเป็นการพัฒนาผู้เรียนในส่วนที่เป็นทักษะกระบวนการพื้นฐานในการดำรงชีวิต เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนี้จะช่วยพัฒนาผู้เรียนโดยองค์รวม ซึ่งเป็นการเติมเต็มความสมดุลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยมุ่งเน้นการสร้างทักษะชีวิต ประสบการณ์ความชำนาญเฉพาะเรื่อง

ตามความถนัดและสนใจ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม และบูรณาการกิจกรรม
แนะแนวเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตนเองสามารถค้นพบศักยภาพที่มีอยู่ในตัวและพัฒนาต่อยอดเพื่อเพิ่มคุณค่า
ให้กับตนเองและตระหนักถึงความสำคัญในฐานะที่เป็นพลเมืองซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไป

3.3 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตาม
ศักยภาพ เพื่อพัฒนาโดยองค์รวม ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งที่จะ
สนองต่อนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นคนดีมีคุณภาพ ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลายใน
การพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา จึงควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนเพื่อให้เกิด
ความเข้าใจที่ตรงกันในแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

กรมวิชาการ (2546ก: 2) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่ามีจุดมุ่งหมาย
เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาดังนี้

1. พัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์
และสังคม
2. พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ โดยมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้
จัดให้ผู้เรียน เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม
3. เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เลือกตามความถนัดและความสนใจของตนเอง
ดำรง ประเสริฐกุล (2542: 23) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินการจัดกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้
1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการและ
เทคโนโลยีใหม่ ๆ
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ
4. เพื่อให้นักเรียนมีค่านิยม มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ
6. เพื่อให้นักเรียนรู้จักปกครองตนเอง
7. เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ให้อยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข
รู้จักดูแลสุขภาพตนเองทั้งร่างกายและจิตใจ

กรมวิชาการ (2546ก: 3) ได้กำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญ ด้านวิชาการ วิชาชีพและ
เทคโนโลยี
2. เห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่าง ๆ และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการ
พัฒนาตนเองและประกอบอาชีพสุจริต
3. รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีกระบวนการคิดมีทักษะ
ในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมและมีความสุข

4. ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง มองเห็นช่องทางในการสร้างงาน สร้างอาชีพ ในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง

5. พัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมที่ดีในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างคุณธรรม และ จริยธรรม

6. มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ตลอดจน ความเป็นระเบียบ วินัย คุณธรรม และจริยธรรม

โดยสรุป ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของ ผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาโดยองค์รวม ให้เกิดทักษะชีวิต สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.4 ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กรมวิชาการ (2545: 38) กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้นักเรียน ในทุกช่วงชั้นเพื่อพัฒนาความสามารถ ตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียนในรูปแบบและวิธีการที่ เหมาะสมตามที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งได้แบ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตนเองเสริมสร้างทักษะชีวิตวุฒิ ภาวะทางอารมณ์การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีซึ่งผู้สอนทุกคนจะต้องทำหน้าที่ เน้นแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิตการศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตาม ศักยภาพมุ่งเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตัวเองอย่างครบวงจรตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงานโดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ประกอบด้วยกิจกรรมตามความถนัด และความสนใจ โครงการงาน ชุมนุมวิชาการ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และ ผู้บำเพ็ญประโยชน์

กรมวิชาการ (2546ก: 6) ได้แบ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่มตามหลักสูตรการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตนเองเสริมสร้างทักษะชีวิตวุฒิ ภาวะทางอารมณ์การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนจะต้องทำหน้าที่ เน้นแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิตการศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตาม ศักยภาพ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตัวเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตาม แผน ประเมินและปรับปรุงการทำงานโดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ประกอบด้วยกิจกรรมตาม ความถนัดและความสนใจ โครงการงาน ชุมนุมวิชาการ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และ ผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ใน ส่วนของกิจกรรมนักเรียนยังแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 กิจกรรมตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน หรือ กิจกรรมพัฒนา สาระการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจของผู้เรียน พัฒนาศักยภาพ การเรียนรู้ ทักษะ

ความสามารถพิเศษที่นำไปสู่ความเป็นเลิศหรือศิลปิน เช่น เป็นนักวิทยาศาสตร์ นักโต้วาที นักแสดง นักดนตรี นักร้อง จิตรกร นักกีฬา และนักกายภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ โรงเรียนยังต้องจัดกิจกรรมเพื่อสนองนโยบายของรัฐเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์เช่น รักการออกกำลังกาย มีน้ำใจนักกีฬา การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาไทย ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ การปลูกฝัง ด้านคุณธรรม จริยธรรม การปลูกฝังคุณลักษณะประชาธิปไตย การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด และยุติความรุนแรงในสตรี และเด็ก เป็นต้น

2.2 กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพเพื่อเป็นพลเมืองดีของชาติ โดยมุ่งเน้นปลูกฝังความเป็นระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต มีความรักสามัคคี อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนนั้นควรจัดในรูปแบบที่เหมาะสม ซึ่งประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งตามลักษณะของกิจกรรมได้ดังนี้ คือกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์

3.5 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่ต้องจัดอย่างเป็นระบบ ในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนจึงควรคำนึงถึงหลักในการดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อให้การจัดกิจกรรมเกิดประสิทธิภาพ

3.5.1 หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กรมวิชาการ (2546ก: 3) ได้กำหนดหลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
2. จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียนและวัฒนธรรมที่ดำรง
3. บูรณาการวิชาการกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของการเรียนรู้ตลอดชีวิตและรู้สึกสนุกกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน
4. ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ จินตนาการ ที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง
5. จำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม
6. มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา
7. ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษา ถือเป็นหน้าที่และงานประจำโดยคำนึงถึงความปลอดภัย
8. ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

9. มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยวิธีการที่หลากหลายและมีความสอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา ที่คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องจัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้วางแผนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างสอดคล้องตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เหมาะสมกับความพร้อมของชุมชน ตามสภาพปัญหา และความต้องการของผู้เรียน ตลอดจน วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยมีกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. ศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้าง หลักสูตรของ สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้อง กับบริบทของสถานศึกษา

2. ศึกษาข้อมูลสารสนเทศ เช่น สภาพความพร้อมของโรงเรียน สภาพของชุมชนท้องถิ่นสภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษา

3. วางแผนและจัดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์กระบวนการ วิธีดำเนินการ สื่อ / อุปกรณ์ และการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้อง กับเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

4. กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตัวผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน

5. กำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมิน การผ่านกิจกรรมแต่ละภาคเรียนชั้นปี และช่วง ชั้นเป็นไปตามสถานศึกษากำหนด

เพื่อให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประสบผลสำเร็จ บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มากขึ้น นอกจากจะต้องมีการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจะต้องมีการกำหนดครูผู้รับผิดชอบ มีการนิเทศติดตามผล และประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง(กรมวิชาการ. 2546ข: 4)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม สาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วย ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรม ที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วม และปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือก ด้วยตนเอง ตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของ ความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะ สนอง นโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติ ให้เป็นผู้มี ศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและคุณภาพ เพื่อที่จะพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึก เน้นการปฏิบัติจริงเป็น

หมู่คณะ สัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียน รวมทั้งมีการตรวจสอบประเมินผลในสภาพจริง โดยแบ่งการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

3.5.2 กิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิตมีคุณภาพทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนจะต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาดตนเองสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ (โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย, 2546ก:16)

1. วิสัยทัศน์ของกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวมุ่งให้ผู้เรียนรู้จัก และเห็นคุณค่าของตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ สามารถพัฒนาดตนเองได้เต็มศักยภาพ และความสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

ในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้มีประสิทธิภาพและได้ผลดีนั้น โรงเรียนควรจะต้องพิจารณากำหนดจุดมุ่งหมายของการแนะแนวให้ชัดเจน ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของ การแนะแนวไว้อย่างหลากหลายดังต่อไปนี้

มาลิณี จุโฑปะมา (2536: 4) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการแนะแนว โดยได้ แบ่งจุดมุ่งหมายของการแนะแนวไว้เป็น 2 ประเภท คือ จุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป หมายถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนวโดย ส่วนรวมหรือเรียกว่าหน้าที่การแนะแนว มี 3 ประการคือ

1.1 เพื่อป้องกันปัญหา คือการแนะแนวที่มุ่งป้องกันมิให้ นักเรียนเกิดปัญหา ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีมากและเป็นวิธีที่เหมาะสมมากในปัจจุบัน เพราะเมื่อนักเรียนปราศจากปัญหานักเรียนจะสามารถพัฒนาดตนไปได้อย่างดี

1.2 เพื่อแก้ไขปัญหา คือการแนะแนวที่มุ่งให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ประสบปัญหาซึ่ง ไม่สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขได้ ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือ

1.3 เพื่อส่งเสริมพัฒนา คือการแนะแนวที่มุ่งส่งเสริมให้ นักเรียนทุกคนเกิดความเจริญงอกงามมีพัฒนาการด้านต่างๆ ทั้งการศึกษา อาชีพ สังคม บุคลิกภาพส่วนตัวเกิดแนวคิดที่ดีและปฏิบัติตนในทางที่ดี

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ หมายถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนว ที่สถานศึกษาจัดให้มีขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญา และเป้าหมายของหลักสูตรรวมถึงสภาพสังคมของสถานศึกษานั้นๆ โดยจุดมุ่งหมายการแนะแนวในโรงเรียนจะมีลักษณะที่เห็นเด่นชัดในด้านการจัดบริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก การจัดบริการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กมีรายละเอียด 3 ประการ

2.1 เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้คือช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองรู้ถึงความต้องการ ความคิด ความสามารถ ความถนัดและข้อจำกัดต่างๆ ของตนเพื่อเป็นประโยชน์ ในการตัดสินใจ เลือกแนวทางการศึกษาต่อ อาชีพ และการดำเนินชีวิต

2.2 เพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างครูและผู้เรียน ช่วยให้ผู้มีความรู้ความเข้าใจเด็กแต่ละคนดีขึ้น ทำให้การบริหารโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อส่งเสริมเรื่องประชาธิปไตยแก่เด็ก ผูกให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตน

2.3 เพื่อจัดบริการต่างๆ ในโรงเรียนทั้งด้านการเรียนการสอนและด้านสวัสดิการให้มีประสิทธิภาพ และสนองความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันทั้งบ้าน โรงเรียนและชุมชน อันจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาการนักเรียน ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี ตามศักยภาพที่เขามีอยู่ จะเป็นประโยชน์ช่วยในการลดปัญหาสังคม

สำเนา ขจรศิลป์ (2538: 233-234) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบริการในการแนะแนวไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และระบบการศึกษา
2. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี ทั้งในด้านความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยม และเข้าใจสภาพแวดล้อมของตนเอง
3. เพื่อช่วยให้รู้จักโลกของงาน อาชีพต่าง ๆ ตลอดจนสภาพของตลาดแรงงาน
4. เพื่อช่วยให้สามารถเลือกอาชีพ เลือกสาขาวิชาเรียนได้ เหมาะสมกับบุคลิก ภาพของตนเองและสภาพตามต้องการของตลาดแรงงาน
5. เพื่อช่วยให้นักศึกษาที่มีความวิตกกังวล ความตึงเครียด และความทุกข์ใจ สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้
6. เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเอง ให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ
7. เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลทางการศึกษา อาชีพ และตลาดแรงงาน ที่ทันสมัย
8. เป็นแหล่งวิชาการและเป็นศูนย์กลางในการช่วยป้องกัน และแก้ปัญหาของนักศึกษากรมวิชาการ (2546ก: 24) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเองรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสารแหล่งความรู้ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษาเลือกอาชีพได้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรมและจริยธรรม แก่ผู้เรียน
6. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม แลประเทศชาติ

จินตนา รอดเรืองคุณ (2546: 30) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนวมีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันปัญหา ก่อนที่จะเกิดปัญหขึ้น ทั้งนี้ควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งทางบ้าน

โรงเรียน และชุมชน และถ้านักเรียนเกิดมีปัญหาขึ้นแล้วครูจะมีหน้าที่ช่วยเหลือแก้ไขหาสาเหตุและวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งอาจต้องขอรับบริการจากผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะในกรณีที่ครูไม่สามารถช่วยเหลือหรือแก้ไขด้วยตนเอง เพื่อให้การบริหารงานแนะแนว มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องทราบถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวดังกล่าวร่วมกัน

จากวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการแนะแนวตามแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ในการจัดกิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. เพื่อป้องกันปัญหาก่อนที่จะเกิดขึ้น
2. เพื่อแก้ไขปัญหาก่อนที่เกิดขึ้นแล้ว
3. เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน เต็มตามศักยภาพ

ของแต่ละคน

4. เพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีระหว่างครู และนักเรียน
5. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตัวเอง ซึ่งจะทำให้สามารถเลือกเรียน และเลือกอาชีพที่

เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเอง และตามความต้องการของตลาดแรงงาน

3. เป้าหมายการจัดกิจกรรมแนะแนว

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตนเองโดยการจัดประสบการณ์

ที่หลากหลาย

2. พัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ที่ดีในการดำเนินชีวิต
3. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า และสามารถพัฒนาตนเอง

4. หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

ในการจัดกิจกรรมแนะแนวมีหลักการที่ควรคำนึงถึงดังนี้

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจและ

ธรรมชาติของผู้เรียน

2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ต้องสนองตอบ

จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3. จัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียนทุกคน โดยครอบคลุมด้านการศึกษา การงาน และ

อาชีพ ชีวิตและสังคม

4. จัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจ

5. จัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ด้วยการปฏิบัติจน

เกิดทักษะหรือการเรียนรู้

6. ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นพี่

เลี้ยงและประสานงาน (โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. 2546ก: 16)

5. ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2546ก: 25) ได้กำหนดขอบข่ายในการจัดกิจกรรม

แนะแนวเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม โดยกำหนดให้ครอบคลุมขอบข่ายดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเทคนิค วิธีการ และทักษะการเรียนรู้ มีนิสัย ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และสามารถวางแผนการเรียน เพื่อการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

2. การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการทำงานและอาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนได้ รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้โลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในอาชีพ มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ ตลอดจนมีการพัฒนางานอาชีพที่ตนเองถนัดและสนใจ

3. การจัดกิจกรรมด้านชีวิตและสังคม มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดี มีคุณภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิต และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6. ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมการแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
2. สนับสนุนให้ผู้เรียนรู้จัก แสวงหา และรับข่าวสารด้าน การศึกษา การงาน อาชีพ ชีวิตและสังคม เพื่อใช้ในการวางแผนการเรียน การศึกษาต่อ และเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
3. เสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพและความสามารถ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเพื่อดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข
4. เสริมสร้างค่านิยมที่ดี มีวินัย คุณธรรม และจริยธรรม
5. เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข และทักษะในวิชาการต่าง ๆ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีนิสัยรักการทำงานและสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
6. จัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมหรือครูเป็นผู้ริเริ่ม เป็นที่ปรึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียน เพื่อทำกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับ การส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ และแก้ปัญหาผู้เรียนได้
7. จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา ส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
8. จัดกิจกรรมที่ไม่เน้นเนื้อหาวิชาการแต่เน้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และบูรณาการให้สอดคล้องกับชีวิตจริง
9. วัดและประเมินผลในแต่ละกิจกรรมโดยมีการประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วม กิจกรรมการผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมที่แสดงถึงการพัฒนาของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการผ่านช่วงชั้น
10. สรุปการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดและนำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้อง (โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. 2546ก: 17)

7. กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2546ก: 26) ในการจัดกิจกรรมแนะแนวควรดำเนินการจัดอย่างเป็นกระบวนการโดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมแนะแนวดังต่อไปนี้

1. สํารวจสภาพปัญหา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว
2. ศึกษาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของ ผู้เรียนที่ได้จากการสํารวจเพื่อทราบปัญหา ความต้องการและความสนใจ นำไปกำหนดสาระ และรายละเอียดของกิจกรรมแนะแนว
3. กำหนดสัดส่วนสาระของกิจกรรมในแต่ละด้านโดยครอบคลุมด้านการ ศึกษาการงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม ให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการและความสนใจตลอดจนธรรมชาติและผู้เรียนเป็นหลักทั้งนี้ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดสาระของกิจกรรม
4. กำหนดแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว เมื่อกำหนดสัดส่วนสาระ ของกิจกรรมในแต่ละด้านแล้วว่าแต่ละภาคเรียนจะต้องจัดกิจกรรมแนะแนวในสาระในด้านใด จำนวนกี่ชั่วโมง ต่อมาจะต้องกำหนดรายละเอียดของแต่ละด้านไว้ให้ชัดเจนว่า ควรมีเรื่องอะไรบ้าง เพื่อจะได้จัดทำเป็นรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมย่อยต่อไป
5. การจัดทำรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมเริ่มตั้งแต่กำหนดชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลาเนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล
6. ปฏิบัติตามแผน วัดประเมินผล สรุปรายงาน
8. ประโยชน์ของการแนะแนว

การแนะแนวมีส่วนสำคัญยิ่งในการส่งเสริมและสนับสนุนให้งานการจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าบุคลากรร่วมมือ ประสานงานกันอย่างมีระบบ จะทำให้การแนะแนวมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม (กรมวิชาการ. 2546: 7) ดังได้มีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของการแนะแนวไว้ดังนี้

สถิต วงศ์สวรรค์ (2531: 60–61) ได้สรุปประโยชน์ของการแนะแนวไว้ดังนี้

1. การแนะแนวเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียน ช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองได้ดีขึ้นพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และยังทราบความสามารถพิเศษ ของตน
2. การแนะแนวเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง ช่วยให้ผู้ปกครอง รู้จักและเข้าใจเด็กของตนดียิ่งขึ้น มองดูพฤติกรรมของเด็กด้วยสายตาที่ถูกต้อง รู้ และยอมรับความสามารถของเด็ก เข้าใจโอกาสและแนวทางในการศึกษาต่อ รวมทั้งการประกอบอาชีพอย่างกว้างขวาง

3. การแนะแนวมีประโยชน์ต่อครูและโรงเรียน การให้ข้อมูลประวัติส่วนตัวของนักเรียนแต่ละคน จะช่วยให้ครูรู้จัก และเข้าใจนักเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน การปกครอง การจัดกิจกรรม การบริการ ซึ่งเป็นผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2539: 70–71) กล่าวถึงประโยชน์ของการ แนะแนวไว้ 3 ประการดังนี้

1. การแนะแนวช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองเข้าใจสภาพแวดล้อมรอบ ตัว รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง สามารถวางแผนดำเนินชีวิตได้เหมาะสมทั้งด้านการศึกษาและอาชีพมีความ เชื่อมั่นในตนเอง สามารถเผชิญปัญหาและความจริง คุณลักษณะเหล่านี้ จะเป็นแนวทางสำคัญในการนำ ไปสู่การพัฒนาสูงสุด ซึ่งเป็นจุดประสงค์ของการศึกษา อีกทั้งช่วยให้รู้จักและเข้าใจบุคคลอื่น สามารถปรับ ตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี สามารถทำงานให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. การแนะแนวช่วยให้นักเรียนได้รับข้อมูลในด้านต่าง ๆ เช่น ในด้านการศึกษา อาชีพ ด้านสังคม รู้แนวทางการศึกษาต่อ รู้คุณค่าของการประกอบอาชีพ การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น พร้อมทั้งมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมกันอย่างถูกวิธี

3. การแนะแนวช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนดีขึ้น สามารถจัดการ ศึกษาได้เหมาะสมกับนักเรียนทำให้การศึกษาได้ผลดีมีประสิทธิภาพ ครูสามารถรู้เหตุ แห่งพฤติกรรมของนักเรียน สามารถหาแนวทางขจัดปัญหาให้นักเรียนได้ ทำให้ปัญหาในการ จัดการเรียนการสอนลดลง

จากประโยชน์ของการแนะแนวที่ได้มีผู้กล่าวไว้นี้ สรุปได้ว่า การจัดการแนะแนวมีบทบาทในการช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจด้วยตนเองอย่างแท้จริง รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา ใฝ่เรียนและมีค่านิยมที่ดีในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2542: 72) นอกจากนี้การบริการแนะแนวให้แก่ นักเรียนในโรงเรียนยังเป็นประโยชน์ในด้านการวางแผนทางการให้ช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องรวมถึงสังคมและประเทศชาติ

9. การประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2546ก: 28) ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนวครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียนและผู้ปกครองมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน ดังนี้

1. ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว

1.1 ต้องจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะตาม วัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่สถานศึกษากำหนดและตามสภาพความต้องการปัญหาของ ผู้เรียน

1.2 ต้องรายงาน เวลา และพฤติกรรมเข้าร่วมกิจกรรม

1.3 ต้องศึกษา ติดตาม และพัฒนาผู้เรียนในกรณีที่ผู้เรียนไม่เข้าร่วม กิจกรรม

1.4 ต้องประเมินผลผู้เรียน โดยดูการพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกรณีที่ผลการประเมินยังไม่ผ่านให้ครูผู้จัดกิจกรรมดำเนินการให้ผู้เรียนปฏิบัติ กิจกรรมซ้ำหรือเพิ่มเติม จนกระทั่งผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนด

1.5 บันทึกผลการติดตามและประเมินผลผู้เรียนไว้เป็น หลักฐาน

2. ตัวผู้เรียน

2.1 ต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนดโดยมีหลักฐานแสดงเวลาเข้าร่วมกิจกรรม

2.2 ต้องปฏิบัติตามกิจกรรมเพิ่มเติมตามที่ครูรับผิดชอบการจัดกิจกรรม มอบหมาย ถ้าไม่เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนด

3. ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน และมีการบันทึกสรุปผลพัฒนาการและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพ และการทำงาน การดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนจะสำเร็จได้จะต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายรวมทั้งผู้ปกครองและตัวผู้เรียนเองด้วย

3.5.3 กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วม และได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาโดยองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาโดยองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจของผู้เรียน พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ทักษะ ความสามารถพิเศษที่นำไปสู่ความเป็นเลิศหรือศิลปินเช่น เป็นนักวิทยาศาสตร์ นักโต้วาที นักแสดง นักดนตรี นักร้อง จิตรกร นักกีฬา และนักกายภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ โรงเรียนยังต้องจัดกิจกรรม เพื่อสนองนโยบายของรัฐเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ เช่น รักการออกกำลังกาย มีน้ำใจนักกีฬา การอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การปลูกฝังคุณลักษณะประชาธิปไตย การณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การณรงค์ยุติความรุนแรงในสตรีและเด็ก เป็นต้น (กรมวิชาการ. 2546ก: 33)

1. วิสัยทัศน์กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจเพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรมตามครรลอง มีความเป็นผู้นำ และเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถดำรงชีวิตบนพื้นฐานความเป็นไทย ใฝ่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก สามารถแข่งขันในระดับสากลได้

2. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

ในการจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน มีวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะดังต่อไปนี้คือ (กรมวิชาการ. 2546ก: 34)

- 2.1 พัฒนาความรู้ ความสามารถ ด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดทักษะประสบการณ์ ทั้งวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ
- 2.2 มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์
- 2.3 มีสุขภาพและบุคลิกภาพทางด้านร่างกายและจิตใจที่ดี
- 2.4 ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
- 2.5 มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในระบอบประชาธิปไตย

จากวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งกรมวิชาการ กระทรวง ศึกษาธิการกำหนด จะเห็นได้ว่า กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเองปรับตัวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข

3. เป้าหมายกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

ในการจัดกิจกรรมตามความถนัดมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนดังนี้

3.1 เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตนเองโดยการจัด

ประสบการณ์ที่หลากหลาย

3.2 พัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ที่ดีในการดำเนิน

ชีวิต

3.3 เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า และสามารถพัฒนาตนเอง

4. หลักการจัดกิจกรรมตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนมีหลักสำคัญสรุปได้

ดังต่อไปนี้

4.1 เป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียน โดยมีครูเป็น

ปรึกษา

4.2 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา

4.3 เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามสาระที่กำหนดนอกเหนือจากการ

เรียนการสอน

4.4 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

4.5 เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

(โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. 2546ข: 17)

5. ขอบข่ายกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนมีขอบข่ายของกิจกรรมครอบคลุมกิจกรรมดังต่อไปนี้

5.1 กิจกรรมตามความสนใจ เช่น ชุมนุม ชมรมต่าง ๆ ฯลฯ

5.2 กิจกรรมสนับสนุน ส่งเสริม การเรียนการสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง

8 กลุ่มเช่น โครงการ ฯลฯ

5.3 กิจกรรมที่สนองนโยบายรัฐ กระทรวง กรม และโรงเรียน เช่น กิจกรรมวัน

แม่ต่อต้านสารเสพติด เอตส์ ปรายยุงลาย ฯลฯ

5.4 กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ เช่น วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา พิธี

หล่อเทียนพรรษา กิจกรรมรณรงค์เรื่องพุทธมามกะ ฯลฯ

สรุปได้ว่ากิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นเติมเต็มความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ

และความถนัดและสิ่งที่ตนเองสนใจเพื่อพัฒนาให้มีความสามารถมากยิ่งขึ้นตลอดจนพัฒนาทักษะทางสังคมและปลูกฝังให้มีจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศชาติ

3.5.4 กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และรักษาดินแดน

กรมวิชาการ (2546ก : 65) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพ ชีวิตต่าง ๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางกาย สติปัญญาจิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบ ช่วย สร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ การจัดหลักสูตรจึงให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ โดยจะต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยกำหนดหลักสูตรเป็น 4 ระดับ ระดับละ 3 ช่วงชั้น (กรมวิชาการ.2546ก : 65) ดังตาราง 3

ตาราง 3 หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี

ประเภทลูกเสือ	ชั้นเรียน	กิจกรรม	วิชาพิเศษ
ลูกเสือสำรอง	ป.1	เตรียมลูกเสือสำรอง	ดาวดวงที่ 1 มี 18 วิชา
	ป.2		ดาวดวงที่ 2 ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับ
	ป.3		ดาวดวงที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้
ลูกเสือสามัญ	ป.4	ลูกเสือตรี	มี 54 รายวิชา
	ป.5		ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับ
	ป.6		กลุ่มสาระการเรียนรู้
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	ม.1	ลูกเสือโลก	มี 76 วิชา
	ม.2		เรียนนอกเวลาหรือเรียน
	ม.3		ในเวลาในภาคเรียนที่ 2
ลูกเสือวิสามัญ (เป็นกิจกรรมบังคับ)	ม.4	เตรียมลูกเสือวิสามัญ	มี 11 วิชา
	ม.5		ใช้เวลาเรียนในเวลาตาม
	ม.6		แต่สถานศึกษาเป็นผู้จัด สัปดาห์ละ 2 คาบ

ที่มา : กรมวิชาการ. (2546ข). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. หน้า 65

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ภายใต้การทำงานร่วมกันจากหลายฝ่ายเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแผนงาน

และกระบวนการในการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

4. การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กรมวิชาการ(2546ก: 8-11) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรจัดขึ้นตามความพร้อมของสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โดยเน้นความหลากหลายทั้งรูปแบบและวิธีการ เน้นการปฏิบัติจริงเป็นหมู่คณะ สัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียน รวมทั้งมีการตรวจสอบประเมินผลในสภาพจริง การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงมีขั้นตอนการดำเนินการที่สำคัญ 3 ขั้นตอนคือ

1.ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องเตรียมวางแผนและเตรียมความพร้อมเพื่อให้การจัดกิจกรรมทุกประเภทดำเนินการได้บรรลุเป้าหมาย สิ่งสำคัญที่โรงเรียนจะต้องมีการเตรียมความพร้อมได้แก่

1.1 การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าหมวด หัวหน้างานครูที่ปรึกษาและผู้เรียนที่ปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งแต่ละฝ่ายต่างมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกัน ดังตาราง 4

ตาราง 4 บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บุคลากร	บทบาทหน้าที่
1. กรรมการสถานศึกษา	1.1 เห็นชอบแผนงานโครงการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1.2 อำนวยความสะดวก ประสานงาน 1.3 ให้คำปรึกษาแนะนำ 1.4 ติดตามประเมินผล
2. ผู้บริหารสถานศึกษา	2.1 จัดทำระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของแต่ละสถานศึกษา 2.2 แต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบ 2.3 ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านการจัดสรรงบประมาณ การอนุมัติแผนดำเนินการ การใช้อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และการติดต่อประสานงานกับ แหล่งการเรียนรู้ หรือ การแสวงหาความร่วมมือจากบุคคลภายในและนอกสถานศึกษา 2.4 การให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ ติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมในภาพรวมของสถานศึกษา 2.5 การจัดโอกาส เวที ให้มีการแสดงผลงานของ 2.6 ชื่นชมผลงานและให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติกิจกรรม

ตาราง 4 (ต่อ)

บุคลากร	บทบาทหน้าที่
3. หัวหน้าหมวด / หัวหน้างาน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละ ประเภท	3.1 จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแผนงาน ที่ได้รับอนุมัติจากผู้บริหารสถานศึกษา 3.2 อำนวยความสะดวกให้แก่ครูที่ปรึกษาและผู้เรียน ในการปฏิบัติกิจกรรมให้เป็นไปตาม แผนงาน 3.3 กำกับติดตาม การปฏิบัติงานของกิจกรรมแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามแผนงาน 3.4 พัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในกลุ่มของครู-อาจารย์ และผู้นำนักเรียน 3.5 ประสานความร่วมมือกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมได้ตามแผนงาน 3.6 ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศติดตาม ประเมินผลในภาพรวม ของกิจกรรมแต่ละประเภท 3.7 ให้ความรู้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน
4. ครูที่ปรึกษากิจกรรม	4.1 กำหนดขอบข่าย วัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติของกิจกรรม 4.2 รับสมัครผู้เรียนเข้ากิจกรรม 4.3 ปฐมนิเทศ 4.4 จัดให้เลือกตั้งคณะกรรมการบริการกิจกรรม 4.5 ให้คำปรึกษา แนะนำ การปฏิบัติกิจกรรม ทั้งการวางแผนโครงการ/ โครงการ การปฏิบัติกิจกรรม และการวัดและประเมินผลกิจกรรม 4.6 ตรวจสอบเวลาการร่วมกิจกรรม 4.7 ประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม 4.8 บันทึกพฤติกรรมลงในสมุดพกความดีของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 4.9 จัดให้ผู้เรียนแสดงความสามารถหรือผลงานผู้เรียน 4.10 ให้ความรู้ กำลังใจแก่ผู้เรียน
5. ผู้เรียน	5.1 เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ 5.2 รับการปฐมนิเทศจากครูที่ปรึกษากิจกรรม 5.3 เลือกคณะกรรมการดำเนินงานในกิจกรรมที่เข้าร่วม 5.4 ประชุมวางแผนจัดทำแผนงานโครงการและปฏิทินงาน 5.5 ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โครงการ 5.6 ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม

1.2 การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละประเภทให้มีประสิทธิภาพนั้นความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้เรียนจะใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ได้ ซึ่งจะต้องจัดให้เหมาะสมกับลักษณะและประเภทของแต่ละกิจกรรม จำนวนกลุ่มผู้เรียนโดยจัดทำบัญชีในการใช้ หรือตารางควบคุมการใช้อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกัน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย หรือบางครั้ง อาจต้องใช้แหล่งการเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาด้วยซึ่ง สถานศึกษาต้องมีแผนงานที่มีการติดต่อประสานงานไว้เป็นการล่วงหน้า

1.3 การจัดกลุ่มผู้เรียน

ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกลุ่มผู้เรียนสามารถจัดได้หลายรูปแบบ โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

1. จัดกลุ่มตามระดับชั้น ได้แก่ กลุ่มชั้น ป.1 กลุ่มชั้น ป.2 ฯลฯ กลุ่มเด็กลักษณะนี้จะมีช่วงอายุที่ใกล้เคียงกัน ความรู้ ความสามารถ ไม่แตกต่างกันมาก แล้วแบ่งกลุ่มย่อย ๆ ตามความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2. จัดกลุ่มตามกิจกรรม และแบ่งกลุ่มย่อยตามความรู้ ความสามารถของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มระดับพื้นฐาน กลุ่มระดับกลาง และกลุ่มระดับสูง

3. จัดกลุ่มโดยให้มีเด็กทุกระดับชั้นอยู่ในกลุ่มเดียวกัน กิจกรรมที่จัดลักษณะนี้จะฝึกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่าง ๆ เช่น การเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย การอยู่ร่วมกัน การช่วยเหลือกัน ฯลฯ

ทั้งนี้ในการจัดกลุ่มสามารถยืดหยุ่น หมุนเวียนไปได้ตามความเหมาะสมแล้วแต่กิจกรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ร่วมกิจกรรมเป็นสำคัญ

1.4 การจัดเวลา

การใช้เวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสามารถจัดได้ในหลายลักษณะดังนี้

1. จัดกิจกรรมโดยใช้เวลาในหลักสูตร ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละสถานศึกษา เช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ฯลฯ

2. จัดกิจกรรมโดยใช้เวลาในช่วงเปิดเรียนโดยไม่ใช้เวลาในหลักสูตรเช่นตอนเช้า ตอนพักเที่ยงและตอนเลิกเรียนเป็นต้น กิจกรรมที่จัดได้แก่ กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมประชาธิปไตยฯลฯ

3. จัดกิจกรรมโดยใช้เวลาตามช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยจัดเป็นโครงการระยะสั้น หรือโครงการต่อเนื่องตลอดปีเช่น โครงการฝึกอาชีพ โครงการวันสำคัญ โครงการแข่งขันกีฬา โครงการเข้าค่ายคุณภาพจริยธรรม โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมฯลฯ ทั้งนี้การใช้เวลาจัดกิจกรรมควรให้สอดคล้องกลมกลืนไปกับกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีประสบการณ์หลากหลายและสร้างจิตสำนึกที่ดี จะต้องเป็นกิจกรรมที่มีความหมายแก่ผู้เรียน คือ สนองความสนใจความถนัด ความสามารถและความต้องการของแต่ละบุคคล จึงจะสามารถดึงดูดศักยภาพ ความสามารถพิเศษที่แฝงอยู่

ในตัวผู้เรียนออกมาให้ปรากฏเด่นชัด สร้างความภาคภูมิใจ มีจิตสำนึกที่ดี และมีคุณลักษณะนิสัยเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงจะมีหลักการ ดังนี้

2.1. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมวางแผนหรือโครงการที่สัมพันธ์กับความสนใจ ความต้องการตามวัยของผู้เรียนและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตจริง

2.2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติจริงร่วมกันเป็นหมู่คณะ โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

2.3. เป็นกิจกรรมบูรณาการที่นำความรู้ หรือวิชาการในห้องเรียนมาสู่การปฏิบัติที่ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ ทั้งในงานเชิงทักษะ งานศิลปะ งานอาชีพ และงานพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.4. เป็นกิจกรรมที่เสริมความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด สถานศึกษา ชุมชน และต่อยอดภูมิปัญญาไทย

3. การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกช่วงชั้นการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามความถนัดและความสนใจให้ เต็มศักยภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนดจึงจะผ่านเกณฑ์ในการประเมินช่วงชั้น

3.1 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม

3.1.1 ผู้รับผิดชอบกิจกรรมต้องประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม โดยประเมินจากพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม และผลการปฏิบัติกิจกรรม ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง

3.1.2 ผู้รับผิดชอบกิจกรรมตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่

3.1.3 ในกรณีที่มีกิจกรรมใดต้องใช้เวลาปฏิบัติตลอดปี เมื่อสิ้นภาคเรียนแรก ผู้รับผิดชอบกิจกรรมควรจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน เพื่อสรุปผลความก้าวหน้า และสภาพของการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนระยะหนึ่งก่อนเพื่อการปรับปรุงแก้ไข หรือส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และให้มีการรายงานผลของการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ โดยทำการประเมินตามจุดประสงค์ของกิจกรรม และนำผลการประเมินนั้นไปรวมกับผลการประเมินการรวมกิจกรรมในภาคเรียนที่สอง เพื่อตัดสินผลการประเมินการผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา(สิ้นสุดกิจกรรม)

3.1.4 ตัดสินให้ผู้เรียนที่ผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม และมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ให้เป็นผู้ผ่านการประเมิน ผลการรวมกิจกรรม ผู้เรียนที่มีผลการประเมินบกพร่องในเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งหรือทั้งสองเกณฑ์ จะเป็นผู้ไม่ผ่านการประเมินผลการรวมกิจกรรม จะต้องซ่อมเสริมข้อบกพร่องให้ผ่านเกณฑ์ก่อน จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านกิจกรรม

3.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้น

เป็นการประเมินสรุปผลการผ่านกิจกรรมตลอดช่วงชั้นของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อนำผลไปพิจารณาตัดสินการผ่านช่วงชั้น โดยมีขั้นตอนปฏิบัติดังนี้

3.2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดช่วงชั้น

3.2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและประเมินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3.2.3 นำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ เพื่อให้ความเห็นชอบ

3.2.4 เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาตัดสินและอนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้นต่อไป

3.3 การตัดสินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาของผู้เรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นเงื่อนไขสำคัญอีกประการหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบถ้วนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการพิจารณาตัดสิน และอนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้นต่อไป

3.3.1 การประเมินผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรม ผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในแต่ละกิจกรรมและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์ของกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงเวลาของกิจกรรม โดยรวบรวมจากบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมและผลการปฏิบัติกิจกรรมและตัดสินผลการเข้าร่วมกิจกรรมเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาปฏิบัติกิจกรรม

3.3.2 การตัดสินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ประเมิน และตัดสินเป็นรายกิจกรรม โดยพิจารณาจากผลการประเมินตามจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมกับเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกิจกรรมแล้วตัดสินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3.3.3 การแจ้งผลการประเมิน ระดับผลของการประเมินในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามแนวทาง ที่สถานศึกษากำหนด เมื่อได้ระดับผลการเข้าร่วมกิจกรรมแล้วควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบโดยเร็วและให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้ทำการซ่อมเสริมให้ผ่านทุก ๆ กิจกรรม ในขณะเดียวกันให้แจ้งผลการประเมินให้ฝ่ายทะเบียนของสถานศึกษบันทึกผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนแต่ละคนสะสมไว้เป็นหลักฐาน

3.3.4 การสรุปผลการประเมินผ่านช่วงชั้น เมื่อจบช่วงชั้นนายทะเบียนจะรวบรวมผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนแต่ละคนตลอดจนช่วงชั้นผู้เรียนที่มีผลการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จะได้รับการพิจารณาให้ผ่านช่วงชั้นร่วมกับเกณฑ์มาตรฐานการผ่านช่วงชั้นอื่น ๆ ผู้เรียนที่มีผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ครบตามเกณฑ์ที่ทางสถานศึกษากำหนดจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อไป ให้ครบตามเกณฑ์จึงจะได้รับการพิจารณาให้ผ่านช่วงชั้น

3.3.5 ข้อเสนอแนะการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรเป็นดังนี้

3.3.5.1 ประเมินเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3.3.5.2 ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ด้านคุณลักษณะของแต่ละกิจกรรม ซึ่งอาจประเมินโดยครูที่ปรึกษา ผู้เรียนประเมินตนเองหรือกลุ่มเพื่อประเมินกันเอง หรือผู้ปกครองมีส่วนร่วมประเมิน

3.3.5.3 การประเมินผลงานของผู้เรียน ในโอกาสที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนแสดงผลงานหรือแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน

3.3.5.4 ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการประเมินทั้งด้านเวลาและด้านพฤติกรรม จึงจะได้ผลการประเมินเป็น ผ่าน (ผ) เพื่อบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียนรู้

3.3.5.5 กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรม (มผ) ให้เป็นหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ ช่อมเสริม ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาด หรือให้ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่ด้อยก่อน แล้วจึงทำการประเมินให้ผ่านกิจกรรม เพื่อบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ได้ กรณีที่ครูที่ปรึกษา ไม่สามารถช่วยเหลือ ช่อมเสริม เพื่อปรับปรุงผลการประเมินให้รายงานให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นกรณีไป

3.3.5.6 สถานศึกษาควรจัดทำแบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนไว้เป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์สำหรับผู้เรียนในโอกาสต่อไป

ในการบริหาร การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้ชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปปรับปรุง และเลือกปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม และความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา (กรมวิชาการ 2546ข: 6-11) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 29 และหมวด 5 มาตรา 40 มุ่งเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการในสถานศึกษานั้น คณะกรรมการสถานศึกษาได้กำหนดบทบาทในการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของบุคลากรที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

"ผู้บริหาร" เป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพราะผู้บริหารจะเป็นตัวจักรสำคัญของโรงเรียนในการวางแผนงาน ดำเนินงาน ประสานงาน และเป็นผู้แทนหน่วยงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ

ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ
2. กำหนดระเบียบ และหลักเกณฑ์ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา
3. ศึกษาข้อมูล แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชน และท้องถิ่น
4. กำหนด และมอบหมายบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2540: 11-22) ได้กล่าวถึงการกำหนดนโยบายด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ว่านโยบายเป็นข้อความหรือสิ่งที่กำหนดไว้เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาด้านนั้นๆ อย่างมีประสิทธิภาพนโยบายมีความสำคัญเพราะเป็นการสื่อเจตจำนงในการบริหารงานของฝ่ายบริหารและเป็นกรอบทิศทางที่ผู้เกี่ยวข้องระดับปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบ การกำหนดนโยบายกำหนดได้ 2 ลักษณะ คือ 1) การกำหนดแบบกว้าง จะระบุทิศทางหรือแนวทางการดำเนินงานนั้นๆ ในลักษณะที่เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติเลือกทางเลือกได้มากกว่า 1 ทางเลือก แต่ยังคงแสดงจุดเน้นและแนวทางการดำเนินงาน 2) การกำหนดนโยบายแบบจำเพาะเจาะจงมีข้อความชี้แนวทางการดำเนินการชัดเจนแน่นอนและเจาะจง โดยให้ทำสิ่งใด เน้นสิ่งใดและส่งเสริมเรื่องใด ซึ่งในบางกรณีอาจจะเสนอมาตรการที่เหมาะสมไว้อีกด้วย นโยบายที่ดีจะต้องมีลักษณะสำคัญ ดังนี้ ทิศทางการปฏิบัติอย่างชัดเจน แสดงจุดเน้นและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ เข้าใจง่าย และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่ตอบ สอดคล้องความต้องการและเป้าหมายการพัฒนาอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับนโยบายระดับสูงและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนจะต้องนำเป้าหมายและนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม โดยการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน (School Improvement Plan) แผนปฏิบัติการประจำปี (Operation Plan) และโครงการพัฒนา ซึ่งเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันตลอดแนวองค์กรประกอบและรูปเล่ม แผนอาจจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละโรงเรียน แต่องค์ประกอบหลักของแผนที่ขาดเสียมิได้ ได้แก่

1. นโยบาย-จะทำอะไร
2. วัตถุประสงค์-จะทำให้เกิดอะไร
3. เป้าหมาย-จะทำให้เกิดมากน้อยเพียงใด
4. มาตรการ จะทำให้เกิดได้อย่างไร
5. ดัชนีบ่งชี้ความสำเร็จ-มีอะไรบ่งชี้สำเร็จแล้ว
6. แผนงาน/งาน/โครงการ-ต้องทำอะไรบ้าง

ในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบควรยึดแนวทางสำคัญ ดังนี้

1. วางแผนอย่างมียุทธศาสตร์หรือแผนกลยุทธ์ ให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนทั้งการประเมินสภาพปัจจุบันและปัญหาการกำหนดขอบข่ายและรวบรวมข้อมูลการหามติเอกฉันท์ในการกำหนดแผน และการร่วมกันเผยแพร่แผน

2.นโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ งาน/โครงการ และดัชนีตัวบ่งชี้
ความสำเร็จต้องมีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนตลอดแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนา

3. จัดทำในลักษณะเป็นการพัฒนาตามเป้าหมายเบ็ดเสร็จระดับหนึ่ง ระยะเวลา
การดำเนินการตามแผนจึงอยู่ระหว่าง 3-5 ปี หรืออาจมาน้อยกว่านี้ขึ้นอยู่กับเป้าหมาย และศักยภาพ
ของโรงเรียน

4. แผนพัฒนาโรงเรียนนับเป็นแผนพัฒนาแม่บทในการพัฒนาโรงเรียน
ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องรับทราบและถือปฏิบัติร่วมกัน

5. เป้าหมายของแผนควรกำหนดเป็นเป้าหมายระยะสั้น (ประจำปี) ด้วยจึงจะ
สะดวกในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 17) ได้กล่าวถึงการวางแผนงานเป็นการคิด
เตรียมไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพโดยการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการ
ดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน กำหนดระยะเวลา ทรัพยากรที่ต้องการใช้ เพื่อทำงานบรรลุเป้าหมายที่
ต้องการซึ่งจะดำเนินการตามหลักการและแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยเน้นให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
มีส่วนร่วม

กรมวิชาการ (2546ข: 6) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดกิจกรรมตามกรอบที่กรมวิชาการได้กำหนด
โดยอาศัยการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบายการจัดกิจกรรม โดยยึดเกณฑ์การจัดกิจกรรมในสถานศึกษา
พ.ศ. 2544 ให้กิจกรรมนั้นต้องส่งเสริมความเจริญมั่นคงของชาติจะต้องเป็นการวางรากฐานการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเองส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู
และนักเรียน

2. โรงเรียนจัดทำระเบียบข้อบังคับของกิจกรรม โดยผู้บริหารอาจจะมอบหมายให้ผู้ช่วย
ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหมวดกิจกรรมเป็นผู้ร่างระเบียบของโรงเรียนขึ้น

กรมวิชาการ (2546ข: 7) ได้กล่าวถึงการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติผู้บริหารสถาน
ศึกษาร่วมกับคณะกรรมการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กำหนดแนวทาง
ปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และคู่มือการจัดกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียนตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ

2. กำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

3. ศึกษาข้อมูล แหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชน และท้องถิ่น

4. กำหนด และมอบหมายบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน
สถานศึกษา

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการกำหนด
นโยบายและแนวทางปฏิบัติ หมายถึง การที่ผู้บริหารได้เข้าร่วมกับคณะกรรมการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
หรือ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทำการเตรียมการไว้ล่วงหน้า ในการกำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีการ

ปฏิบัติที่เข้าใจได้ง่ายและให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อจะได้มีความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติที่ตรงกันและทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.2 นิเทศและติดตาม

1. นิเทศและติดตามการจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินงานของหัวหน้า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และอนุมัติให้ความคิดเห็น

2. นิเทศ ติดตามการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและเป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กรมวิชาการ (2540: 38) ได้กล่าวถึงการนิเทศและติดตามผล เป็นส่วนหนึ่งของการกำกับงาน (Monitoring) และเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจงาน (Check) ของระบบคุณภาพ การกำกับงานเป็นการรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ เพื่อปรับแก้ไขวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ผลงานเป็นไปตามแผนที่สุด การกำกับจึงมุ่งตอบคำถาม ดังนี้

1. การดำเนินงานได้รับทรัพยากรครบถ้วนหรือไม่
2. ได้ปฏิบัติตามแผน (แผนงาน แผนเงิน แผนคน แผนเวลา) หรือไม่
3. ผลการปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานหรือเป้าหมายหรือไม่

การนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจัดเป็น การประเมินภายใน (Internal Control) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐาน (Work Standard)
2. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศ
3. กำหนดวิธีการและเครื่องมือ
4. ดำเนินการนิเทศตามแผน
5. ประมวลผล ปรับปรุงและแก้ไขการปฏิบัติ

กรมวิชาการ (2540: 40) ได้เสนอแนะข้อควรคำนึง ในการนิเทศและติดตามผลไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นการกำกับงานทั้งด้านปัจจัย กิจกรรม และผลการดำเนินงาน
2. ผู้บริหารหรือผู้ที่ผู้บริหารมอบหมายเท่านั้นเป็นผู้นิเทศติดตามผล
3. วัตถุประสงค์ วิธีการและเครื่องมือเป็นที่รับรู้ร่วมกันทั้งผู้ประเมิน

และผู้ถูกประเมิน

4. ผลการนิเทศติดตามต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติอย่าง

ทันทั่วทั้งที่

5. นิเทศติดตาม ตามกำหนดและต่อเนื่อง

กรมวิชาการ (2546ข: 8) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการนิเทศและติดตามว่ามีขั้นตอนดังนี้

1. นิเทศและติดตามการจัดทำแผน โครงการ ปฏิทินงานของหัวหน้า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และอนุมัติให้ความเห็นชอบ

2. นิเทศ ติดตามการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและเป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการนิเทศและติดตาม หมายถึง ผู้บริหารดูแล ติดตามการจัดทำแผน โครงการปฏิทินงาน ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร ตั้งแต่เริ่มดำเนินกิจกรรมใดแล้ว หากมีสิ่งบกพร่องหรือไม่เป็นไปตามแผนจะได้แก้ไขปรับปรุงเพื่อให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดำเนินไปอย่างต่อเนื่องตามนโยบายที่กำหนดไว้ของสถานศึกษาและเป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4.1.3 ส่งเสริมสนับสนุน

4.2.3.1 ให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

4.2.3.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2.3.3 สนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4.2.3.4 ให้คำปรึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2535: 317) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารต่อการจัดกิจกรรมแนวด้านการประสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน ไว้ดังนี้

1. ชี้แจงทำความเข้าใจกับคณะครู เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ของโรงเรียนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนในเรื่องงานแนวนั้น ความจำเป็นในการจัดโปรแกรมแนวนั้น วิธีการดำเนินงาน และความร่วมมือจากแต่ละฝ่าย

2. ชี้แจงและทำความเข้าใจแก่บิดามารดา ผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่น และทำหน้าที่ประสานงานระหว่างชุมชนและฝ่ายแนวนั้นของโรงเรียน

3. จัดตั้งคณะกรรมการแนวนั้น เช่น คณะกรรมการอำนวยการคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อช่วยงานแนวนั้นของโรงเรียน

4. อำนวยความสะดวกให้แก่ฝ่ายบริการแนวนั้นของโรงเรียนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยราบรื่น เช่น จัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายให้ภายในขอบเขตแห่งสิทธิและหน้าที่ของตน จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ สำหรับบริการแนวนั้น ตลอดจนเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ หรือเสมียนพนักงาน ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ

5. ไม่มอบหมายงานที่นอกเหนือไปจากงานในหน้าที่โดยตรงที่ให้เป็นประจำให้แก่ครูที่ปรึกษาเช่น หน้าที่สอนแทนครูที่ขาด ให้ทำหน้าที่ทางด้านระเบียบวินัย หรือทำหน้าที่อื่นที่ทำให้หน้าที่และคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาดำรงไป

6. จัดให้มีการอบรมคณะครูในโรงเรียน เพื่อให้ความรู้ในเรื่องบริการแนวนั้นในอันที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจในหลักกระบวนการของการแนวนั้น เพื่อให้ความร่วมมือและประสานงานได้ถูกต้องตามสายงาน ทำหน้าที่รับผิดชอบ และขอบข่ายแห่งหน้าที่และความสามารถของตน

7. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ทางด้านแนวนั้นโดยตรง และที่เกี่ยวข้องกับงานแนวนั้นของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียน

8. กำหนดแผนงานแนวนั้นของโรงเรียนร่วมกับครูที่ปรึกษา โดยให้สอดคล้องกับปรัชญา นโยบาย แนวการจัด และดำเนินงานโรงเรียน

9. ควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ติดตามผลงานและประเมินผลงาน เป็นระยะ ๆ

กรมวิชาการ (2546ข: 8) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการประสานงานส่งเสริมสนับสนุน ดังนี้

1. ให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. สนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. ให้คำปรึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
5. การประสานงานแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการส่งเสริมสนับสนุนและการประสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน หมายถึง ผู้บริหารให้ความสะดวกในการประสานงานระหว่างหน่วยงาน วิธีการต่างๆ ในการประสานให้หน่วยงานหรือกิจกรรมต่างๆ ให้สัมพันธ์สอดคล้องกันเป็นอันดี ไม่ให้เกิดความขัดแย้งส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารให้คำปรึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ขั้วกำลังกับครูผู้สอน

4.1.4. ประเมินและรายงาน

4.1.4.1 รับทราบผลการประเมินพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมในภาคเรียนต่อไป

4.1.4.2 รายงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมในภาคเรียนต่อไป

การประเมินผลและรายงาน เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของงานหรือโครงการตลอดจนพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานว่า เป็นไปตามแผนมากน้อยเพียงใดการประเมินผลงานเป็นขั้นตอนสำคัญซึ่งจะขาดไม่ได้ในวงจรการบริหารงานและวงจรพัฒนาคุณภาพการศึกษามีขอบข่ายประเมินที่กว้างขวาง อาจใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งซับซ้อนกว่าการทำกับงานดังกล่าวแล้ว ผลจากการประเมินจะนำไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดรวมทั้งการยกเลิกหรือปรับเปลี่ยนในบางโครงการ และรายงานการดำเนินงานต่อผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้อง กรมวิชาการ. (2546ข: 12) ได้แบ่งประเภทของการประเมินผลงาน เป็นหลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์การแบ่งซึ่งได้ แบ่งเกณฑ์ของลำดับเวลาดำเนินการประเมินเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. การประเมินก่อนดำเนินการ เป็นการศึกษาสภาพความเป็นไปได้ของการดำเนินงานตามแผนทั้งเพื่อการตัดสินใจในการดำเนินงาน และประเมินความพร้อมในด้านปัจจัยก่อนดำเนินการ
2. การประเมินระหว่างดำเนินการ เป็นการประเมินความก้าวหน้าระหว่างดำเนินการเพื่อปรับปรุงงานและต้องประเมินควบคู่กับการดำเนินงาน
3. การประเมินระหว่างดำเนินการ เป็นการประเมินเพื่อสรุปงานว่าเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือเกณฑ์มากน้อยเพียงใด

การแบ่งเกณฑ์ตามลักษณะการตัดสินใจแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. การประเมินความก้าวหน้าของโครงการ เป็นการประเมินติดตามการดำเนินงานและประเมินระหว่างการทำงาน
2. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ เป็นการประเมินเพื่อสรุปผลงานผลจากการประเมินจะเป็นผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานในช่วงต่อไป

การแบ่งเกณฑ์ตามสิ่งที่ถูกประเมินในระบบคุณภาพการศึกษาอาจแบ่งได้ 4 ประเภท

1. การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context) ของกาดำเนินงาน
2. การประเมินปัจจัยหรือตัวป้อน (Input) เช่นเดียวกับการประเมินก่อนดำเนินงาน
3. การประเมินกระบวนการ (Process)
4. การประเมินผลผลิตหรือผลงาน (Output)

การแบ่งโดยเกณฑ์ผู้ประเมิน แบ่งได้ 2 ประเภทคือ

1. การประเมินด้วยบุคคลภายในหรือผู้ปฏิบัติงาน (Internal Evaluation) ประเมินได้ทั้งลักษณะ Formative และ Summative

2. การประเมินด้วยบุคคลภายนอก (External Evaluation)

กรมวิชาการ (2546ข: 8) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการประเมินและรายงานแบ่งเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. รับทราบผลการประเมินผลพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมในภาคเรียนต่อไป
2. รายงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมในภาคเรียนต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการประเมินผลและรายงาน หมายถึง ผู้บริหารทำการประเมินผลการทำงานของบุคลากร ในการประเมินทั้งในระหว่างดำเนินกิจกรรมตามแผนหรือโครงการ และเมื่อจบสิ้นแผนหรือโครงการแล้ว เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขแผนหรือโครงการครั้งต่อไปและผู้บริหารจะต้องกำหนดแนวทางในการรายงานผลการปฏิบัติงานไว้ด้วยเพื่อปรับปรุงด้านการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

4.2. บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กรมวิชาการ (2546ข: 8) ได้กำหนดบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษามีดังนี้

4.2.1 สืบราชข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหา ดำเนินการสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการและสภาพปัญหาของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาของผู้เรียน

4.2.2 จัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อร่วมกันกำหนด แนวทางในการจัดกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการและปัญหาของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและผู้เรียน

4.2.3 จัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดทำและรวบรวมแผนงาน โครงการ ปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยกำหนดเป็นรายภาคเรียน หรือรายปีการศึกษา หรือตามระยะเวลาที่กำหนดและเสนอขออนุมัติต่อผู้บริหารสถานศึกษา

4.2.4 ให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผู้เรียนมีหน้าที่ให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.5 นิเทศ ติดตามและประสานงานในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดำเนินผ่านพ้นไปด้วยความเรียบร้อยและนิเทศติดตามให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

4.2.6 รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมและนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ต่อผู้บริหารสถานศึกษา

ระเบียบกรมสามัญศึกษา ว่าด้วยการแต่งตั้งหัวหน้าหมวดวิชาและรองหัวหน้าหมวดวิชาได้กำหนดให้หัวหน้าหมวดกิจกรรมมีอำนาจหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังต่อไปนี้

1. ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาจัดโครงการกิจกรรมและกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเลือกเรียนโครงการนั้น
2. ควบคุมดูแลการเรียนการสอนและการดำเนินการใดๆ ในหมวดวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดี
3. จัดทำโครงการงบประมาณรายจ่ายในหมวดกิจกรรม
4. วิเคราะห์หลักสูตรและข้อสอบวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชากิจกรรมเพื่อให้สอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
5. ศึกษา ค้นคว้า ประเมินผล วิเคราะห์และวิจัยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาเพื่อหาแนวทางปรับปรุงและแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ในหมวดวิชากิจกรรม
6. นิเทศทางวิชาการและการปฏิบัติงานในหมวดวิชากิจกรรมเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์ของข้าราชการครูในหมวดวิชากิจกรรม
7. ดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอนวิชากิจกรรม
8. ติดต่อประสานงานด้านกิจกรรมกับข้าราชการครูทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
9. จัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติกิจกรรม
10. ปฏิบัติงานอื่นตามที่หัวหน้าสถานศึกษามอบหมาย

(สำนักงานการศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 7. 2533: 10-11)

กรมวิชาการ (2535: 7) ได้กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของครูหัวหน้ากิจกรรมในการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและความถนัดของบุคลากรไว้ดังนี้

1. สำรวจความต้องการและจำนวนผู้เรียนที่จะเลือกกิจกรรมต่าง ๆ
2. ทำโครงการกิจกรรมตลอดภาคเรียน
3. เสนอแผนจัดประชุมสัมมนาครูที่ปรึกษากิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดและแนวทางดำเนินการ
อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
4. เสนอแผนในการจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อปรึกษาหารือในระหว่างการจัดกิจกรรม
อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
5. ประมาณการใช้จ่ายเงินงบประมาณการจัดกิจกรรมตลอดปีการศึกษา
6. เสนอขออนุมัติโครงการจัดกิจกรรม
7. แจ้งให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมและนักเรียนทราบถึงรายการกิจกรรมที่จะจัดในแต่ละภาคเรียน
8. กำหนดระยะเวลา และสถานที่สำหรับการสมัครเข้าร่วมกิจกรรม
9. พิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมซึ่งครูที่ปรึกษากิจกรรมส่งมา
เพื่อขออนุมัติ
10. ควบคุมการดำเนินการจัดกิจกรรมทุกรายการให้อยู่ในระเบียบข้อบังคับของนักเรียน
11. รวบรวมการประเมินผลการจัดกิจกรรมทุกรายการ เสนองานวัดผลของโรงเรียน
12. เป็นที่ปรึกษาของครูที่ปรึกษากิจกรรมและจัดประชุมปรึกษาหารือเป็นระยะๆ ตามความ

เหมาะสม

สุกัญญา วัฒนกุล (2540: 24) ได้นำเสนอบทบาทและความรับผิดชอบของหัวหน้ากิจกรรมในการจัดกิจกรรมดังนี้

1. สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและความถนัดของบุคลากร
2. สำรวจความต้องการและจำนวนผู้เรียนที่จะเลือกกิจกรรมต่าง ๆ
3. ทำโครงการกิจกรรมตลอดภาคเรียน
4. เสนอแผนจัดประชุมสัมมนาครูที่ปรึกษากิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดและแนว ทางดำเนินการ
อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
5. เสนอแผนในการจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อปรึกษาหารือในระหว่างการจัดกิจกรรม
อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
6. ประมาณการใช้จ่ายเงินงบประมาณการจัดกิจกรรมตลอดปีการศึกษา
7. เสนอขออนุมัติโครงการจัดกิจกรรม
8. แจ้งให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมและนักเรียนทราบถึงรายการกิจกรรมที่จะจัดในแต่ละภาคเรียน
9. กำหนดระยะเวลา และสถานที่สำหรับการสมัครเข้าร่วมกิจกรรม
10. พิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมซึ่งครูที่ปรึกษากิจกรรมส่งมา
เพื่อขออนุมัติ
11. ควบคุมการดำเนินการจัดกิจกรรมทุกรายการให้อยู่ในระเบียบข้อบังคับของนักเรียน
12. รวบรวมการประเมินผลการจัดกิจกรรมทุกรายการ เสนองานวัดผลของโรงเรียน

13. เป็นที่ปรึกษาของครูที่ปรึกษากิจกรรมและจัดประชุมปรึกษาหารือเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม

รัชณี งามวิชา (2542: 16) ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้ากิจกรรมกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

1. สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและความถนัดของบุคลากร
2. สำรวจความต้องการและจำนวนผู้เรียนที่จะเลือกกิจกรรมต่าง ๆ
3. ทำโครงการกิจกรรมตลอดภาคเรียน
4. เสนอแผนจัดประชุมสัมมนาครูที่ปรึกษากิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัด และแนวทางดำเนินการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
5. เสนอแผนในการจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อปรึกษาหารือในระหว่างการจัดกิจกรรมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
6. ประเมินการใช้จ่ายเงินงบประมาณการจัดกิจกรรมตลอดปีการศึกษา
7. เสนอขออนุมัติโครงการจัดกิจกรรม
8. แจ้งให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมและนักเรียนทราบถึงรายการกิจกรรมที่จะจัดในแต่ละภาคเรียน
9. กำหนดระยะเวลา และสถานที่สำหรับการสมัครเข้าร่วมกิจกรรม
10. พิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมซึ่งครูที่ปรึกษากิจกรรมส่งมาเพื่อขออนุมัติ
11. ควบคุมการดำเนินการจัดกิจกรรมทุกรายการให้อยู่ในระเบียบข้อบังคับของนักเรียน
12. รวบรวมการประเมินผลการจัดกิจกรรมทุกรายการ เสนองานวัดผลของโรงเรียน
13. เป็นที่ปรึกษาของครูที่ปรึกษากิจกรรมและจัดประชุมปรึกษาหารือเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม

สุพพัชรา ชัมเจริญ. (2545: 9) ได้เสนอบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ดาริน สุทธิสะอาด (2547: 46) โดยได้กล่าวถึงบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. สำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหา ดำเนินการสำรวจข้อมูล ความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหาของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาของผู้เรียน
2. จัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อร่วมกันกำหนด แนวทางในการจัดกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการและปัญหาของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและผู้เรียน
3. จัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจัดทำและรวบรวมแผนงาน โครงการ ปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยกำหนดเป็นรายภาคเรียน หรือรายปีการศึกษา หรือตามระยะเวลาที่กำหนดและเสนอ ขออนุมัติต่อผู้บริหารสถานศึกษา

4. ให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้เรียนมีหน้าที่ให้คำปรึกษา เพื่อช่วยให้การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. นิเทศ ติดตามและประสานงาน การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและนิเทศติดตามให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

6. รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรม และเสนอแนวทางในการพัฒนา การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ต่อผู้บริหารสถานศึกษา

4.3. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

4.3.1 ให้ความเห็นชอบ มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและดำเนินการ

4.3.1.1 มีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์การจัดกิจกรรมของสถานศึกษา

4.3.1.2 ให้ความเห็นชอบแผนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา

4.3.1.3 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.1.4 มีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อปรับปรุงและพัฒนาในโอกาสต่อไป

4.3.2 ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ

4.3.2.1 ดำเนินงบประมาณ กรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนในเรื่องการจัดหา งบประมาณ สนับสนุนการจัดกิจกรรม วัสดุภัณฑ์ เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ในการปฏิบัติ กิจกรรม

4.3.2.2 เป็นวิทยากรและแนะนำวิทยากรคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ ประกอบไปด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนผู้ประกอบการและศิษย์เก่า ซึ่งล้วนแต่มีศักยภาพในตัวเอง ฉะนั้นจึงสามารถเป็นวิทยากรหรือ จัดหาวิทยากร ภายนอกได้ ในกรณีที่ขาดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่กำหนดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4.3.2.3 ให้คำปรึกษาและส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ควรกำหนดให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมผู้เรียนเห็นคุณค่าของ วัฒนธรรมท้องถิ่น และตระหนักในหน้าที่ในการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น

4.3.2.4 เป็นแหล่งศึกษาและแหล่งข้อมูล กรรมการสถานศึกษา จะต้องมีการ ประสานสัมพันธ์กับแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เป็นโรงงาน สถานประกอบการ แหล่งวิทยากรต่างๆ เพื่อ ให้ความร่วมมือ ในการใช้เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติกิจกรรม และเป็นแหล่งศึกษาดูงานตามความต้องการของ ผู้เรียนในแต่ละกิจกรรม

4.4. บทบาทของครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ครูทุกคนต้องเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามคำขอของผู้เรียนหรือตามที่ สถานศึกษามอบหมาย ซึ่งจะต้องมีบทบาทดังต่อไปนี้

4.4.1 ปฐมนิเทศ ให้ผู้เรียนเข้าใจเป้าหมาย และวิธีการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน

4.4.2 เลือกตั้งคณะกรรมการ จัดให้ผู้เรียนได้เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4.4.3 ส่งเสริมการจัดทำแผนงาน / โครงการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกของกิจกรรมร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างอิสระ

4.4.4 ประสานงาน และอำนวยความสะดวก ในด้านทรัพยากรตามความเหมาะสม

4.4.5 ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม การจัดกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามแผนงานด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัย

4.4.6 ประเมินผล การเข้าร่วมและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

4.4.7 สรุปและรายงานผลการจัดกิจกรรมต่อหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4.5. บทบาทของผู้เรียน

ผู้เรียนทุกคนมีบทบาทในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

4.5.1 เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถและกิจกรรมที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม ตามความถนัด และความสนใจ ทุกภาคเรียน โดยกลุ่มเสนอกิจกรรมตามความต้องการหรืออาจร่วมกิจกรรม ตามข้อเสนอของสถานศึกษา

4.5.2 รับการปฐมนิเทศจากครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องพบครูที่ปรึกษากิจกรรมเข้ารับการปฐมนิเทศ รับฟังข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อเข้าร่วมและดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4.5.3 ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ ทรัพย์สิน นายทะเบียนและอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4.5.4 ประชุมวางแผนจัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินงาน การดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องมีการวางแผนในการดำเนินงาน ที่ประชุมควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดทำโครงการปฏิทินงาน ที่กำหนดวัน เวลา ไว้อย่างชัดเจน แล้วนำเสนอต่อครูที่ปรึกษากิจกรรม

4.5.5 ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานที่ได้กำหนดไว้ เมื่อแผนงาน โครงการและปฏิทินงานได้รับอนุมัติจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้วผู้เรียนจึงจะสามารถปฏิบัติตามแผนงาน โครงการและปฏิทินงานที่ได้กำหนดไว้ในรูปแบบของคณะกรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งโดยใช้กระบวนการกลุ่มและให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ

4.5.6 ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งสามารถประเมินผลได้ ดังนี้

4.5.6.1 ประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

4.5.6.2 ประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนร่วมกิจกรรม จากพฤติกรรม และ

คุณภาพของงาน

4.5.7 สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จสิ้นตามโครงการ แล้ว คณะกรรมการดำเนินกิจกรรมจะต้องประชุม เพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแล้วนำเสนอครูที่ปรึกษา กิจกรรม

4.6. บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

ผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังนี้

4.6.1 ร่วมมือประสานงาน ร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4.6.2 ส่งเสริมสนับสนุน

4.6.2.1 ให้โอกาสผู้เรียนได้ใช้สถานประกอบการเป็นแหล่งเรียนรู้

4.6.2.2 เป็นวิทยากรให้ความรู้และประสบการณ์

4.6.2.3 ให้การสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ ในการจัดกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน

4.6.2.4 ดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันแก้ไข

และพัฒนาผู้เรียน

4.6.3 ติดตาม ประเมินผล

4.6.3.1 ร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน

4.6.3.2 บันทึกสรุปพัฒนาการและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ด้านการนิเทศ และติดตาม ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และด้านการประเมินและรายงาน และบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการดำเนินการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 6 ด้าน คือ ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อมความต้องการและสภาพปัญหา ด้านจัด ประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงาน และด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนมีผลในทางปฏิบัติ ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีการประสานความร่วมมือ โดยยึดนโยบาย และวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นหลัก ตลอดจนยึดจุดมุ่งหมาย มาตรฐานของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ประกอบ ไปพร้อมๆ กัน มีการบูรณาการกิจกรรมกับสาระการ เรียนรู้ทั้ง 8 วิชา จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและ ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมจัดหาวิทยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้านมาช่วยเสริมในกิจกรรมจึง จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

สุกัญญา วัฒนกุล (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน แต่ละด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนแล้ว โรงเรียนทุกขนาดมีปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันรวมทุกด้านมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาด้านการจัดงบประมาณของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางสถิติที่ระดับ.05 โดยโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาไม่แตกต่างกัน ด้านการจัดอาคารสถานที่ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหามาก กว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีปัญหาไม่แตกต่างกัน ปัญหาด้านอื่น ๆ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ประยูร เพ็งชะตา (2541: 104-109) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า จากสภาพการจัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน ซึ่งจัดกิจกรรม โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญยึดหลักความต้องการความถนัดและความสนใจของนักเรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมในด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์และปัญหาของการวางแผนการจัดกิจกรรม พบว่า ปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่พบก็คือ ขาดความชัดเจนในวัตถุประสงค์ การเก็บข้อมูล และความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ส่วนปัญหาด้านการดำเนินกิจกรรมพบว่า ในการกำหนดผู้รับผิดชอบในสายงานขาดความชัดเจน นอกจากนี้ ยังพบว่า ในด้านการประเมินขาดการติดตามผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งผลผู้ประเมินขาดความรู้ความสามารถในการประเมิน ทำให้ไม่สามารถนำผลจากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียนได้

ธีระ แทนศิริ (2541: 106-110) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 6 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีทัศนะต่อระดับปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนตามทัศนะของครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน พบว่า ครูมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ 5 -10 ปี มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์เกินกว่า 10 ปี

สมพงษ์ กล้าวิกรณ์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย พบว่า กิจกรรมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านการเป็นผู้นำและด้านควบคุม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่เกี่ยวกับการปกครองตนเองของนักเรียน และกิจกรรมทำความสะอาดสถานที่ ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับมาก สำหรับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียน ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง และบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม และพัฒนาประชาธิปไตย ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการจัดบุคลากร และด้านการเป็นผู้นำ ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ และ ด้านการควบคุม ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง เปรียบเทียบจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ดำรงตำแหน่ง และความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารวุฒิปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี มีบทบาทไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งแตกต่างกันคือ ต่ำกว่า 10 ปี และสูงกว่า 10 ปีขึ้นไปมีบทบาทโดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมทำความสะอาดอาคารสถานที่ กิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 บทบาทในการจัดกิจกรรมกีฬา กับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรพงศ์ ขวัญศรี (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ในเขตการศึกษา 3 ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และโครงสร้างการจัดกิจกรรมนักเรียน การวางแผนกิจกรรมนักเรียน การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนและการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างชัดเจน มีคณะกรรมการกิจกรรมนักเรียนเป็นผู้ดำเนินงาน การวางแผนกิจกรรมนักเรียนคำนึงถึงความสนใจ ความสามารถ ความถนัดและความต้องการของนักเรียน โดยมีการจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาระยะ 3 ปี และแผนพัฒนาระยะ 5 ปี แผนงานที่กำหนดไว้ครอบคลุมกิจกรรมตามคู่มือการจัดกิจกรรมที่กระทรวงกำหนดไว้ การควบคุมและการติดตามผลการดำเนินงานโดยใช้ปฏิทินปฏิบัติงานและรายงานผลให้ทราบ มีการประเมินผลการจัดทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดแต่ละโครงการ เพื่อนำผลการประเมินไปเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแผนงาน และการดำเนินงานในครั้งต่อไป ผู้บริหารจะสนับสนุนงบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้ตามความเหมาะสมนอกจากนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม พบว่า ครูอาจารย์ ยังให้ความสำคัญของกระบวนการจัดกิจกรรมนักเรียน 4 ด้าน โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สมบัติ กระจำนุกุศล (2542: 113). ได้ศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรี มีปัญหาด้านผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่มีนโยบายที่แน่นอน ไม่สามารถให้คำแนะนำได้ ไม่ส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่ครู ไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้การสนับสนุนในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมเสริมหลักสูตร

วีรศักดิ์ พาสวรรณ (2543: 84-85) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และหัวหน้าหมวดกิจกรรม มีความคิดเห็นว่า ในการดำเนินงานกิจกรรม นักเรียนมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูผู้ปฏิบัติขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และขาดการติดตามดูแลการจัดกิจกรรม

อดิศักดิ์ สามงามแสน (2544: 173-184) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการบริหารงานกิจกรรมพัฒนานักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาที่พบในการบริหารงานกิจกรรมพัฒนานักเรียนของโรงเรียนคือ ปัญหาด้านการลงทะเบียนนักเรียน ด้านการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการกำกับติดตามผล ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนไม่สามารถแบ่งกลุ่มนักเรียนได้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีปัญหาในด้านขาดแคลนห้องเรียน ด้านขาดการวางแผนในการจัดชั้นเรียน ขาดการจัดการสอนตามสภาพจริง และปัญหาด้านขาดข้อมูล ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจในการแก้ปัญหาให้นักเรียนในอนาคต นอกจากนี้โรงเรียนยังมีปัญหาในด้านการจัดทำระเบียบสะสมเก็บหลักฐาน ด้านงบประมาณขาดแคลน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำ รวมทั้งขาดการกำกับติดตามจากผู้บริหาร ด้านการจัดบริการแนะแนว พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดบริการแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อ ด้านการให้คำปรึกษา และจัดบุคลากรพบว่า สภาพปัญหาที่พบคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ การไม่ให้ความสนใจ ขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดสถานที่ในการจัดกิจกรรมและไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเท่าที่ควร ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม พบว่า โรงเรียนขาดการติดตามผลการปฏิบัติด้านจริยธรรม ครูผู้สอนไม่บูรณาการแทรกเนื้อหาในการสอน ขาดวัสดุอุปกรณ์ และครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม

ศิริลักษณ์ วงษ์จันทร์หาร (2545: 142-143) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานแนะแนวตามการรับรู้ของผู้บริหาร และครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้บริหารและครูแนะแนว มีการรับรู้สภาพการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนทั้ง 10 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์กร การแต่งตั้งบุคลากร การดำเนินงาน การประเมินผล บริการการศึกษา และการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคลและบริการการติดตามผล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่จากการเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างครูแนะแนวมีและผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้สภาพการบริหารมากกว่าในทุกด้าน

นริศ นันทิพย์ (2545: 91) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นด้านจุดประสงค์ของหลักสูตรไม่แตกต่างกัน

ภรณ์ญะ พิระพงษ์ (2545: 106-110) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารการจัดกิจกรรมนักเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารกิจกรรมนักเรียนทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงตามลำดับดังนี้ นโยบาย ปรัชญาของโรงเรียน ประเภทและลักษณะของกิจกรรมที่โรงเรียน

จัดปฏิทินประจำปี หลักการและแนวทางในการจัดกิจกรรมนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนยังมีความพยายามในการที่จะจัดกิจกรรมให้สนองต่อความสามารถและความถนัดของผู้เรียน ให้เหมาะสมตามธรรมชาติและวัยของผู้เรียน อย่างไรก็ตามจากการวิจัยยังพบว่า ในการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนนี้ยังคงยึดครูเป็นศูนย์กลางโดยครูผู้สอนจะเป็นผู้เสนอกิจกรรมตามความถนัดของครูเนื่องจากนักเรียนไม่มีความพร้อมที่จะ ดำเนินกิจกรรมด้วยตัวเอง ในส่วนของการประเมินผลพบว่า มีการประเมินตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และประเมินเพียงผ่านหรือ ไม่ผ่าน ซึ่งไม่มีการเก็บข้อมูลด้านการปฏิบัติของผู้เรียน และผู้ปกครองไม่ได้รับโอกาสจากทางโรงเรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักเรียน

จินตนา รอดเรืองคุณ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนในเครือข่ายสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครพบว่า การส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน มี 4 ด้านคือ ด้านกำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติ ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการประเมินผลและรายงาน โดยในส่วนของ การส่งเสริมกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์และกิจกรรมพัฒนาตามความถนัด ความสนใจ ผู้บริหารมีการส่งเสริมทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกรายการ นอกจากนี้ยังศึกษา ปัญหาการส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพบว่า มีปัญหาโดยได้เสนอจากมากไปหาน้อยคือ ปัญหา การขาดวิทยากรทอง ถิ่น การขาดครูที่มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรม ปัญหาด้านการมีเวลาไม่เพียงพอในการดำ เนินงาน ปัญหาผู้ปกครองไม่ตระหนักถึงประโยชน์ของกิจกรรม ปัญหาครูไม่ได้รับการอบรมเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และปัญหาการขาดตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ปริญญญา แซ่มชมดาว (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับ ประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี จากการที่ได้ ศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านหลักการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านแนวการจัด กิจกรรมนักเรียน พบว่ามีปัญหาต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านการดำเนินงานตามบทบาทของ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพบว่า สถานศึกษาประสบปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ 40.71 ถึง 56.73 ผู้บริหารสถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ 37.82 ถึง 46.85 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนคิดเป็นร้อยละ 33.97 ถึง 43.27 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม คิดเป็น ร้อยละ 36.22 ถึง 42.63 ผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ถึง 49.04 และผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 46.15 ถึง 51.28

ดาริน สุทธิสะอาด (2547: 90) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีอยู่ 3 ด้านคือ ในด้านการกำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติ ปัญหาที่พบ คือ ผู้ปกครองและชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนว ทางปฏิบัติ และกิจกรรมที่จัดไม่หลากหลาย ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ด้านการแนะแนวปัญหาที่พบคือ โรงเรียนขาดบุคลากรด้านการแนะแนวโดยตรง งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ สำหรับแนะ แนวมีไม่เพียงพอ ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนปัญหาที่พบคือ โรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ไม่ เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม ในด้านกิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ ตามความต้องการของผู้เรียน

ขาดแหล่งการเรียนรู้และครูไม่ได้รับการอบรม สัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และไม่ต่อเนื่อง ด้านการประเมินผลและรายงาน ปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนขาดเครื่องมือในการประเมินที่ได้มาตรฐาน ไม่นำผลการประเมินไปใช้พัฒนา ขาดบุคลากรด้านการประเมินผล การประเมินผลตามสภาพจริงไม่ต่อเนื่อง

คำตัน วิชัยคำจร (2548: 99-100) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ในสถานศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ โดยศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตาม ประสบการณ์การทำงานพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5-10ปี การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความรู้ความเข้าใจในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ครูที่มีระดับความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมากกว่าครูที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนน้อยกว่า

จักรินทร์ โอวาทมหาศิลป์ (2549: 85-86) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมยูวากาชาดของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนกิจกรรมยูวากาชาดที่มีเพศและอายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่มีอายุมากกว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่า และความคิดเห็นของครูต่อการจัดกิจกรรมยูวากาชาดตามคุณวุฒิ พบว่า ครูที่มีคุณวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมยูวากาชาด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมยูวากาชาดตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

บาร์เนส (Barnes. 1990: 337) ได้ศึกษาบทบาทของกิจกรรมนักเรียนในโปรแกรมของโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา พบว่า บทบาทของกิจกรรมนักเรียนไม่มีความแตกต่างระหว่างมุมมองปัจจุบันของนักธุรกิจ และครู ในส่วนความคาดหวัง ทศนคติในปัจจุบัน ก็พบว่าไม่แตกต่างกัน สิ่งที่ทั้งครูและผู้บริหารคำนึงถึงคือ การพัฒนากิจกรรมนักเรียน การประเมินโปรแกรม การฝึกผู้นำนักเรียน

เอสเทส (Estes. 1995: 257) ได้ศึกษาเรื่องการสนับสนุนและการคัดเลือก ของนักเรียนในการจัดกิจกรรมนักเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างตัวแปรของการสนับสนุนการก่อตั้งกิจกรรมนักเรียน โดยวัดจากความสนใจของผู้เรียนในการมีส่วนร่วม ตัวแปรที่ศึกษา คือคุณลักษณะส่วนตัวของ ได้แก่ เพศ อายุ และสัญชาติ และตัวแปรวิชาการ ได้แก่ สถานะทางครอบครัว และสถานะทางการทำงาน

เบิร์นเนทท์ (Burnett. 1996: 282) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของความสำเร็จของนักเรียนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร ส่งผลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักเรียนที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักเรียนมีแนวโน้มจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักเรียน

ไฮเดล และ เคียธ (Haidle; & Keith. 1996: 142) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการสนับสนุนให้ผู้ปกครองส่งนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนคริสเตียนพบว่า โรงเรียนที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่นิยมคือ โรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมนักเรียนได้อย่างดีเยี่ยมเหมาะสมกับวัยของนักเรียน และมีครูที่คอยดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี

หลุยส์ (Louise. 1998: 4551-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของพ่อแม่ และครอบครัวของนักเรียนในการได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยครอบครัวมีความต้องการและมีความคาดหวังที่จะได้มีส่วนร่วมในการร่วมออกแบบโครงการ และการบริการให้ความช่วยเหลือในช่วงเวลาเย็น และในช่วงวันหยุด

ฮอว์ลโลเวย์ (Holloway. 2002: Online) ได้ศึกษากิจกรรมนอกหลักสูตร และการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของนักเรียนผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจในที่ตั้งดูความสนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มาจากการได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนอกหลักสูตร นอกจากนี้ยังพบว่า นอกจากนักเรียน จะได้รับความรู้ และประสบการณ์จากการทำกิจกรรมแล้ว ยังได้รับรายได้ นอกจากนี้ ยังเป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักในสังคม กิจกรรมนอกหลักสูตรจึงก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างทักษะทางสังคม นอกจากนี้ ผลของการที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรยังพบว่า เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมชอบที่จะมาอยู่ในโรงเรียนมากกว่าเด็กที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ การที่เด็กทำกิจกรรมเกี่ยวกับวิชาใดก็จะทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชานั้น เช่น เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์ด้วย

บลูมสตราน (Bloomstran. 2002: Online) ได้ศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครองในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ในการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอกจากโรงเรียนจะดำเนินการแล้ว จะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่าง ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองโดยบุคคลทั้ง 3 จะต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการทำงาน จากการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองโรงเรียนประถมศึกษาในอเมริกา ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือเป็นอาสาสมัครในห้องสมุด ในห้องเรียน ซึ่งก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง โดยเมื่อถึงวันหยุดก็จะมีภาระงานที่กระจายระหว่างโรงเรียนและชุมชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยโรงเรียนมีความเชื่อว่าผู้ปกครองจะสามารถนำเสนอมุมมองที่แปลกใหม่ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้

จากงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการฝึกผู้เรียนในด้านการเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกัน พัฒนาผู้เรียนด้านทักษะกระบวนการในการดำรงชีวิต สามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังเป็นตัวประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนในด้านการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ยังคงมีปัญหาคือจะต้องกำหนดแนวทางในการแก้ไข ซึ่งได้แก่ปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและความชำนาญในการจัดกิจกรรมของครูผู้สอน ขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และที่เป็นประเด็นสำคัญคือขาดการประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัญหาที่มีลักษณะเป็นลูกโซ่ ดังนั้นหากมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบก็จะสามารถแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ทั้งสิ้นจำนวน 139 คน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน คือ ช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 50 คน ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 69 คน และช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 20 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2548 จำนวน 103 คนซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970: 608) จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนเป็นชั้น (Strata) และกำหนดผู้ให้ข้อมูลโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลาก (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ.2538: 95-99) จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระดับช่วงชั้นที่ดูแล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3)	50	38
ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6)	69	51
ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3)	20	14
รวมทั้งสิ้น	139	103

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยเนื้อหาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของกรมวิชาการ (กรมวิชาการ, 2546: 7) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนที่ 2 ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างเครื่องมือ

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากนั้นแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้ง

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนโรงเรียนขจรโรจน์วิทยาจำนวน 50 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.985

ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้านคือ ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ด้านการประเมินและรายงาน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

ด้านบทบาทหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 6 ด้านคือ สืบหาข้อมูลความพร้อมความต้องการ และสภาพปัญหา ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดทำแผนงานโครงการ และ ปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านนิเทศ ติดตามและประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านรวบรวมผลการประเมินการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไปยังผู้อำนวยการ โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผ่านทางหัวหน้างานทั้ง 3 ระดับช่วงชั้น โดยนำหนังสือจาก ผู้อำนวยการโรงเรียนบูรณะศึกษา พร้อมกับแบบสอบถาม โดยระบุรายชื่อผู้ให้ข้อมูล ตามรายชื่อที่ได้จาก ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง มอบให้หัวหน้างานทั้ง 3 ระดับเป็นผู้แจกแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากหัวหน้างานทั้ง 3 ระดับ ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยเชิญกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมสนทนาและแสดงความคิดเห็น เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 เวลา 9.00 – 15.00 น. ณ ห้องประชุมผู้บริหาร โรงเรียนบูรณะศึกษา เพื่อเสนอแนวทางในการดำเนินงานการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยใช้แบบบันทึก ข้อมูล โดยมีผู้ช่วยในการจดบันทึกการสนทนาลงในแบบบันทึก และบันทึกการสนทนาโดยใช้เครื่อง บันทึกเสียง

4. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 การจัดกระทำข้อมูล

4.1.1 ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ คืนมาทั้งหมด

4.1.2 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน และให้ค่าน้ำหนักของคำตอบตามที่กำหนด ไว้ โดยระดับความคิดเห็นมากที่สุดให้คะแนน 5 และ 4,3,2 และ 1 ตามลำดับ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดไป วิเคราะห์ประมวลผลทางสถิติ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ โดยหาค่าความถี่

ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ (SPSS) โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการนำข้อคำถาม ตอนที่ 1 มาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) มีดังนี้

- คะแนน 4.50 – 5.00 หมายถึง มีบทบาทในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากที่สุด
- คะแนน 3.50 – 4.49 หมายถึง มีบทบาทในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมาก
- คะแนน 2.50 – 3.49 หมายถึง มีบทบาทในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนปานกลาง
- คะแนน 1.50 – 2.49 หมายถึง มีบทบาทในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนน้อย
- คะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง มีบทบาทในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามตัวแปรอิสระที่ศึกษา โดยใช้การทดสอบ ค่าที (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการ LSD (The Least Significant Difference Method)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ 2) ด้านการนิเทศและติดตาม 3) ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และ 4) ด้านการประเมินและรายงาน และบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหา 2) ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 5) ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงาน และ 6) ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการนำแบบบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาหาข้อสรุปจัดกลุ่มประเด็นสำคัญนำเสนอเป็นรายด้าน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1 ร้อยละ (Percentage)

5.1.2 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

5.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

5.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC)

5.2.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ในการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ได้ศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา คือ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และช่วงชั้นที่ทำการสอน โดยใช้สถิติดังนี้

5.3.1 สมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า “ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกัน” ใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test)

5.3.2 สมมติฐานข้อ 2 ที่กำหนดไว้ว่า “ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกัน” ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

5.3.3 สมมติฐานข้อ 3 ที่กำหนดไว้ว่า “ครูผู้สอนที่มีระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกัน” ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

กรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ LSD (The Least Significant Difference Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่องศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ดำเนินการ ตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมของส่วนเบี่ยงเบน ยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม

คุณลักษณะของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนนุรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ จำนวน และร้อยละ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคุณลักษณะโดยรวม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	5.8
ปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี	97	94.2
รวม	103	100
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	28	27.2
ระหว่าง 5 – 10 ปี	17	16.5
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	58	56.3
รวม	103	100
ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน		
ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3)	38	36.9
ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6)	51	49.5
ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3)	14	13.6
รวม	103	100

จากตาราง 6 พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 94.2 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 และทำการสอนในช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3) จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6) จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 และช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็น ของครูผู้สอน ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำข้อมูล มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนที่ 2 บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังแสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในตาราง 7-18

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกโดยรวม รายด้าน และรายข้อ ผลปรากฏดังตาราง 7-11

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม 4 ด้าน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ (n = 103)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ	2.98	0.85	ปานกลาง
2. ด้านการนิเทศและติดตาม	2.95	0.96	ปานกลาง
3. ด้านการส่งเสริมสนับสนุน	2.98	0.83	ปานกลาง
4. ด้านการประเมินและรายงาน	3.03	0.91	ปานกลาง
รวม	2.98	0.89	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการประเมินและรายงาน ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.91) ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.85) ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.83) ด้านการนิเทศและติดตาม ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = .96) ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ จำแนกเป็นรายชื่อ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ (n = 103)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. กำหนดนโยบายในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	3.04	1.04	ปานกลาง
2. กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน	3.08	1.04	ปานกลาง
3. กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน	3.09	1.00	ปานกลาง
4. กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน	3.00	1.03	ปานกลาง
5. แต่งตั้งคณะกรรมการในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	2.97	1.01	ปานกลาง
6. เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.98	1.01	ปานกลาง
7. เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.93	0.88	ปานกลาง
8. เปิดโอกาสให้ท้องถิ่น และชุมชน แสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.88	0.88	ปานกลาง
9. จัดให้มีการสำรวจความต้องการของนักเรียน ในการเลือกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.95	0.96	ปานกลาง
10. มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน	2.91	1.17	ปานกลาง
รวม	2.98	1.00	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 1.00) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 1.04) และ กำหนดนโยบายในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 1.04)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศและติดตาม จำแนกเป็นรายชื่อ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ (n = 103)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนงานการนิเทศและติดตามที่ชัดเจน	2.94	1.14	ปานกลาง
2. มีการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ กับหัวหน้างานในการทำแผนงาน และ โครงการ	3.08	1.10	ปานกลาง
3. มีการจัดประชุมชี้แจงระเบียบข้อบังคับในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้กับครูผู้สอน	3.03	1.17	ปานกลาง
4. มีการจัดประชุมชี้แจงเพื่อให้ความรู้ในเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้กับครูผู้สอน	3.09	1.05	ปานกลาง
5. มีการสังเกต ผู้สอนขณะที่ทำการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.90	1.18	ปานกลาง
6. มีการจัดเชิญผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิมา ให้คำแนะนำในการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.94	1.02	ปานกลาง
7. มีการติดตามสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่าง สม่ำเสมอ	2.83	1.09	ปานกลาง
8. มีการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ กับผู้สอนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.87	.94	ปานกลาง
9. มีการจัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอปัญหาในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	3.04	1.12	ปานกลาง
10. จัดให้มีคู่มือ เอกสาร ต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับ บุคลากรอย่างเพียงพอ	2.84	0.90	ปานกลาง
รวม	2.96	1.07	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการนิเทศและติดตาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 1.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการจัดประชุมชี้แจงเพื่อให้ความรู้ในเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 1.05) มีการให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะกับหัวหน้างานในการทำแผนงาน และโครงการ ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 1.10) และมีการจัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.17)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมสนับสนุน จำแนกเป็นรายชื่อ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ (n = 103)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ทำการจัดครูเข้าสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	3.15	0.98	ปานกลาง
2. มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญในการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.96	0.95	ปานกลาง
3. เปิดโอกาสให้ครูเข้าเลือกสอนในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้ตามความต้องการ	3.00	0.95	ปานกลาง
4. มีการจัดบุคลากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.05	1.03	ปานกลาง
5. มีการจัดงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเพียงพอ	2.90	0.97	ปานกลาง
6. มีการจัดเตรียมสถานที่ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเพียงพอ	2.98	0.93	ปานกลาง
7. สนับสนุนให้ครู ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.10	1.08	ปานกลาง
8. มีการแสวงหาแหล่งความรู้นอกโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.91	0.99	ปานกลาง
9. มีการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นวัฒนธรรม และภูมิปัญญาชาวบ้าน	2.89	1.05	ปานกลาง
10. มีการจัด วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเพียงพอ	2.91	1.01	ปานกลาง
รวม	2.98	1.00	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่า ระดับการปฏิบัติผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการส่งเสริมสนับสนุนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรกได้แก่ ทำการจัดครูเข้าสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.98) สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 1.08) และ มีการจัดบุคลากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.03)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินและรายงาน จำแนกเป็นรายชื่อ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ (n = 103)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการกำหนดหลักเกณฑ์ของการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.11	1.04	ปานกลาง
2. มีการจัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และข้อกำหนดของการประเมินให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง	2.96	1.07	ปานกลาง
3. มีการให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะ แก่ครูผู้สอนในการประเมินผลของแต่ละกิจกรรม	2.95	1.00	ปานกลาง
4. มีการประเมินด้วยบุคคลภายนอก เพื่อให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเกิดผลที่ดีต่อผู้เรียน	2.85	0.88	ปานกลาง
5. มีการศึกษาการประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.07	0.91	ปานกลาง
6. มีการจัดให้ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดทำรายงานการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.30	1.00	ปานกลาง
7. นำผลสรุปจากการรายงานการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาทราบ	3.04	1.13	ปานกลาง
8. มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.09	1.13	ปานกลาง
9. มีการกำหนดแนวทางในการรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงด้านการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น	3.04	1.05	ปานกลาง
10. นำผลสรุปจากการรายงานการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นำเสนอต่อครูผู้สอนเพื่อปรับปรุง	2.93	1.08	ปานกลาง
รวม	3.03	1.03	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า ระดับปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการประเมินและรายงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรกได้แก่ มีการจัดให้ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องจัดทำรายงานการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 1.00) มีการกำหนดหลักเกณฑ์ของการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 1.04) และมีการรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 1.13)

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
จำแนกโดยรวม รายด้าน และรายข้อผลปรากฏดังตาราง 12-18

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ
หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวม 6 ด้าน

บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ (n = 103)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหา	3.00	0.78	ปานกลาง
2. ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.97	0.87	ปานกลาง
3. ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.00	0.94	ปานกลาง
4. ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.03	0.85	ปานกลาง
5. ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	3.01	0.92	ปานกลาง
6. ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.02	0.98	ปานกลาง
รวม	3.00	0.89	ปานกลาง

จากตาราง 12 พบว่า ระดับการปฏิบัติของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.89) เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านให้
คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.85) ด้านรวบรวมผลการประเมิน
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 0.98) ด้านการนิเทศติดตามและประสานงานการ
ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.01$, S.D. = 0.92) ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความ
ต้องการ และสภาพปัญหา ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.78) ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงาน
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.94) และด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 0.87)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ
หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการและสภาพปัญหา
จำแนกเป็นรายชื่อ

บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ (n = 103)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการสำรวจข้อมูลความพร้อมของสถานที่ ในการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	3.02	1.00	ปานกลาง
2. มีการสำรวจข้อมูลความพร้อมของผู้สอน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.01	0.98	ปานกลาง
3. มีการสำรวจความพร้อมของนักเรียนในการเลือกกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ	3.04	0.88	ปานกลาง
4. มีการจัดเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	2.95	0.94	ปานกลาง
5. มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการเลือกกิจกรรมตามความ ถนัด ความสนใจ	3.06	0.91	ปานกลาง
6. มีการสำรวจข้อมูลความต้องการของผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.00	0.92	ปานกลาง
7. มีการสำรวจข้อมูลความพร้อมความต้องการของชุมชน ในการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.98	0.75	ปานกลาง
8. มีการสอบถามสภาพปัญหาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากผู้สอน	2.99	0.92	ปานกลาง
9. มีการสอบถามสภาพปัญหาของ ผู้เรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.98	0.98	ปานกลาง
10. มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.06	0.97	ปานกลาง
รวม	3.01	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 13 พบว่า ระดับการปฏิบัติ ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อมความต้องการ และสภาพปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$, S.D. = 0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อ
ที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการเลือกกิจกรรมตามความ
ถนัด ความสนใจ ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 0.91) มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 0.97) และมีการสำรวจความพร้อมของนักเรียนในการเลือกกิจกรรม
ตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.88)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ
หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นรายชื่อ

บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ (n = 103)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.04	1.10	ปานกลาง
2. มีการแจ้งกำหนดการ และรายละเอียดในการประชุมกับครูที่ปรึกษา กิจกรรม	3.01	1.09	ปานกลาง
3. มีการจัดเตรียมความพร้อมของข้อมูลในการประชุมครูที่ปรึกษา กิจกรรมได้อย่างเหมาะสม	2.97	1.00	ปานกลาง
4. มีการเชิญให้ชุมชน และท้องถิ่น ได้มาประชุมเพื่อเสนอความต้องการ ในการจัดกิจกรรม	2.93	0.85	ปานกลาง
5. รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของครูในการประชุม	3.12	0.91	ปานกลาง
6. เปิดโอกาสให้ชุมชน และท้องถิ่น นำเสนอปัญหาในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	2.83	0.96	ปานกลาง
7. จัดให้มีการบันทึกการประชุมในการเข้าประชุมครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.95	1.06	ปานกลาง
8. นำข้อมูลที่ได้จากการประชุมไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	3.01	1.01	ปานกลาง
9. นำเสนอข้อมูลความต้องการ และปัญหาของชุมชน ท้องถิ่น ให้ผู้บริหาร รับทราบ	2.90	1.01	ปานกลาง
10. นำเสนอข้อมูลปัญหาการดำเนินการการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ ครูผู้สอนในการประชุม	3.03	0.97	ปานกลาง
รวม	2.98	1.00	ปานกลาง

จากตาราง 14 พบว่า ระดับการปฏิบัติของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของครูในการประชุม ($\bar{X} = 3.12$,
S.D. = 0.91) มีการจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 1.10) และนำเสนอ
ข้อมูลปัญหาการดำเนินการการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนในการประชุม($\bar{X} = 3.03$, S.D. =
0.97)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ
หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
จำแนกเป็นรายชื่อ

บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ (n = 103)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการจัดทำแผนงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้เป็นการล่วงหน้า	3.04	1.09	ปานกลาง
2. มีการนำข้อมูลจากการประชุมมาทำการสำรวจหาข้อเท็จจริงในการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.03	1.04	ปานกลาง
3. จัดให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.00	1.16	ปานกลาง
4. มีการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	2.90	0.98	ปานกลาง
5. มีการจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้เป็นการล่วงหน้า	3.03	1.04	ปานกลาง
6. จัดให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการโครงการต่าง ๆ	3.10	1.05	ปานกลาง
7. มีการจัดทำปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้เป็นการล่วงหน้า	3.06	1.05	ปานกลาง
8. จัดให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำปฏิทินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.89	0.97	ปานกลาง
9. มีการเสนอขออนุมัติต่อผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นขั้นตอนตามระบบงานของโรงเรียน	2.99	1.02	ปานกลาง
10. มีการเสนอขออนุมัติต่อผู้บริหารสถานศึกษาอย่างถูกต้อง และตรงตามความต้องการของทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.01	1.04	ปานกลาง
รวม	3.00	1.04	ปานกลาง

จากตาราง 15 พบว่า ระดับการปฏิบัติของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมมีอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 1.04) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการโครงการต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 1.05) มีการจัดทำปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้เป็นการล่วงหน้า ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 1.05) และมีการนำข้อมูลจากการประชุมมาทำการสำรวจหาข้อเท็จจริงในการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 1.09)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ
หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
จำแนกเป็นรายข้อ

บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ (n = 103)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการศึกษาข้อมูลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก่อนให้คำปรึกษาแก่ครู ที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.96	0.97	ปานกลาง
2. เปิดโอกาสให้ครูที่ปรึกษาได้นำเสนอปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	2.96	1.05	ปานกลาง
3. สอบถามปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากครูที่ปรึกษาอยู่ เสมอ	3.05	1.10	ปานกลาง
4. ให้คำปรึกษา แนะนำ ครูที่ปรึกษาที่มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนได้อย่างชัดเจน	3.02	0.98	ปานกลาง
5. ช่วยเหลือครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านทรัพยากรในการจัด กิจกรรม	3.01	0.85	ปานกลาง
6. ช่วยเหลือนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ที่เกิด ปัญหา	3.08	0.98	ปานกลาง
7. ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูที่ปรึกษา อย่างทั่วถึง	3.03	0.89	ปานกลาง
8. ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน อย่างทั่วถึง	3.12	0.89	ปานกลาง
9. มีการติดตามการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูที่ปรึกษา ในการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.02	0.91	ปานกลาง
10. มีการติดตามการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ในการเข้าร่วม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.08	1.00	ปานกลาง
รวม	3.03	0.96	ปานกลาง

จากตาราง 16 พบว่า ระดับการปฏิบัติของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$,
S.D. = 0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับ
แรก ได้แก่ ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน อย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.89) ช่วยเหลือ
นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ที่เกิดปัญหา ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.98) และมีการ
ติดตามการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 1.00)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการนิเทศ ติดตามและประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นรายข้อ

บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ (n = 103)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการจัดทำแผนการนิเทศ และติดตามในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.02	1.03	ปานกลาง
2. มีการจัดทำเอกสารให้กับครูที่ปรึกษา ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.99	1.00	ปานกลาง
3. มีการชี้แจงระเบียบ หลักเกณฑ์ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ครูที่ปรึกษาทราบ	3.01	0.98	ปานกลาง
4. มีการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร เพื่อให้ความรู้ เรื่องกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับครูที่ปรึกษา	3.03	0.96	ปานกลาง
5. มีการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรม	3.02	0.92	ปานกลาง
6. มีการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแก่ครูผู้สอน	2.96	0.92	ปานกลาง
7. มีการจัดทำเครื่องมือในการนิเทศและติดตามในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.04	1.01	ปานกลาง
8. มีการดำเนินการสังเกตการสอนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.95	1.12	ปานกลาง
9. มีการติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน การนิเทศ ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.03	1.04	ปานกลาง
10. มีการติดตามผลการประสานงานกับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อย่างสม่ำเสมอ	3.08	1.05	ปานกลาง
รวม	3.01	1.00	ปานกลาง

จากตาราง 17 พบว่า ระดับการปฏิบัติของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$, S.D. = 1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการติดตามผลการประสานงานกับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 1.05) มีการจัดทำเครื่องมือในการนิเทศและติดตามในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 1.01) มีการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร เพื่อให้ความรู้ เรื่องกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับครูที่ปรึกษา ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.96) และมีการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร เพื่อให้ความรู้ เรื่องกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับครูที่ปรึกษา ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.04)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ
หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
จำแนกเป็นรายชื่อ

บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ (n = 103)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดทำแผนรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.99	1.08	ปานกลาง
2. มีการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินที่ได้มาตรฐาน	3.02	1.00	ปานกลาง
3. แจ้งถึงวัตถุประสงค์ในการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ทุก ฝ่ายทราบอย่างทั่วถึง	3.05	1.04	ปานกลาง
4. ทำการชี้แจงวิธีการรวบรวมผลในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ ครูที่ปรึกษาทราบล่วงหน้า	3.04	1.02	ปานกลาง
5. ดูแลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์และนโยบาย ของโรงเรียน	3.05	1.03	ปานกลาง
6. ทำการรวบรวมผลในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากครูที่ ปรึกษา	3.07	1.08	ปานกลาง
7. มีการสรุปผลการประเมินที่ชัดเจน ตามความเป็นจริง	3.04	1.11	ปานกลาง
8. มีการนำเสนอผลการประเมินเพื่อนำไปพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	2.99	1.05	ปานกลาง
9. ทำการรวบรวมปัญหาและอุปสรรค ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.00	1.00	ปานกลาง
10. นำเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.97	1.08	ปานกลาง
รวม	3.02	1.05	ปานกลาง

จากตาราง 18 พบว่า ระดับการปฏิบัติของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปาน
กลาง ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มี
ค่า เฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ ทำการรวบรวมผลในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากครูที่ปรึกษา
($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 1.08) ดูแลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และ
นโยบาย ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.03) และแจ้งถึงวัตถุประสงค์ในการประเมินการจัดกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียนให้ทุกฝ่ายทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.04)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำแนกตามตัวแปรอิสระที่ศึกษา

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผู้ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหาร ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการทดสอบ ค่าที่ (t-test) จำแนกตามคุณลักษณะของครูผู้สอน ประกอบด้วยระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

ส่วนที่ 1 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนโดยรวมและรายด้าน ผลปรากฏดังตาราง 19 - 20

ตาราง 19 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมและรายด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนนุระศึกษา	ต่ำกว่า ปริญญาตรี (n = 6)		ปริญญาตรี หรือสูงกว่า ปริญญาตรี (n = 97)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ	2.30	0.89	3.02	0.83	.041	0.67
2. ด้านการนิเทศและติดตาม	2.50	1.22	2.98	0.94	.231	0.97
3. ด้านการส่งเสริมสนับสนุน	2.55	1.06	3.01	0.81	.186	0.56
4. ด้านการประเมินและรายงาน	2.70	0.95	3.05	0.91	.358	0.58
รวม	2.51	1.03	3.01	0.87	.204	0.69

จากตาราง 19 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และ ปริญญาตรี หรือสูงกว่า ปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมและรายด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการกำหนดนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.09	.746	.754	.473	
	ภายในกลุ่ม	100	72.39	.724			
	รวม	102	73.48				
2. ด้านการนิเทศและติดตาม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.09	.547	.591	.556	
	ภายในกลุ่ม	100	92.60	.926			
	รวม	102	93.69				
3. ด้านการส่งเสริมสนับสนุน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.47	.734	1.070	.347	
	ภายในกลุ่ม	100	68.58	.686			
	รวม	102	70.05				
4. ด้านการประเมินและรายงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.57	.283	.335	.716	
	ภายในกลุ่ม	100	84.37	.844			
	รวม	102	84.94				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.05.	.572	.687	.523	
	ภายในกลุ่ม	100	79.48	.795			
	รวม	102	80.54				

จากตาราง 20 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมและรายด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการกำหนดนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	2	29.39	14.70	33.338	.000*
	ภายในกลุ่ม	100	44.08	0.44		
	รวม	102	73.47			
2. ด้านการนิเทศและติดตาม	ระหว่างกลุ่ม	2	36.83	18.41	32.378	.000*
	ภายในกลุ่ม	100	56.87	0.57		
	รวม	102	93.70			
3. ด้านการส่งเสริมสนับสนุน	ระหว่างกลุ่ม	2	30.41	15.20	38.357	.000*
	ภายในกลุ่ม	100	39.64	0.40		
	รวม	102	70.05			
4. ด้านการประเมินและ รายงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	34.29	17.14	33.857	.000*
	ภายในกลุ่ม	100	50.64	0.51		
	รวม	102	84.93			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	32.73	16.36	34.482	.000*
	ภายในกลุ่ม	100	47.81	0.48		
	รวม	102	80.54			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า ครูที่มีระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายด้าน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่า ครูที่มีระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกันอย่างไรบ้าง จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least significant different) ดังแสดงในตาราง 22 – 26

ตาราง 22 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติจำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน	$\bar{X}$	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		2.32	3.21	3.64
ช่วงชั้นที่ 1	2.32	-	0.89*	1.32*
ช่วงชั้นที่ 2	3.21	-	-	0.43*
ช่วงชั้นที่ 3	3.64	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนรายคู่ตามวิธี LSD (Least significant different) พบว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกันโดยครูที่สอนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นมากกว่าครูที่สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 และ 2

ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการนิเทศและติดตาม จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน	$\bar{X}$	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		2.21	3.23	3.46
ช่วงชั้นที่ 1	2.21	-	1.02*	1.25*
ช่วงชั้นที่ 2	3.23	-	-	0.23*
ช่วงชั้นที่ 3	3.46	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนรายคู่ตามวิธี LSD (Least significant different) พบว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกันโดยครูที่สอนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นมากกว่าครูที่สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 และ 2

ตาราง 24 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการส่งเสริมสนับสนุน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน	$\bar{X}$	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		2.28	3.37	3.46
ช่วงชั้นที่ 1	2.28	-	1.09*	1.18*
ช่วงชั้นที่ 2	3.37	-	-	0.09
ช่วงชั้นที่ 3	3.46	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนรายคู่ตามวิธี LSD (Least significant different) พบว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกันโดยครูที่สอนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นมากกว่าครูที่สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 และ 2

ตาราง 25 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการประเมินและรายงาน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน	$\bar{X}$	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		2.30	3.34	3.67
ช่วงชั้นที่ 1	2.30	-	1.04*	1.37*
ช่วงชั้นที่ 2	3.34	-	-	0.33
ช่วงชั้นที่ 3	3.67	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนรายคู่ตามวิธี LSD (Least significant different) พบว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกันโดยครูที่สอนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นมากกว่าครูที่สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 และ ช่วงชั้นที่ 2

ตาราง 26 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวม จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน	$\bar{X}$	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		2.27	3.30	3.61
ช่วงชั้นที่ 1	2.27	-	1.03*	1.34*
ช่วงชั้นที่ 2	3.30	-	-	0.31
ช่วงชั้นที่ 3	3.61	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนรายคู่ตามวิธี LSD (Least significant different) พบว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกันโดยครูที่สอนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นมากกว่าครูที่สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน โดยรวมและรายด้าน ผลปรากฏตามตาราง 27- 28

ตาราง 27 เปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา

บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา	ต่ำกว่า ปริญญาตรี (n = 6)		ปริญญาตรี หรือสูงกว่า ปริญญาตรี (n = 97)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหา	2.78	.97	3.02	0.77	.467	0.92
2. ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.78	1.04	2.99	0.87	.575	0.74
3. ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.45	1.13	3.04	0.93	.139	0.89
4. ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.67	1.12	3.05	0.83	.281	0.89
5. ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.62	1.17	3.04	0.90	.279	0.78
6. ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2.62	1.18	3.05	0.97	.299	0.91
รวม	3.11	1.10	3.03	0.88	0.34	0.85

จากตาราง 27 พบว่า ครูที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 เปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพ ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.42	0.71	1.178	.312	
	ภายในกลุ่ม	100	60.32	0.60			
	รวม	102	61.74				
2. ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.86	0.43	.563	.571	
	ภายในกลุ่ม	100	76.80	0.77			
	รวม	102	77.66				
3. ด้านจัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.39	0.70	.776	.463	
	ภายในกลุ่ม	100	89.73	0.90			
	รวม	102	91.12				
4. ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ ปรึกษากิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.42	1.21	1.690	.190	
	ภายในกลุ่ม	100	71.49	0.71			
	รวม	102	73.91				
5. ด้านการนิเทศ ติดตาม และ ประสานงานการดำเนินการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.74	0.37	.433	.650	
	ภายในกลุ่ม	100	85.25	0.85			
	รวม	102	86.00				
6. ด้านรวบรวมผลการประเมิน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.95	0.48	.493	.612	
	ภายในกลุ่ม	100	96.80	0.97			
	รวม	102	97.75				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.30	0.65	.855	0.46	
	ภายในกลุ่ม	100	80.06	0.80			
	รวม	102	81.36				

จากตาราง 28 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 เปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อมความต้องการ และสภาพปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	2	29.39	14.00	41.426	.000*
	ภายในกลุ่ม	100	44.09	0.34		
	รวม	102	73.48			
2. ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	31.37	15.68	33.899	.000*
	ภายในกลุ่ม	100	46.27	0.46		
	รวม	102	77.64			
3. ด้านจัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	44.90	22.45	48.572	.000*
	ภายในกลุ่ม	100	46.22	0.46		
	รวม	102	91.12			
4. ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	30.29	15.14	34.722	.000*
	ภายในกลุ่ม	100	43.65	0.44		
	รวม	102	73.94			
5. ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงานการดำเนินการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	44.49	22.25	53.610	.000*
	ภายในกลุ่ม	100	41.50	0.41		
	รวม	102	85.99			
6. ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	46.64	23.32	45.630	.000*
	ภายในกลุ่ม	100	51.11	0.51		
	รวม	102	97.75			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	37.85	18.81	42.976	.000*
	ภายในกลุ่ม	100	45.47	0.44		
	รวม	102	83.32			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 พบว่า ครูที่มีระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่า ครูที่มีระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกันในรายคู่ใดบ้างจึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least significant different) ดังแสดงในตาราง 30 - 35

ตาราง 30 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการและสภาพปัญหา จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน	$\bar{X}$	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		2.34	3.32	3.55
ช่วงชั้นที่ 1	2.34	-	0.98*	1.21*
ช่วงชั้นที่ 2	3.32	-	-	0.23
ช่วงชั้นที่ 3	3.55	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 30 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนรายคู่ตามวิธี LSD (Least significant different) พบว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 มีความคิดเห็นต่างจากครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และระดับช่วงชั้นที่ 2 และครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างจาก ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 31 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน	$\bar{X}$	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		2.27	3.31	3.54
ช่วงชั้นที่ 1	2.27	-	1.05*	1.27*
ช่วงชั้นที่ 2	3.31	-	-	0.22
ช่วงชั้นที่ 3	3.54	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนรายคู่ตามวิธี LSD (Least significant different) พบว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 มีความคิดเห็นต่างจากครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และระดับช่วงชั้นที่ 2 และครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างจาก ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 32 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน	$\bar{X}$	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		2.17	3.33	3.77
ช่วงชั้นที่ 1	2.17	-	1.16*	1.60*
ช่วงชั้นที่ 2	3.33	-	-	0.45*
ช่วงชั้นที่ 3	3.77	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนรายคู่ตามวิธี LSD (Least significant different) พบว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 มีความคิดเห็นต่างจากครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และระดับช่วงชั้นที่ 2 และครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างจาก ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 33 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน	$\bar{X}$	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		2.34	3.32	3.63
ช่วงชั้นที่ 1	2.34	-	0.98*	1.29*
ช่วงชั้นที่ 2	3.32	-	-	0.30
ช่วงชั้นที่ 3	3.63	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนรายคู่ตามวิธี LSD (Least significant different) พบว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 มีความคิดเห็นต่างจากครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และระดับช่วงชั้นที่ 2 และครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างจาก ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 34 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการนิเทศ ติดตามและประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน	$\bar{X}$	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		2.17	3.38	3.72
ช่วงชั้นที่ 1	2.17	-	1.20*	1.55*
ช่วงชั้นที่ 2	3.38	-	-	0.35*
ช่วงชั้นที่ 3	3.72	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 34 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนรายคู่ตามวิธี LSD (Least significant different) พบว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 มีความคิดเห็นต่างจากครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และระดับช่วงชั้นที่ 2 และครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างจาก ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 35 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน	$\bar{X}$	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		2.17	3.35	3.80
ช่วงชั้นที่ 1	2.17	-	1.18*	1.63*
ช่วงชั้นที่ 2	3.35	-	-	0.45*
ช่วงชั้นที่ 3	3.80	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 35 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนรายคู่ตามวิธี LSD (Least significant different) พบว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 มีความคิดเห็นต่างจากครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และระดับช่วงชั้นที่ 2 และครูที่ทำการสอนระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่ทำการสอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และครูที่ทำการสอนระดับช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่ทำการสอนระดับช่วงชั้นที่ 1 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 36 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวม จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน	$\bar{X}$	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3
		2.24	3.33	3.67
ช่วงชั้นที่ 1	2.24	-	1.09*	1.43*
ช่วงชั้นที่ 2	3.33	-	-	0.33*
ช่วงชั้นที่ 3	3.67	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 36 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนรายคู่ตามวิธี LSD (Least significant different) พบว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 มีความคิดเห็นต่างจากครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าครูที่สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และระดับช่วงชั้นที่ 2 และครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างจาก ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบกับข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 หัวหน้าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 หัวหน้าสาขาวิชาทั้ง 8 สาระ จำนวน 17 คน และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประกอบด้วย หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำนวน 9 คนได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารงานด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสรุปผลจากการสนทนากลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มผู้บริหาร

กลุ่มผู้บริหารประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 หัวหน้าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 หัวหน้าสาขาวิชาทั้ง 8 สาระ จำนวน 17 คน ได้แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 ด้านการกำหนดนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติ จากการสนทนากลุ่มพบว่า การนำนโยบายสู่การปฏิบัติยังขาดความชัดเจนในการสื่อสารเป็นเหตุให้ผู้ปฏิบัติเกิดความสับสนและขาดความเข้าใจ สถานศึกษาต้องการให้ผู้ปฏิบัติงานใช้รูปแบบที่หลากหลาย จึงเป็นเหตุให้การปฏิบัติไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันในบางกรณี จึงทำให้ผลในทางปฏิบัติด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนา ผู้บริหารส่วนใหญ่จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการในเรื่องของนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติ โดยให้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้ปฏิบัติให้ชัดเจน นอกจากนี้ยังต้องเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการนิเทศและติดตาม พบว่า จุดบกพร่องที่ทำให้การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร คือครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนส่วนใหญ่ ขาดความเข้าใจในจุดประสงค์ของกิจกรรม และวิธีดำเนินงาน ซึ่งกลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า จุดบกพร่องที่เกิดขึ้น เนื่องจากการนิเทศ หรือให้ความรู้แก่ครู ทำได้น้อยมาก ผนวกกับการติดตามการดำเนินกิจกรรมของฝ่ายบริหารหรือหัวหน้างานผู้รับผิดชอบไม่มีความต่อเนื่อง การสรุปผลก็มีเพียงภาคเรียนละ1ครั้งเท่านั้น นอกจากนี้ผู้บริหารส่วนหนึ่ง เห็นว่า การนิเทศและติดตาม ขาดการนำผลการนิเทศมาสรุปหาข้อบกพร่อง และปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรมระหว่างเรียน

1.3 ด้านส่งเสริมสนับสนุน จากผลการสนทนากลุ่มพบว่าผู้บริหารเห็นว่าควร เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมก่อนเปิดการเรียนการสอน โดยกลุ่มบริหารได้เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนดังนี้

1.3.1 ควรจัดให้มีการสัมมนาภายในกลุ่มช่วงชั้นก่อนเปิดการเรียนการสอน และสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสแสดงความสามารถ ในด้านกิจกรรมที่ถนัดและมีความสามารถ

1.3.2 จัดสรรงบประมาณสำหรับการส่งเสริมบุคลากรไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและเปิดโอกาสให้ถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับมาแก่ผู้ร่วมงาน

1.3.3 จัดให้มีการแสดงนิทรรศการผลงานที่ได้ดำเนินการตลอดปีการศึกษาทุกกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ และประกาศยกย่องชมเชยผู้มีผลงานดีเด่น เพื่อเป็นขวัญ และกำลังใจซึ่งเป็นการเสริมแรง และส่งเสริมให้มีการพัฒนากิจกรรมอย่างจริงจัง

1.4 ด้านการประเมินและรายงาน พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการประเมินและรายงานควรกำหนดกรอบระยะเวลา วิธีการ ผู้รับผิดชอบ และเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวัดประเมินผลให้ชัดเจน และได้ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการด้านการประเมินไว้ดังนี้

1.4.1 ควรสร้างเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผลในทุกกิจกรรม โดยเน้นให้ครอบคลุมด้านคุณภาพผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการ

1.4.2 ควรให้มีการเก็บข้อมูลปลายปีการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานผลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

1.4.3 ควรมีการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พร้อมกับการนิเทศติดตาม เพื่อแก้ปัญหาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1 ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหา พบว่า กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรมีการสำรวจข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดกิจกรรม โดยให้ข้อเสนอแนะในการสำรวจข้อมูลดังนี้

2.1.2 ควรมีการเพิ่มเติมการสำรวจข้อมูลความพร้อมของบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยเฉพาะด้านความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรม

2.1.3 สำรวจความต้องการของผู้เรียนว่ามีความประสงค์จะให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมประเภทใดบ้าง โดยจัดตามระดับช่วงชั้น เพื่อนำข้อมูลมากำหนดกิจกรรมให้สอดคล้อง

2.1.4 ศึกษาสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเกี่ยวกับสถานที่ อุปกรณ์ ความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น ซึ่งเดิมหัวหน้าผู้รับผิดชอบกิจกรรมไม่ได้นำมาเป็นข้อมูลเท่าที่ควร จึงคิดว่าควรจะนำมาพิจารณาอีกประการหนึ่ง เพื่อนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีต่อไป

2.2 ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่า ความต้องการให้การดำเนินงานทุกประเภทจะเกิดผลสำเร็จดีแค่ไหนขึ้นอยู่กับความเข้าใจที่ตรงกัน และเดินไปสู่เป้าหมายเดียวกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

2.2.1 ควรกำหนดให้มีการจัดประชุมผู้รับผิดชอบกิจกรรมเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมก่อนเริ่มดำเนินงานภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อรับทราบนโยบาย

2.2.2 จัดให้มีการประชุมเพื่อวางรูปแบบของกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อแจ้งให้ผู้เรียนได้รับทราบและเป็นแนวทางสำหรับการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้เหมาะสม

2.2.3 จัดให้มีการประชุมเพื่อสรุปผลการประเมินกิจกรรมภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.3 ด้านการจัดทำแผนงาน โครงการปฏิทินงาน พบว่า กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างมีระบบ โดยได้เสนอแนวทางในการจัดทำแผนงาน โครงการปฏิทินงานไว้ดังนี้

2.3.1 ควรกำหนดให้มีการจัดการประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันจัดทำ แผนโครงการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งได้ข้อมูลจากการสำรวจความต้องการ

2.3.2 ควรมีความชัดเจน ในการมอบหมายให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและจัดทำแผนงานในกิจกรรมที่ตนรับผิดชอบแล้วนำเสนอหัวหน้ากิจกรรม พัฒนาผู้เรียนเพื่อนำมาพิจารณาจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงาน

2.3.3 ในการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ กิจกรรม จะต้องมีการจัดทำแผนงาน และ ปฏิบัติการดำเนินการจัดที่ชัดเจน พร้อมทั้งแจ้งให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ

2.4 ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า กลุ่มผู้บริหาร สถานศึกษาเห็นว่าการให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจาก หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังขาดข้อความรู้ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงได้ให้ข้อเสนอแนะ ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังนี้

2.4.1 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต้องศึกษาข้อมูลและติดตามความ เปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา

2.4.2 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะต้องมีการถ่ายทอดข้อมูลการ เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ โดยกำหนดเวลาใน การพบปะกันสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

2.4.3 ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถนำเสนอปัญหาและ แนวทางการปฏิบัติในการแก้ปัญหาในแต่ละกรณี

2.4.4 ร่วมกันจัดทำแนวทางในการแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการช่วยเหลือ ในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภท มีการกำหนดแนว ทางการปฏิบัติในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ

2.5 ด้านการนิเทศ ติดตามและประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

2.5.1 ด้านการนิเทศ ควรมีการจัดหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ มาให้ความรู้ก่อน ดำเนินการสอน

2.5.2 ควรมีการจัดทำเอกสารและสื่อสำหรับกิจกรรมทุกกิจกรรม เพื่อเป็นคู่มือ สำหรับครูที่ปรึกษา และครูผู้สอนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.5.3 ควรจัดให้มีการทบทวนความรู้ความเข้าใจให้กับครูที่ปรึกษากิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

2.5.4 ด้านติดตามและประสานงาน ควรมีการกำหนดเครื่องมือในการติดตาม และวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจนและสอดคล้องกับกิจกรรมไว้ล่วงหน้า

2.5.5 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบ กำหนดระยะเวลาในการติดตามผลการดำเนินงานที่ชัดเจน มีขอบข่ายเงื่อนไขของเวลาที่เหมาะสม

2.5.6 ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์และประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เกิดการประสานงาน

อย่างกว้างขวางระหว่างบุคลากรทุกฝ่ายตลอดจนหน่วยงานและองค์กรภายนอก

2.6 ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

2.6.1 ในการประเมินผลควรจัดให้มีการประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนในการประเมินผลให้สอดคล้องกับกิจกรรม โดยให้ทุกฝ่ายวางแผนทางในการประเมินผลแล้วนำมาสรุปในภาพรวม

2.6.2 ควรมีการกำหนดรูปแบบ-วิธีการ-เครื่องมือ-ดัชนีชี้วัด ในการประเมินผลตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย แล้วแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบล่วงหน้า

2.6.3 ควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้และทำความเข้าใจกับผู้ที่มีส่วนในการประเมินผลเพื่อให้การประเมินผลเกิดประสิทธิภาพ

2.6.4 ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการประเมินผลให้ชัดเจน และแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบก่อนเปิดภาคเรียน โดยกำหนดการประเมินภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.6.5 การสรุปผลการประเมิน ควรมีการสรุปผลการประเมินแต่ละครั้งเพื่อนำผลไปสู่การพัฒนาและแก้ไข ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.6.6 เมื่อสิ้นปีการศึกษาผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องสรุปและรวบรวมอุปสรรคและปัญหาพร้อมทั้งเสนอแนวทาง แก้ปัญหาต่อฝ่ายบริหาร แล้วจัดเก็บข้อมูลไว้เป็นสารสนเทศ

กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน ได้แสดงความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ไว้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 ด้านกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังขาดความชัดเจนในแนวทางการปฏิบัติ จากข้อสรุปนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้ปฏิบัติให้ชัดเจน และ ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ควรให้โอกาสครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายรวมทั้งการจัดทำปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติและสามารถปฏิบัติตามการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้สูงสุด

1.2 ด้านการนิเทศและติดตาม พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่าครูผู้ดำเนินกิจกรรมส่วนใหญ่ ขาดความเข้าใจในจุดประสงค์ของกิจกรรม และวิธีดำเนินงาน เนื่องจากการนิเทศหรือให้ความรู้แก่ครูน้อยมาก ยิ่งไปกว่านั้นการติดตามการดำเนินกิจกรรมของฝ่ายบริหารหรือหัวหน้างานไม่มีความต่อเนื่องและไม่สม่ำเสมอ นอกจากนี้ การนิเทศและติดตาม ขาดการนำผลการนิเทศมาสรุปหาข้อบกพร่องและปัญหาในการดำเนินการ จากข้อสรุปนี้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เสนอแนะว่า ควรมีการนิเทศ และให้ความรู้แก่ครู มีการติดตามและสรุปผลการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้มาสรุปหาข้อบกพร่องและปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรมระหว่างเรียน

2.1.3 ด้านส่งเสริม สนับสนุน พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความ เห็นว่า การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ ยังเห็นว่าการเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมและการสนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสแสดงความสามารถในด้านกิจกรรมที่ถนัดและมีความ สามารถเป็นการเสริม แรงที่สำคัญในการปฏิบัติงานด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยจะส่งเสริมให้มีการพัฒนากิจกรรมอย่างจริงจัง

2.1.4 ด้านการประเมินและรายงาน พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความคิดเห็นว่าการกำหนดระยะเวลา วิธีการ และผู้รับผิดชอบในการประเมินผลยังไม่ชัดเจน รวมทั้งการกำหนดเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ยังไม่ครอบคลุมกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พร้อมกับการนิเทศติดตาม เพื่อแก้ปัญหาและปรับปรุงวิธีการโดยเน้นให้ครอบคลุมด้านคุณภาพผู้เรียนการจัดกิจกรรมการเรียนและ การบริหารจัดการ จึงได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ให้มีการกำหนดระยะเวลา วิธีการ ผู้รับผิดชอบและเครื่องมือในการประเมินผลให้ชัดเจนและครอบคลุม 2) มีการประเมินผลทั้งระหว่างดำเนินกิจกรรมและหลังการเรียนการสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลปลายปีการศึกษา 4) จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและ 5) การเก็บข้อมูลปลายปีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจัดทำรายงานผลเพื่อเป็นแนวทาง ในการแก้ไขปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

2. บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1 ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่ากลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นว่า ควรมีการเพิ่มเติมการสำรวจข้อมูลความพร้อมของบุคลากร ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยจัดตามระดับช่วงชั้น เพื่อนำข้อมูลมากำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกัน ในขณะที่กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอีกส่วนหนึ่งเห็นว่า การศึกษาสภาพปัญหาของสถานศึกษา เมื่อได้รับข้อมูลด้านครู ผู้รับผิดชอบกิจกรรม และความต้องการของนักเรียนแล้ว สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงอีกประการหนึ่ง คือสภาพของสถานศึกษา เช่น สถานที่ อุปกรณ์ ความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น ซึ่งแต่เดิมหัวหน้าผู้รับผิดชอบกิจกรรมไม่ได้นำมาเป็นข้อมูลเท่าที่ควร ได้ให้ข้อเสนอแนะให้มีการสำรวจข้อมูลในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) ด้านความพร้อมของบุคลากร 2) ด้านความต้องการของผู้เรียน 3) สภาพความพร้อมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาในด้านสถานที่และอุปกรณ์ 4) ความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่นเพื่อ

นำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

2.2 ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานทุกประเภทจะเกิดผลสำเร็จดีแค่ไหนขึ้นอยู่กับความเข้าใจที่ตรงกันจากข้อสรุปนี้กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้มีการเสนอแนวทางแก้ไข ดังนี้ 1) ให้มีการจัดประชุมผู้รับผิดชอบกิจกรรมเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมก่อนเริ่มดำเนินงานภาคเรียนละ 1 ครั้ง 2) ให้มีการประชุมเพื่อวางรูปแบบของกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน 3) ให้มีการแจ้งให้ผู้เรียนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม เพื่อให้สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้เหมาะสม และ 4) ให้มีการประชุมเพื่อสรุปผลการประเมินกิจกรรมภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.3 ด้านการจัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ในการจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรกำหนดมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ ในขณะที่กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนหนึ่งมีความต้องการให้มีการจัดทำแผนงานการประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันจัดทำแผน โดยเน้นความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความต้องการของผู้เรียน จากข้อสรุปนี้ได้มีข้อเสนอแนะไว้ดังนี้ 1) กำหนดให้มีการมอบหมายให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกคน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนงาน โดยเฉพาะกิจกรรมที่ตนรับผิดชอบ 2) นำเสนอความคิดเห็นต่อหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อนำมาพิจารณา 3) กำหนดให้มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน และปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจนในกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมและต้องมีการแจ้งให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ

2.4 ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความคิดเห็นว่าการให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังขาดประสิทธิภาพ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษาได้ดีข้อ และไม่มีการติดตามความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและอย่างสม่ำเสมอ จากข้อสรุปนี้ได้มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) กำหนดให้มีการถ่ายทอดข้อมูลการเปลี่ยนแปลงที่เป็นปัจจุบันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ 2) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถนำเสนอปัญหาในการปฏิบัติงานได้ตามสภาพการณ์ที่พบในการปฏิบัติงาน พร้อมกับแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

2.5 ด้านการนิเทศ ติดตามและประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า การดำเนินการด้านการนิเทศ ติดตามและประสานงานในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังมีน้อย และยังขาดเอกสารและสื่อในด้านต่างๆ ที่จะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมเพื่อเป็นคู่มือสำหรับครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนทุกคน นอกจากนี้ยังขาดการประชาสัมพันธ์และประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้ 1) กำหนดให้มีการจัดทำวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ มาให้ความรู้แก่ครูผู้สอนและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก่อนดำเนินการสอน 2) ให้มีการจัดทำเอกสารและสื่อการสอนทุกกิจกรรม

เพื่อเป็นคู่มือสำหรับครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม 3) กำหนดให้มีการทบทวนแผนงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) กำหนดระยะเวลาในการติดตามผลการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยมีขอบข่ายเงื่อนไขของเวลาที่เหมาะสม 5) กำหนดให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนภายในโรงเรียน และชุมชนเพื่อให้เกิดการประสานงานทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนซึ่งได้แก่ ชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน

2.6 ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่ากลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความคิดเห็นว่า วางแนวทางในการประเมินผล การรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ยังขาดการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อให้ผลการประเมินมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เสนอแนวทางในการดำเนินการดังนี้

- 1) ให้มีการประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อวางแนวทางในการรวบรวมผลการประเมินผลให้สอดคล้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละประเภทที่จัดให้ผู้เรียน
- 2) กำหนดรูปแบบ วิธีการ ในการเก็บรวบรวมผลการประเมินตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม
- 3) กำหนดให้มีการสรุปรวบรวมผลการประเมินภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินงาน และนำเสนอต่อฝ่ายบริหาร
- 4) กำหนดให้มีการรวบรวมผลและวิเคราะห์ผลการประเมินทั้งในรายกิจกรรมและโดยภาพรวมของการจัดกิจกรรม โดยต้องมีการรวบรวมและจัดเก็บผลการประเมินไว้ใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อไป

จากการสนทนากลุ่มทำให้ได้ข้อสรุปเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปัญหาซึ่งเกิดจากความไม่ชัดเจนในด้านต่างๆ เช่นด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการบริหารจัดการในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งทำให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนไม่ได้รับการความร่วมมือและขาดการสนับสนุนจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน อย่างไรก็ตามในการสนทนากลุ่มครั้งนี้ผู้เข้าร่วมสนทนาได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน เพื่อให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียน
บูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการดำเนินการดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานในการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การจัดทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและ
แนวทางการปฏิบัติ ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ด้านการประเมินและรายงาน
และบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใน 6 ด้าน คือ ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อมความต้องการ
สภาพปัญหา ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทิน
งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศ ติดตาม
และประสานงาน และด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามความ
คิดเห็นของครูผู้สอนโดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้าน
การกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และ
ด้านการประเมินและรายงาน และบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใน 6 ด้าน คือ ด้านสำรวจ
ข้อมูลความพร้อมความต้องการสภาพปัญหา ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้าน
จัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษา
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงาน และด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
2. บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
3. บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ทั้งสิ้นจำนวน 139 คน โดยจำแนกตามระดับชั้นที่ทำการสอนได้ดังนี้ ช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 50 คน ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 69 คน และช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 20 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา ประจำปีการศึกษา 2548 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 103 คน จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนเป็นชั้น (Strata) และกำหนดผู้ให้ข้อมูลโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 38 คน ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 51 คน และช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 14 คน รวม 103 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและได้กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามจากเนื้อหาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัวของครูผู้สอน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และ ส่วนที่ 2 ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการนำข้อคำถาม ตอนที่ 1 มาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำแนกตามตัวแปรอิสระที่ศึกษาโดยใช้การทดสอบ ค่าที (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการ LSD (The Least Significant Difference Method)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ 2) ด้านการนิเทศและติดตาม 3) ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และ 4) ด้านการประเมินและรายงาน และบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหา 2) ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 5) ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงาน และ 6) ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มมาหาข้อสรุป จัดกลุ่มตามประเด็นสำคัญนำเสนอเป็นรายด้าน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ด้านการ

นิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ด้านการประเมินและรายงาน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 6 ด้าน คือ ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการและสภาพปัญหา ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจัดทำแผนงานโครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงาน และ ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

3. ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่แตกต่างกัน

4. ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่แตกต่างกัน

5. ครูผู้สอนในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

6. ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 หัวหน้าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 หัวหน้าสาขาวิชาทั้ง 8 สาระ จำนวน 17 คน และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำนวน 9 คน ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้

6.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

6.1.1 ด้านการกำหนดนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติ สรุปได้ว่า การนํานโยบายสู่การปฏิบัติยังขาดความชัดเจน การปฏิบัติไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จากข้อสรุปนี้ได้มีผู้เสนอแนะว่า ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้ปฏิบัติให้ชัดเจน และ ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

6.1.2 ด้านการนิเทศและติดตาม สรุปได้ว่า ครูผู้ดำเนินกิจกรรม ส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจในจุดประสงค์ของกิจกรรมและวิธีดำเนินงาน จากข้อสรุปนี้ได้มีผู้เสนอแนะว่า ควรมีการนิเทศ และให้ความรู้แก่ครู มีการติดตามและสรุปผลการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้มาสรุปหาข้อบกพร่องและปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรมระหว่างเรียน

6.1.3 ด้านส่งเสริมสนับสนุน สรุปได้ว่า ควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรด้านการพัฒนาความรู้ และด้านการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากร โดยได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1) จัดสรรงบประมาณสำหรับการส่งเสริมบุคลากรไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม 2) ให้โอกาสแสดงความสามารถโดยการนำเสนอความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดสู่ผู้ร่วมงานเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ 3) จัดให้

มีการแสดง นิทรรศการผลงานที่ได้ดำเนินการตลอดปีการศึกษาทุกกิจกรรม เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการพัฒนากิจกรรมอย่างจริงจัง

6.1.4 ด้านการประเมินและรายงาน สรุปได้ว่า การประเมินและรายงานควรปรับปรุงแก้ไข โดยให้ข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ให้มีการกำหนดระยะเวลา วิธีการ ผู้รับผิดชอบและเครื่องมือในการประเมินผลให้ชัดเจนและครอบคลุม 2) มีการประเมินผลทั้งระหว่างดำเนินกิจกรรมและหลังการเรียนการสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลปลายปีการศึกษา 4) จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6.2 บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6.2.1 ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพปัญหา สรุปได้ว่า ในด้านข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังไม่เพียงพอ และได้ให้ข้อเสนอแนะให้มีการสำรวจข้อมูลในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) ด้านความพร้อมของบุคลากร 2) ด้านความต้องการของผู้เรียน 3) สภาพความพร้อมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาในด้านสถานที่และอุปกรณ์ 4) ความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

6.2.2 ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สรุปได้ว่า ในการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในการรับรู้ข้อมูลที่ไม่ตรงกัน จากข้อสรุปนี้ได้มีการเสนอแนวทางแก้ไข ดังนี้ 1) ให้มีการจัดประชุมผู้รับผิดชอบกิจกรรมเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมก่อนเริ่มดำเนินงานภาคเรียนละ 1 ครั้ง 2) ให้มีการประชุมเพื่อวางรูปแบบของกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน 3) ให้มีการแจ้งให้ผู้เรียนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม เพื่อให้สามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้เหมาะสม 4) ให้มีการประชุมเพื่อสรุปผลการประเมินกิจกรรมภาคเรียนละ 1 ครั้ง

6.2.3 ด้านการจัดทำแผนงานโครงการปฎิทินงาน สรุปได้ว่า ในการจัดทำแผนงานโครงการและปฎิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังไม่มีการจัดทำอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ในการจัดทำแผนงาน โครงการงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ยังไม่มีการกำหนดอย่างชัดเจนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน จากข้อสรุปนี้ได้มีข้อเสนอแนะไว้ดังนี้ 1) กำหนดให้มีการมอบหมายให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกคน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนงาน โดยเฉพาะกิจกรรมที่ตนรับผิดชอบ 2) นำเสนอความคิดเห็นต่อหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อนำมาพิจารณา 3) กำหนดให้มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน และปฎิทินการดำเนินงานที่ชัดเจนในกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรมและต้องมีการแจ้งให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ

6.2.4 ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สรุปได้ว่า หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ยังขาดการทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษา และการติดตามความเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งทำให้ไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่ครูได้ดี เพราะขาดข้อมูล จากข้อสรุปนี้ได้มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) กำหนดให้มีการถ่ายทอดข้อมูลการเปลี่ยนแปลงที่เป็นปัจจุบันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ 2) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถนำเสนอปัญหาในการปฏิบัติงานได้ตามสภาพการณ์ที่พบในการปฏิบัติงาน พร้อมกับแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

6.2.5 ด้านการนิเทศ ติดตามและประสานงานการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน สรุปได้ว่า ด้านการนิเทศ ติดตามและประสานงาน ควรมีการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีการเสนอแนะแนวทางดังนี้ 1) กำหนดให้มีการจัดหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ มาให้ความรู้แก่ครูผู้สอนและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก่อนดำเนินการสอน 2) ให้มีการจัดทำเอกสาร และสื่อการสอนทุกกิจกรรมเพื่อเป็นคู่มือสำหรับครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัด กิจกรรม 3) กำหนดให้มีการทบทวนแผนงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) กำหนดระยะเวลาในการ ติดตามผลการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยมีขอบข่ายเงื่อนไขของเวลาที่เหมาะสม 5) กำหนดให้มีการ ประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนภายใน โรงเรียน และชุมชนเพื่อให้เกิดการประสานงานทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนซึ่งได้แก่ ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน

6.2.6 ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากข้อสรุปด้าน

การรวบรวมผลการประเมิน ได้มีการเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการดังนี้ 1) ให้มีการประชุมผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายเพื่อวางแผนทางในการรวบรวมผลการประเมินผลให้สอดคล้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละ ประเภทที่จัดให้ผู้เรียน 2) กำหนดรูปแบบ วิธีการ ในการเก็บรวบรวมผลการประเมินตามจุดประสงค์ของ แต่ละกิจกรรม 3) กำหนดให้มีการสรุปรวบรวมผลการประเมินภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อสำรวจปัญหาและ อุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินงาน และนำเสนอต่อฝ่ายบริหาร 4) กำหนดให้มีการรวบรวมผลและ วิเคราะห์ผลการประเมินทั้งในรายกิจกรรมและโดยภาพรวมของการจัดกิจกรรม โดยต้องมีการรวบรวม และจัดเก็บผลการประเมินไว้ใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร พบว่า การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังพบปัญหาด้านการบริหารจัดการ ซึ่งขาดความชัดเจนและไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ซึ่งสามารถอภิปรายแยกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 4 ด้าน คือ ด้านการ กำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ด้านการ ประเมินและรายงาน จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็น ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านการประเมินและรายงาน ด้าน การนิเทศและติดตาม ด้านส่งเสริมสนับสนุน และด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ มี ค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ทั้งนี้เพราะว่า การประเมินและรายงานเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของ การดำเนินงานและการปฏิบัติงาน ผลจากการประเมินจะนำไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานให้มี ประสิทธิภาพ จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเห็นความสำคัญของการประเมินและรายงานและมี การดำเนินการอยู่ในระดับมาก ด้านการนิเทศและติดตามนั้น ยังขาดความเป็นระบบและขาดการ

ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี อินทรปัญญา (2548: 77-82) ซึ่งได้ศึกษา ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดนนทบุรี พบว่าปัญหาในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนคือ ขาดการนิเทศครูผู้สอนกิจกรรม ในด้านส่งเสริมสนับสนุนพบว่าการให้การส่งเสริม สนับสนุนของผู้บริหารตามบทบาทยังมีน้อย อีกทั้งยังไม่มีกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมสนับสนุน ที่ไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ กระจ่างยุทธ (2542: 113) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีมี ปัญหาด้านผู้บริหารโรงเรียนไม่ส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่ครู และไม่ให้การสนับสนุนในการดำเนินการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน อันดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ครูไม่ได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนว ทางการปฏิบัติ เป็นเหตุให้ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนขาดความชัดเจนในแนวทางการปฏิบัติทำให้ การปฏิบัติไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยูร เฟิงชะตา (2541: 104-109) ที่พบว่า ปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่พบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก็คือ ขาดความชัดเจนใน นโยบายและวัตถุประสงค์ และในการกำหนดผู้รับผิดชอบในสายงาน ทั้งนี้จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของ ครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา วัฒนกุล (2540: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนพบว่า การบริหารงาน กิจกรรมนักเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกับ อติศักดิ์ สามงามแสน (2544: 173-184) ได้ ศึกษาเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการบริหารงานกิจกรรมพัฒนานักเรียนพบว่า บุคลากรขาดความรู้ความ เข้าใจในการกำกับติดตามผล ขาดข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการให้คำปรึกษา การจัดบุคลากรและการตัดสินใจในการแก้ปัญหานักเรียนในอนาคต รวมทั้งขาดการกำกับติดตามจาก ผู้บริหารด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานการจัดกิจกรรม

2. บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 6 ด้าน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปาน กลาง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาตามบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า หัวหน้ากิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนต้องมีการปรับบทบาทในการปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับครูผู้สอน ด้านจัด ประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การดำเนินการด้านการนิเทศ ติดตามและประสานงานในการ ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้เพราะยังขาดการประชาสัมพันธ์และการประสานงานที่มี ประสิทธิภาพ เนื่องมาจากไม่มีการกำหนดไว้ในแผนงาน สำหรับในด้านสำรวจข้อมูลความพร้อมความ ต้องการและสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งการดำเนินการในด้านการเตรียมความพร้อม ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังขาดการสำรวจข้อมูลความพร้อมด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญที่ จะใช้ในการวางแผนการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องจาก หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีภาระงานมากและมีข้อจำกัดด้านเวลาที่ไม่สามารถดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลได้เต็มที่จึงเป็นเหตุให้ในการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูลที่ไม่เพียงพอและไม่ตรงกัน อย่างไรก็ตาม หัวหน้ากิจกรรม พัฒนาผู้เรียนจะต้องมีบทบาทในการจัดการประชุมเพื่อวางรูปแบบของกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมก่อนเริ่มดำเนินงาน จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ในการ

ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังขาดประสิทธิภาพ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงส่งผลให้ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา รอดเรืองคุณ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการประเมินและรายงาน พบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมอยู่ในระดับมากแต่ขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพก็ส่งผลให้เกิดปัญหาต่อการส่งเสริมการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของปาน เป็รื่องศิลปรัตน์ (2540: 102) ที่พบว่า การสำรวจข้อมูลความพร้อมในสถานศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมในด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และสถานที่ เป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สุรพงศ์ ขวัญศรี (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมนักเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดทำ เป็นแผนปฏิบัติการประจำปี โดยแผนงานที่กำหนดไว้ครอบคลุมกิจกรรมตามคู่มือการจัดกิจกรรมที่กระทรวงกำหนด มีการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงาน โดยใช้ปฏิทินปฏิบัติงานและการรายงานผล มีการประเมินผล และนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงแผนงานให้สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหาร และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน ดังนี้

ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้อที่หนึ่งและสอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีโอกาสได้รับการพัฒนาให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน และมีประสบการณ์ในการทำงานสูง จึงทำให้ความคิดเห็นของครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำตัน วิชัยคำจร (2548: 101) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนานักเรียนพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรินทร์ โอวาทมหาศิลป์ (2549: 85-86) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมยุวกาชาดของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า ครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมยุวกาชาดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูผู้สอนในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยพบว่า ครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 มีความคิดเห็นต่างจากครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 โดยครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่า ครูที่สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 และระดับช่วงชั้นที่ 2 ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่าระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน มีผลต่อความคิดเห็นของครู ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา

วัฒนกุล (2540: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านการบริหารงาน กิจกรรมนักเรียน ในระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนครูที่มีระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนต่างกันรวมทุกด้านมี ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.1 ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน และผู้ปฏิบัติให้ชัดเจน และ ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและ แนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

1.1.2 ควรมีการนิเทศ และให้ความรู้แก่ครูผู้สอน มีการติดตามและสรุปผลการ ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้มาสรุปหาข้อบกพร่องและปัญหาในการดำเนินการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.1.3 ควรให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาความรู้ และด้าน การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากร โดยจัดสรรงบประมาณสำหรับการส่งเสริมบุคลากรไปศึกษาหา ความรู้ ให้โอกาสแสดงความสามารถ จัดให้มีการแสดงนิทรรศการ แสดงผลงาน

1.1.4 ปรับปรุงการประเมิน ให้มีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดระยะเวลา วิธีการ ผู้รับผิดชอบและเครื่องมือในการประเมินผลให้ชัดเจนและครอบคลุม เก็บรวบรวมข้อมูลปลายปีการศึกษา จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.2 บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.2.1 ควรให้ความสำคัญในการสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ และสภาพ ปัญหา เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนการ ดำเนินงานและแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

1.2.2 ควรมีการจัดประชุมผู้รับผิดชอบกิจกรรมเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการ จัดกิจกรรมวางรูปแบบของกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน มีการแจ้งให้ผู้เรียนได้รับทราบข้อมูล เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม มีการประชุมเพื่อสรุปผลการประเมินกิจกรรมภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.2.3 ควรมีการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน และปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน ใน การจัดกิจกรรม และมีการแจ้งให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาสภาพ และปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียน เอกชนที่มีขนาดแตกต่างกัน

2.2 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อความต้องการการมีส่วนร่วมในการ
จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.3 ควรมีความระมัดระวังในการสำรวจลักษณะของประชากรที่จะศึกษาเพื่อให้สามารถ
เลือกออกแบบการวิจัย และให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับระเบียบวิธีวิจัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2535). คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- (2535). คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้นและตอนปลาย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- (2540). เอกสารการประกันคุณภาพการศึกษา เล่มที่ 2 บริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- (2544). กระบวนการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- (2546ก). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- (2546ข). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- (2546ค). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. (2538). การบริหารกิจกรรมนักเรียน เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกษม วัฒนชัย. (2545). การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 . กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์.
- คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์.
- คำตัน วิชัยคำจร. (2548). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดรธานี.
- จินตนา รอดเรืองคุณ. (2546). การส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อุดรธานี.

- จักรินทร์ โอวาทมหาศิลป์. (2549). *ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมยุวกาชาดของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ชาติรี สาราญ. (2543). *คนสองคน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ดาริน สุทธิสอาด. (2547). *ปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.
- ธีระ แทนศิริ. (2541). *ปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- นริศ นันทิพย์ (2545). *ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ปรินญา แซ่มชมดาว. (2547). *การจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.
- ประยูร เฟื่องชะตา. (2541). *สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.
- ปาน เปื้องศิลป์รัตน์. (2540). *สภาพและปัญหาของการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.
- พันธณี วิหคโต. (2547, กรกฎาคม - กันยายน). กระบวนการเรียนรู้. *วารสารวิชาการ*. 7(3): 45
- ภรณ์ญะ พิระพงษ์. (2547, เมษายน - มิถุนายน). กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน:คุณค่าต่อผู้เรียน. *วารสารวิชาการ*. 7(2) : 65-67
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. (2542). *การแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา* กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. อัดสำเนา.
- มาลีณี จุฑาปะมา. (2536). *จิตวิทยาแนะแนว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- เยาวภา อุตสาหกรรม. (2547). *การสร้างคู่มือการจัดระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนประจำรัฐ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

- เยาวรัตน์ ทศเกต. (2542, สิงหาคม). การสอนการคิดและการยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลาง. วารสาร
การศึกษาเอกชน. 9(88) : 22-25.
- รวิวรรณ ชินะตระกูล. (2539). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- รัชนี้ งามวิชา. (2542). ปัญหาการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมชมรมตามความคิดเห็นของอาจารย์
และนักศึกษา โรงเรียนรัตนพนิชยการ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- โรงเรียนบูรณะศึกษา. (2546ก). ธรรมนูญโรงเรียนบูรณะศึกษา. กรุงเทพฯ.
- (2546ข). หลักสูตรการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: อุดมศึกษา
โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. (2546ก). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกิจกรรมแนะแนว. กรุงเทพฯ :
อิดมศึกษา.
- (2546ข). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ.
กรุงเทพฯ: อิดมศึกษา
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดา เจียมจุไร. (2547). การต้องการการนิเทศภายในของครูเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญในโรงเรียนเขตพื้นที่. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- วิรัชศักดิ์ พาสวรรณ. (2543). ปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ
กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. อุดมศึกษา
- ศิริลักษณ์ วงษ์จันทร์หาญ. (2545). การบริหารงานแนะแนวตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู
แนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อุดมศึกษา.
- สมบูรณ์ สุริยวงศ์. (2540). ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์
- สมบัติ กระจำยยุทธ. (2542). การศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์. อุดมศึกษา.
- สมพงษ์ กล้าวิกรณ์. (2542). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในการจัดกิจกรรมที่
ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- สถิต วงศ์สุวรรณ. (2531). จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น.

- สุกัญญา วัฒนกุล. (2540). ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. อุดรธานี.
- สุขพัชรา ชัมเจริญ. (2545). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประสานมิตร.
- สุรพงษ์ ขวัญศิริ. (2541). การศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ในเขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์. อุดรธานี.
- เสน่ห์ วรรณโพธิ์มุข. (2537). ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. อุดรธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พรักหวานการพิมพ์.
- สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 7. (2533). กรอบกิจกรรมความมั่นคงของชาติ. พิษณุโลก: สำนักงานฯ.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2538). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1-2. พิมพ์ครั้งที่ 2. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อชิตา หาดอาน. (2545, พฤศจิกายน). บทบาทของครูกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. วารสารวิชาการ. 5(11): 44-45
- อดิศักดิ์ สามงามแสน. (2544). สภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนานักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อุดรธานี.
- อนุชิต เจริญจำเริญ. (2545). คู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะคนดีของนักเรียนนักศึกษา: ศึกษากรณีนักเรียนนักศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดรธานี.
- อุษณีย์ เป็นสบาย. (2533). จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

Bloomstran, Shannon, (2002). *Unlocking Parent Potential in Student Activities*. Retrieved May 22, 2005, from <http://vnweb.hwwilsonweb.com/hww/results/results-single.Jhtml?nn=25>.

Barnes, Joseph P. (1990). *The role of student activities in public high school program* : Boston College.

- Burnett, Daria Shockley. (1996). *The relationship of student success to involvement in student activities in a two-year institution* : University of Southern California.
- Connell, Matthew Joseph. (1993). *Perception of student activities mid-managers toward their career goals career opportunities* : University of North Texas.
- Estes, Lynn Roe. (1995). *Student support for the establishment of student activities and selected personal characteristics on a nontraditional college campus* : University of Southern Mississippi.
- Haidle, Ruth; & Ellen, Keith. (1996). *Student Choose : Private Christian High Schools. South Dakota* : University of South Dakota.
- Holloway, John H. (2002). *Extracurricular activities and student motivation*. Retried May 21,2005, from <http://www.file/result-single-maincontentframe-file/result-single.html>.
- Louise, Wehman Therese. (1998, June). Parental perceptions of current and ideal levels of family Participation in early intervention program practices in lions (parent involvement), *Dissertation Abstracts international*. 58(12): 4551.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร. ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ	อาจารย์ประจำภาควิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบูลย์ อ่อนมั่ง	อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดร. ณัฐรัตน์ ประโยชน์อุดมกิจ	ประธานอำนวยการ ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนนรรธวิทย์ บางนา
ดร. กฤตวรรรณ ภูระหงษ์	ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาลบ้านตรุน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
นาย เอกพงศ์ วรผล	อาจารย์หัวหน้าแผนกวิจัยการศึกษา โรงเรียนเทคนิคพัฒนการเจ้าพระยา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา

เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สำหรับครู ในโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัวของครูผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปฏิบัติ ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ส่วน
ส่วนที่ 1 ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปฏิบัติ ของผู้บริหารสถานศึกษา
ส่วนที่ 2 ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปฏิบัติ ของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนบูรณะศึกษา ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
4. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น จึงขอรับรองว่าจะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใดทั้งสิ้น โปรดตอบแบบสอบถาม ให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง

นายกฤษณะ คำสุวรรณ

นิติศตปริชญานาโท สาขาการบริหารการศึกษา

ภาคพิเศษ วันที่ 14

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัวของครูผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. ระดับการศึกษา

- ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ☐ ปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี

2. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ☐ ต่ำกว่า 5 ปี
- ☐ ระหว่าง 5 – 10 ปี
- ☐ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3. ช่วงชั้นที่ทำการสอน

- ☐ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
- ☐ ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
- ☐ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คำชี้แจง (ส่วนที่ 1)

1. ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับการปฏิบัติ เพียงช่องเดียวที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
ที่มีต่อ ระดับการปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ**ผู้บริหารสถานศึกษา**
โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร
2. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ อาจารย์ใหญ่
โดยมีบทบาทในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของสถานศึกษา

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ กำหนดนโยบายในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม					
2	กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน					
3	กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน					
4	กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน					
5	แต่งตั้งคณะกรรมการในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม					
6	เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายและแนวทางปฏิบัติในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
7	เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
8	เปิดโอกาสให้ท้องถิ่น และชุมชน แสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
9	จัดให้มีการสำรวจความต้องการของนักเรียน ในการเลือกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
10	มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน					
11	ด้านการนิเทศและติดตาม ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนงานการนิเทศและติดตามที่ชัดเจน					
12	มีการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ กับหัวหน้างานในการทำแผนงาน และโครงการ					
13	มีการจัดประชุมชี้แจงระเบียบข้อบังคับในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับครูผู้สอน					
14	มีการจัดประชุมชี้แจงเพื่อให้ความรู้ในเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับครูผู้สอน					
15	มีการสังเกต ผู้สอนขณะที่ทำการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
16	มีการจัดเชิญผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิมา ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
17	มีการติดตามสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
18	มีการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ กับผู้สอนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					

ข้อที่	บาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19	มีการจัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
20	จัดให้มีคู่มือ เอกสาร ต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับบุคลากรอย่างเพียงพอ					
21	ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ทำการจัดครูเข้าสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม					
22	มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญในการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
23	เปิดโอกาสให้ครูเข้าเลือกสอนในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้ตามความต้องการ					
24	มีการจัดบุคลากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
25	มีการจัดงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเพียงพอ					
26	มีการจัดเตรียมสถานที่ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเพียงพอ					
27	สนับสนุนให้ครู ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
28	มีการแสวงหาแหล่งความรู้นอกโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
29	มีการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นวัฒนธรรม และภูมิปัญญาชาวบ้าน					
30	มีการจัด วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเพียงพอ					
31	ด้านการประเมินและรายงาน มีการกำหนดหลักเกณฑ์ของการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน					
32	มีการจัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และข้อกำหนดของการประเมินให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง					
33	มีการให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะ แก่ครูผู้สอนในการประเมินผลของแต่ละกิจกรรม					
34	มีการประเมินด้วยบุคคลภายนอก เพื่อให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเกิดผลที่ดีต่อผู้เรียน					
35	มีการศึกษาการประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
36	มีการจัดให้ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดทำรายงานการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
37	นำผลสรุปจากการรายงานการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาทราบ					
38	มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่อครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
39	มีการกำหนดแนวทางในการรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงด้านการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น					
40	นำผลสรุปจากการรายงานการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนำเสนอต่อครูผู้สอนเพื่อปรับปรุง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

[illegible]

คำชี้แจง : (ส่วนที่ 2)

1. ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปฏิบัติ เพียงช่องเดียวที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่อระดับปฏิบัติ ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร
2. หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ หัวหน้าสาขาวิชาต่างๆ โดยมีบทบาทเป็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ข้อที่	บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	<u>ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อม ความต้องการ สภาพปัญหา</u> มีการสำรวจข้อมูลความพร้อมของสถานที่ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
2	มีการสำรวจข้อมูลความพร้อมของผู้สอน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
3	มีการสำรวจความพร้อมของนักเรียนในการเลือกกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ					
4	มีการจัดเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
5	มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการเลือกกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ					
6	มีการสำรวจข้อมูลความต้องการของผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
7	มีการสำรวจข้อมูลความพร้อมความต้องการของชุมชน ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
8	มีการสอบถามสภาพปัญหาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากผู้สอน					
9	มีการสอบถามสภาพปัญหาของ ผู้เรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
10	มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
11	<u>ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u> มีการจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
12	มีการแจ้งกำหนดการ และรายละเอียดในการประชุมกับครูที่ปรึกษากิจกรรม					
13	มีการจัดเตรียมความพร้อมของข้อมูลในการประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมได้อย่างเหมาะสม					
14	มีการเชิญให้ชุมชน และท้องถิ่น ได้มาประชุมเพื่อเสนอความต้องการในการจัดกิจกรรม					
15	รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของครูในการประชุม					
16	เปิดโอกาสให้ชุมชน และท้องถิ่น นำเสนอปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
17	จัดให้มีการบันทึกการประชุมในการเข้าประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
18	นำข้อมูลที่ได้จากการประชุมไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
19	นำเสนอข้อมูลความต้องการ และปัญหาของชุมชน ท้องถิ่น ให้ผู้บริหารรับทราบ					
20	นำเสนอข้อมูลปัญหาการดำเนินการการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนในการประชุม					

ข้อที่	บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21	ด้านจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการจัดทำแผนงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้เป็นการล่วงหน้า					
22	มีการนำข้อมูลจากการประชุมมาทำการสำรวจหาข้อเท็จจริงในการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
23	จัดให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
24	มีการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม					
25	มีการจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้เป็นการล่วงหน้า					
26	จัดให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการโครงการต่างๆ					
27	มีการจัดทำปฏิทินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้เป็นการล่วงหน้า					
28	จัดให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำปฏิทินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
29	มีการเสนอขออนุมัติต่อผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นขั้นตอนตามระบบงานของโรงเรียน					
30	มีการเสนอขออนุมัติต่อผู้บริหารสถานศึกษาอย่างถูกต้อง และตรงตามความต้องการของทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
31	ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการศึกษาข้อมูลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก่อนให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
32	เปิดโอกาสให้ครูที่ปรึกษาได้นำเสนอปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
33	สอบถามปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากครูที่ปรึกษาอยู่เสมอ					
34	ให้คำปรึกษา แนะนำ ครูที่ปรึกษาที่มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างชัดเจน					
35	ช่วยเหลือครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านทรัพยากรในการจัดกิจกรรม					
36	ช่วยเหลือนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ที่เกิดปัญหา					
37	ดำเนินการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับครูที่ปรึกษา อย่างทั่วถึง					
38	ดำเนินการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน อย่างทั่วถึง					
39	มีการติดตามการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับครูที่ปรึกษา ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
40	มีการติดตามการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
41	ด้านการนิเทศ ติดตาม และประสานงาน มีการจัดทำแผนการนิเทศ และติดตามในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
42	มีการจัดทำเอกสารให้กับครูที่ปรึกษา ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
43	มีการชี้แจงระเบียบ หลักเกณฑ์ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ครูที่ปรึกษาทราบ					

ข้อที่	บทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
44	มีการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร เพื่อให้ความรู้ เรื่องกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับครูที่ปรึกษา					
45	มีการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแก่ครูที่ปรึกษากิจกรรม					
46	มีการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแก่ครูผู้สอน					
47	มีการจัดทำเครื่องมือในการนิเทศและติดตามในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
48	มีการดำเนินการสังเกตการสอนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
49	มีการติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในงานนิเทศ ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
50	มีการติดตามผลการประสานงานกับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
	ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
51	จัดทำแผนรวบรวมการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
52	มีการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินที่ได้มาตรฐาน					
53	แจ้งถึงวัตถุประสงค์ในการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ทุกฝ่ายทราบอย่างทั่วถึง					
54	ทำการชี้แจงวิธีการรวบรวมผลในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ครูที่ปรึกษาทราบล่วงหน้า					
55	ดูแลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายของโรงเรียน					
56	ทำการรวบรวมผลในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากครูที่ปรึกษา					
57	มีการสรุปผลการประเมินที่ชัดเจน ตามความเป็นจริง					
58	มีการนำเสนอผลการประเมินเพื่อนำไปพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
59	ทำการรวบรวมปัญหาและอุปสรรค ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
60	นำเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ที่ ศบ 0519.12/๗/๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๘ พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจจรังวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายกฤษณะ คำสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์มาร์ศรี สุธานิธิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ครูผู้สอนวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นายกฤษณะ คำสุวรรณ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4260319-20 มือถือ 01-8907593

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศร 0519.12/๗/๘๒

วันที่ ๘ พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายกฤษณะ คำสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์มรศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายกฤษณะ คำสุวรรณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศร 0519.12/7/83

วันที่ 8 พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นายกฤษณะ คำสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนนурณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์มาร์ศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ไพบุลย์ อ่อนมั่ง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนนурณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายกฤษณะ คำสุวรรณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/๗ /๘๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๘ พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาลบ้านครูณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายกฤษณะ คำสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนนурณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนนурณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายกฤษณะ คำสุวรรณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4260319-20 มือถือ 01-8907593

ที่ ศธ 0519.12/๗14๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๘ พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ประธานอำนวยการ ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอรรถวิทย์ บางนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายกฤษณะ คำสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ณัฐรัตน์ ประโยชน์อุดมกิจ ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอรรถวิทย์ บางนา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายกฤษณะ คำสุวรรณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัทพ์ 02-4260319 – 20 มือถือ 01-8907593

ที่ ศธ 0519.12/๗/๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๘ พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทคนิคพัฒนการเจ้าพระยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายกฤษณะ คำสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์มาร์ศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์เอกพงศ์ วรรณผล หัวหน้าแผนกวิจัยการศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายกฤษณะ คำสุวรรณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4260319 – 20 มือถือ 01-8907593

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อสกุล	นาย กฤษณะ คำสุวรรณ
วันเดือนปีเกิด	17 ธันวาคม 2497
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	193 / 6 หมู่ 2 ประชาอุทิศ 76 ถนนประชาอุทิศ เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 10140
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนบูรณะศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบูรณะศึกษา 193/6 หมู่ 2 ประชาอุทิศ 76 เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 10140 โทร 024260319 -20

ประวัติการศึกษา

พ. ศ. 2513	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนบูรณะศึกษา กรุงเทพมหานคร
พ. ศ. 2516	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2542	ค.บ. (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร
พ. ศ. 2550	กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร.